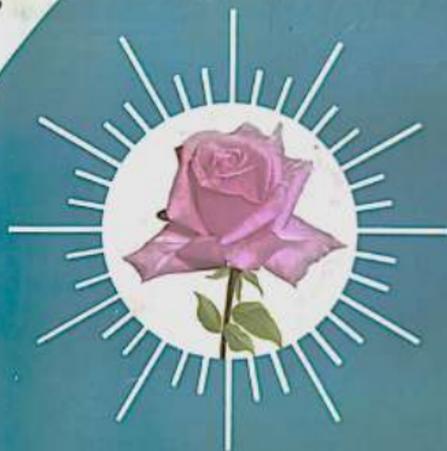
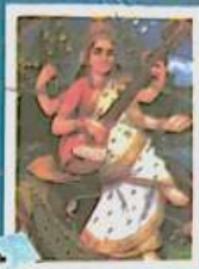

૨૬ : ૭

ઉત્કર્ષ

✦ શ્રી અંકલેશ્વર પ્રોવોસીય એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ સંચાલિત ✦

કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, ખરોડ.

તા. અંકલેશ્વર, જી. ભરૂચ.

(દક્ષિણ ગુજ. યુનિ. સંલગ્ન)

સ્થાપના : શિક્ષક દિન : ૧૯૯૧

વર્ષ : ૧૯૯૭-૯૮

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	લેખનું નામ	લેખકનું નામ	પૃષ્ઠ
*	સંપાદકની ક્લમે....	પ્રા. પ્રકુલસિંહ જે. રાજ	૦૧
*	અમારો પરિવાર.....	-----	૦૩
*	વિદ્યાર્થી સંસદ...	-----	૦૪
૧.	પરીક્ષાનો ડર	ડૉ. ડાહ્યાભાઈ પી. પટેલ	૦૫
૨.	Class Room Interaction	પ્રા. પ્રવિણચંદ્ર આર. માસ્ટર	૧૦
૩.	વિચાર દોહન	પ્રા. જયંત એ. શાહ	૧૩
૪.	ગ્રીકા અંધારેથી પરમ તેજે....	પ્રા. પ્રકુલસિંહ જે. રાજ	૧૯
૫.	માનવ સંબંધો અને શિક્ષણ	પ્રા. રાજેન્દ્ર બી. પટેલ	૨૩
૬.	ગ્રંથ અને ગ્રંથાલય	શ્રીમતિ કવિતાબેન એ. રાઠવા	૨૫
૭.	મીણાબત્તી બનીને રહેજો (કાવ્ય)	પ્રવિણા કે. ચૌહાણ	૨૭
૮.	શિક્ષકોનું ઉત્તરદાયિત્વ	ધર્મેશ બી. જોષી	૨૮
૯.	છવન પ્રત્યેનો દષ્ટિકોણ	ભાનુ સી. પટેલ	૩૦
૧૦.	શું રૂપિયો ડોલરને પકડી શકશે ?	નિલીમા પરમાર	૩૧
૧૧.	Personality Development	દક્ષા પટેલ અને વર્ષા પટેલ	૩૩
૧૨.	વિદાય વેળાએ...	અનુરાધા પટેલ	૩૫
૧૩.	૧૯૯૭-'૯૮ અને અમે...	-----	૩૬
૧૪.	કોલેજ પરિભ્રામ...	-----	૪૧
૧૫.	શ્રદ્ધા સ્વીકાર...	-----	૪૨
૧૬.	સંપર્ક સેતુ - ૧૯૯૭-'૯૮	-----	૪૪

ઉત્કર્ષ

(સામાન્ય મંત્રી) ધર્મેશ જોશી

૧૯૯૦ પરીણામ પ્રથમ
જયેશ પુ. પટેલ

સૌથી વધુ ફંડ ઉપરાવનાર
અક્ષય પટેલ

કોલેજ પરિવાર

શિક્ષક દિન તથા સ્થાપના દિન ઉજવણી પ્રસંગે મહેમાનો

વિદ્યાર્થી સંઘ ૧૯૯૭-૯૯

અમમ હરોળ : (સંસ્કૃત કોર્સ મુખ્યો) :

દ્વિતીય હરોળ

ત્રીતીય હરોળ

ચતુર્થ હરોળ

પાંચમો હરોળ

પદ્મશ્રી અને પદ્મવતી (હરોળ અને કોર્સો) :

દીક્ષાબેન પટેલ, નરીસાબાબુ ગોરા, રૂપા પટેલ, રૂપા નાણડે, નિલિષા પરમાર, સંવિધા ગામ, અનુરુધ પટેલ, નિર્મલા રાઠોડી, ઈશીલા જુનુ, શીનાગાલકી, હસા રાણા.

(પુનઃશીકા માર્ગ) : સર્વેજ્ઞાનં સંસ્કૃતી, હર્ષલ પટેલ (શિક્ષક) મા. રાણેન્દ્રભાઈ પટેલ મા. હર્ષલ શાહ મા. ડી. શી. પટેલ (સિદ્ધાંત) મા. પ્રવિણભાઈ ભાસ્કર, મા. પ્રફુલ્લાબેન રાજ, સ્વિચાલન સહકારી (સંમુખાલ) ઉપાધ્યક્ષભાઈ જીવીપાલ (શિક્ષક)

(શિક્ષકો) કારકભાઈ શ્રીજીભાઈ (શિક્ષક), ભાનુ પટેલ, અર્ચિત પટેલ, હસા શિખર, મુખમ્મદ મલક, મનીષા શાહ, વલ્લભા પરમાર, રૂપા પટેલ, ભાવના પિરની, રૂપીયા પટેલ, સારથ ચૌહાણ, શૈલા પંચાલ, પ્રવિણા પંચાલ, સંપાલી પટેલ, ભાવના પટેલ, સમીર્તા પિરની, સ્વર્ણા પટેલ, ઉપાધ્યક્ષ પદ્મીલા (સિદ્ધાંત) (શિક્ષક) રાહમ પટેલ, આર્યમ સેવક, અક્ષય શાંપરી, મહાન્ડ રાણી, કલનદ રાણા, અરુણ પટેલ, મીનાન્દ પાંડવ, અમાલ શાંપરી, સમન પટેલ, કિનન પટેલ.

(શિક્ષકો) સંસ્કૃતવેદ મુર્દેન (શિક્ષક), રાહમ રાણડે, પ્રદીપ પિરની, રશીક પટેલ, રમેશ પટેલ, સર્વેન્દ્ર પરમાર, મુરમ નવાસ, વિમલાલ કિરી, અક્ષય પટેલ, મહમ શાહવ શાહિયાલ પટેલ, હર્ષલ પટેલ, હર્ષેશ પટેલ, નીરવભાઈ વગસા (શિક્ષક) મનિષ ભાઈ જાડવ (શિક્ષક)

નશીબ પટેલ, નશીબ પટેલ, મુકેશ મેહરિયા, સમીપ કાઠારી, મુરમ પટેલ

સનેહ પધારણો.....સ્વાગત ગીત

નાટક....મેરા ભારત મહાન નું દર્શ્ય

એક પાત્રીય અભિનય...
નર્મદ

મરબો.....હે રાધા

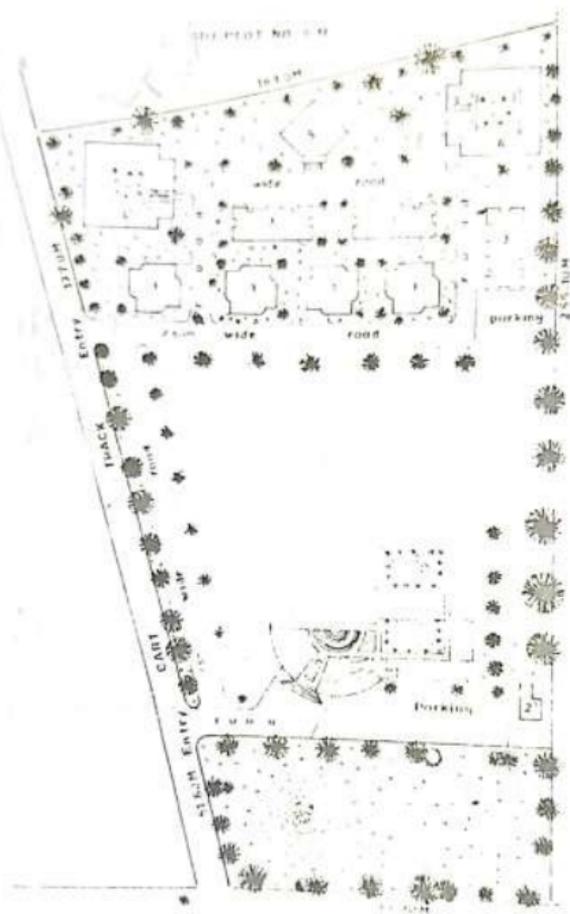

આદિવાસી નૃત્ય...બહેનો

એક પાત્રીય અભિનય...
લગ્ન મંડપમાં

વા
ષિ
કો
લ્લ
વ
-
૧
૯
૯
૯

ADJ PLOT NO
41

NATURAL DRIVEWAY

LAY OUT PLAN
SCALE 1:100

સંપાદકની કલમે

પ્રા. પ્રફુલસિંહ જે. રાજ

' કૉલેજ ઑફ એજ્યુકેશન, ખરોડ .' તેના અસ્તિત્વના આકાશમાં આ વર્ષે સાતમો રંગ પૂરી ઉન્નતિનુપ પૂર્ણ કરી રહી છે. અને શિક્ષણ જગત સાથે આ વર્ષે સાતમું પગલું ભરી સખતપદી પૂર્ણ કરે છે એવી શુભ વેળાએ "ઉત્કર્ષ" નો આ અંક આપ સમક્ષ રજૂ કરતાં અમે આનંદ અને ગૌરવની લાગણી અનુભવીએ છીએ.

કોઈપણ શૈક્ષણિક સંસ્થાના ઉદ્ભવ અને અસ્તિત્વ એ જ્ઞાનના પ્રસારના શૈક્ષણિક હેતુની સાથે જીવિત અને પરિવર્તન માટે, હોવાં જોઈએ. વિદ્યાર્થીઓને જીવનાર્થ કલહમાં ટકી રહેવા વ્યાવસાયિક રીતે સજ્જ કરવા (જીવિકાનો હેતુ) અને તેમનામાં ગતિશીલતા વધારવી એ તેનો સામાજિક-આર્થિક હેતુ હોઈ શકે. વિદ્યાર્થી સ્ત્રાયા અર્થમાં માનવ બને તે માટે આધ્યાત્મિક - નૈતિક ચેતના જગાડવાનો (જીવનનો હેતુ) હેતુ પણ હોઈ શકે.

ભરૂચ જિલ્લાના ખરોડ (તા. અંકલેશ્વર) ગામે ૧૯૮૧માં "શિક્ષકદિન" ના મંગલ દિને અંકલેશ્વર પ્રોસેસીવ એજ્યુ. ટ્રસ્ટ ના પ્રશંસનીય પ્રયત્નો થી શિક્ષણ મહાવિદ્યાલયની શુભ શરૂઆત આવા જ શુભ હેતુઓથી થઈ. જેના આયુષ્યને ૭ વર્ષ થયા છે આ સમય ગાળામાં ૩૬૦ પુસ્તક ભાઈ બહેનો શિક્ષણસાસ્ત્રી ની દિક્ષા લઈ શિક્ષણ જગતમાં કૉલેજને ગૌરવ અપાવી રહ્યાં છે અને ગૌરવ અપાવવા યત્નગતી રહ્યાં છે.

કૉલેજ ભરૂચ જિલ્લામાં માધ્યમિક અને પ્રાથમિક શિક્ષણ ક્ષેત્રે ખાસ કરીને અંકલેશ્વર તાલુકામાં અનેક વિષય પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા પોતાનું યોગદાન આપી રહી છે. કૉલેજને પોતાનું મકાન મળે તે દિશામાં પણ ટ્રસ્ટીઓએ પ્રામાણિક પ્રયત્નો આદરી દીધા છે. ભવિષ્યમાં શિક્ષણમાં અનુરનાતક અભ્યાસક્રમ (એમ. એડ.) શરૂ થાય તે માટેની કાર્યવાહી શરૂ થઈ છે.

શિક્ષણ મહાવિદ્યાલય એટલે સમગ્ર વર્ષ શૈક્ષણિક, પ્રાયોગિક અને અભ્યાસેતર પ્રવૃત્તિઓથી ધમધમતું મહાવિદ્યાલય. શિક્ષણની નવી તાજગી અનુભવતા પ્રાથમિકો ના માર્ગદર્શન હેઠળ વૈવિધ્યસભર પ્રવૃત્તિઓ પ્રશિક્ષણાર્થીઓ ઉત્સાહ અને દક્ષતાથી કરતા રહે છે. આ પ્રવૃત્તિઓનું વિહંગાવલોકન તથા વિદ્યાર્થીઓની વિચારશીલતા, સંવેદનશીલતા અને સર્જનશીલતા વગેરેને વાસ્તવ આપતા લેખો, કાવ્યો, પ્રસ્તુત મુખપત્ર "ઉત્કર્ષ"ના સમાવવા પ્રયત્ન કર્યો છે. વધી પ્રવૃત્તિઓના પ્રેરક અભ્યાસી તથા પ્રાથમિકગણની લેખનાશક્તિનો પરિચય કરાવતા લેખો પણ "ઉત્કર્ષ"માં મોજુદ છે.

ઉત્કર્ષ

"ઉત્કર્ષ" ના પ્રકાશન ના પાયામાં પ્રશિક્ષણાર્થીઓ રહેલા છે. ઉત્કર્ષ માટે ધનરાશિ માટે જાહેરતા હાવવામાં પ્રશિક્ષણાર્થીઓનો પ્રતિભાવ અમારા માટે ઉત્સાહ પ્રેરક રહ્યો છે. આ અંકની રજૂઆત અને સમૂહિના સાચા યશભાગી અમારા પ્રશિક્ષણાર્થીઓ છે.

"ઉત્કર્ષ" ને મૂર્ત સ્વરૂપ આપવામાં આચાર્યશ્રી ડૉ. ડી. પી. પટેલ સાહેબના પ્રેરણા, માર્ગદર્શન અને સતત ટકોર ને તે કેમ ભૂલી શકાય ? આ તબક્કે અમારા પ્રાધ્યાપક મિત્રો તથા બિન શૈક્ષણિક કર્મચારીગણે આપેલા બહુમુલ્ય કાળાની સાભાર નોંધ લઈએ છીએ.

સૌ પ્રશિક્ષણાર્થી ભાઈ બહેનો હજૂ પણ સ્વપ્રયત્ને વિકાસશીલ બને અને શિક્ષણના વ્યવસાયમાં ઉદાત્ત યાચર વિકસાવે, પોતાનામાં રહેલી સુષુપ્ત શક્તિઓ ઓળખી તેને બહાર લાવી વિકાસની કેડી કડારે અને સોળે કલાએ ખીલી જીવન સાર્થક કરે તેવી અભિલાષા સેવીએ છીએ.

અસ્તુ.

સ્વાગતમ્

"કૉલેજ પરિવાર"માં નવા સભ્યોને આવકારીએ છીએ.

૧.	શ્રી રાજેન્દ્ર બી. પટેલ	(વ્યાખ્યાતા)
૨.	શ્રીમતી કવિતાબેન એ. રાઠવા	(ગ્રંથપાલ)
૩.	શ્રી ચંદ્રવદન કે. ગુર્જર	(સક્રાઈ સેવક)
૪.	શ્રી મિનેષ એચ. જાદવ	(વોચમેન)

જે સંસ્થા પાસે વિચાર, કર્તૃત્વ અને સાતત્ય ત્રણેય હોય, તે સંસ્થા સફળ અને યશસ્વી બને.

કૉલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, ખરોડ, તા. અંકલેશ્વર, જી. ભરૂચ.

(ધી અંકલેશ્વર પ્રોગ્રેસીવ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ, અંકલેશ્વર)
સંચાલિત

અમારો પરિવાર

ટ્રસ્ટી મંડળ :

પ્રમુખ શ્રી	: શ્રી મહમદભાઈ એ. પટેલ	:	પથદર્શક અને પ્રેરણાસ્ત્રોત
ઉપપ્રમુખ શ્રી	: ડૉ. અશ્વિનભાઈ એસ. કાપડિયા	મંત્રીશ્રી	: શ્રી વિનોદભાઈ યુ. વકીલ
સભ્ય	: શ્રી સુનિલભાઈ બી. પટેલ	સભ્ય	: શ્રી રાજેશભાઈ ટી. મુનબરવાલા
	: શ્રી આરિફભાઈ વજીફદાર	સભ્ય	: શ્રી મહમદભાઈ એ. બંયાત
	: શ્રી ડી.એ. આનંદપૂરા	સભ્ય	: શ્રી કમલેશભાઈ ઉદાણી

શૈક્ષણિક કર્મચારી ગણ :

આચાર્યશ્રી	: ડૉ. ડાહ્યાભાઈ પ્રાગજીભાઈ પટેલ	પ્રાધ્યાપક	: શ્રી પ્રવીણચંદ્ર રતીભાઈ માસ્ટર
પ્રાધ્યાપક	: શ્રી જયંતભાઈ અરવિંદભાઈ શાહ	પ્રાધ્યાપક	: શ્રી પ્રફુલસિંહ જશવંતસિંહ રાજ
પ્રાધ્યાપક	: શ્રી રાજેન્દ્રભાઈ ભરજૂલભાઈ પટેલ	ત્રંથપાલ	: શ્રીમતી કવિતાબેન અરવિંદભાઈ રાઠવા

બિન શૈક્ષણિક કર્મચારીગણ :

જૂ. ક્લાર્ક	: શ્રી જયંતકુમાર શશીકાંતભાઈ પટેલ	જૂ. ક્લાર્ક	: શ્રી ઈસ્માઈલ મુસા જોગીયાત
-------------	----------------------------------	-------------	-----------------------------

સેવક ગણ :

૧. શ્રી ઈસ્માઈલ મુસા ખલીફા (સેવક)
૨. શ્રી ફારૂક યુસુફ બીજાભાઈ (સેવક)
૩. શ્રી અશ્વિનકુમાર મોતીસિંહ વસાવા (સેવક)
૪. ચંદ્રવદન કનેવાલાલ ગુર્જર (સફાઈ કામદાર)
૫. મિનેષકુમાર હરિવદનભાઈ જાદવ (વોચમેન)

વિદ્યાર્થી સંસદ (૧૯૯૭-૧૯૮)

પ્રમુખ : ડૉ. ડી. પી. પટેલ ✨ સામાન્ય મંત્રી : શ્રી ધર્મશ જોષી

સાંસ્કૃતિક સમિતિ

અધ્યક્ષ : પ્રા. જે. એ. શાહ
મંત્રી : હેમાશીબેન પટેલ
સભ્ય : અનુરાધા પટેલ
સભ્ય : જીતેન્દ્ર વસાવા

સાહિત્ય સમિતિ

અધ્યક્ષ : પ્રા. જે. એ. શાહ
મંત્રી : અનુરાધા પટેલ
સભ્ય : પ્રવીણા ચૌહાણ
સભ્ય : કવિતા વ્યાસ

પ્લાનીંગ ફોરમ

અધ્યક્ષ : પ્રા. પી.આર. માસ્ટર
મંત્રી : કવિતા વ્યાસ
સભ્ય : હેમાશીબેન પટેલ
સભ્ય : જીતેન્દ્ર વસાવા

પ્રવાસ સમિતિ

અધ્યક્ષ : પ્રા. પી. જે. રાજ
મંત્રી : જીતેન્દ્ર વસાવા
સભ્ય : અનુરાધા પટેલ
સભ્ય : સુરેશ પટેલ

શુભખાના સમિતિ

અધ્યક્ષ : પ્રા. પી. જે. રાજ
મંત્રી : સુરેશ પટેલ
સભ્ય : હેમાશીબેન પટેલ
સભ્ય : સૈયદ અહમદ હુસૈન

નાણાં સમિતિ

અધ્યક્ષ : પ્રા. પી.આર. માસ્ટર
મંત્રી : સૈયદ અહમદ હુસૈન
સભ્ય : પ્રવીણા ચૌહાણ
સભ્ય : સુરેશ પટેલ

મેગેજિંગ સમિતિ

અધ્યક્ષ : પ્રા. પી. જે. રાજ
મંત્રી : પ્રવીણા ચૌહાણ
સભ્ય : કવિતા વ્યાસ
સભ્ય : સૈયદ અહમદ હુસૈન

પરીક્ષાનો ડર

આચાર્ય

ડૉ. : ડાહ્યાભાઈ પી. પટેલ.

દરેક વ્યક્તિને જીવનના અનેક ક્ષેત્રોમાંથી પસાર થવા માટે કસોટી, મૂલ્યાંકન, ચકાસણીલક્ષી સ્પર્ધા કે પરીક્ષામાંથી પસાર થવું પડે છે. શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં અध्येતાએ એકમ કસોટી, સત્રાંત કસોટી, પૂર્વવાર્ષિક પરીક્ષામાંથી પસાર થવું પડે છે. આ પ્રસંગનું ચિત્ર બિહામણુ અને ભયાનક લાગે છે. પરીક્ષાનો ભય દરેકને સતાવે છે. પરીક્ષા સમયે શાળા, ઘર અને શેરીમાં કર્કસુનું વાતાવરણ સર્જાય છે. શિક્ષક અને વાલીની જોડુકમી અध्येતા માટે ટાડાના કેદીની જેમ થતી હોય છે વાલી, વિદ્યાર્થી અને કુટુંબના સભ્યો આ સમયગાળા દરમિયાન તાણ અનુભવે છે, અને પરીક્ષા પૂર્ણ થતા હાથકારાનો સ્વાસ લઈ પરિણામ પ્રાપ્ત થતા સુધી ચિંતાતુર રહે છે.

પરીક્ષા વહે પરિક્ષણ થતા અध्येતા પોતાની કલા, સ્થિતિ, નબળાઈ જાણી શકે છે. ઉચ્ચ સિધ્ધિ માટે વિચારણા કે પ્રયાસ કરી શકે છે. આમ પરીક્ષા એ તો સિધ્ધિના સોપાનો પૈકી એક એક સોપાનની પ્રગતિ માટેનો માપદંડ છે. છતાં પરીક્ષાનો ડર દરેકને સતાવે છે. તેના પ્રત્યે સતત અણગમો રહે છે. હાલનું શિક્ષણ પરીક્ષાલક્ષી છે. પરીક્ષામાં સફળતા મેળવવાની બાબતને કે તેમાં ઉચ્ચ સિધ્ધિ મેળવવાની બાબતને પ્રાધાન્ય અપાય છે. શાળા શિક્ષણની સિધ્ધિનો માપદંડ શાળાકીય પરિક્ષાઓ ગણાય છે. આ પરિસ્થિતિમાં અध्येતાને પરીક્ષા માટે કેમ ડર રહે છે ? અને તેને પ્રેમથી સ્વીકાર કરવા માટે શું કરી શકાય ? તે અંગે વિચારીએ.

પરીક્ષાના ડર માટે નીચે દર્શાવેલી પરિસ્થિતિ જવાબદાર છે.

- પરીક્ષા માટે જરૂરી પૂર્વતૈયારી સાથે પરીક્ષા માટે જરૂરી પૂર્વતૈયારીનો અભાવ હોય અથવા બિનજરૂરી પૂર્વતૈયારી સાથે પરીક્ષા આપવાનો પ્રયાસ થાય.
- પરીક્ષા માટેના અભ્યાસક્રમનો અભ્યાસ સંપૂર્ણ પછે કરી શક્યા ના હોય.
- પરીક્ષા માટે મર્યાદિત પ્રશ્નો કે માહિતી ટૂંકા સ્વરૂપે તૈયાર કરેલી હોય.
- પરીક્ષા સમયે જરૂરી સાધનસામગ્રી સાથે ના હોય અથવા તેનો ઉપયોગ કરી શકાતો ના હોય.
- પરીક્ષાના કાર્યક્રમની જાણકારી ના હોય ત્યારે અન્ય વિષયની તૈયારી કરીને પરીક્ષા

આપવા ગયા હોય, સ્થળ અને સમયની જાણકારીના અભાવે સમયસર યોગ્ય પરીક્ષા સ્થળે પહોંચી શક્યા ના હોય.

- પરીક્ષા સમયે પ્રશ્નપત્રના ઉત્તરો લખવા માટે સમયની ફાળવણી ના કરી હોય-કઠીન, મધ્યમ, સરળ પ્રશ્નોની રજૂઆત માટે તથા લખેલ ઉત્તરો અને સામાન્ય માહિતીની ચકાસણી માટે સમયની ફાળવણી ના કરી શક્યા હોય.
- પરીક્ષા માટેની તૈયારી સંપૂર્ણ હોય પરંતુ આત્મવિશ્વાસ, શ્રદ્ધાનો અભાવ હોય તો તેમને લાગે છે કે તેમનાથી દર્શાવાયેલ માહિતીમાં અસ્પષ્ટતા છે.
- આત્મવિશ્વાસના અભાવે પોતાની માહિતી બીજા સાથે ચકાસવાની ઈચ્છા થતા ગેરરીતિમાં પકડાઈ જવાનો ભય રહે છે અને ખોટી માહિતી મળતા નુકશાન થવાનો ભય રહે છે.
- પ્રશ્નપત્ર લખવાનો મહાવરો પડ્યો ના હોય-પ્રશ્નો અંગે જરૂરી માહિતી, રજૂઆતની પદ્ધતિ, અક્ષરો, આકર્ષકપણા અંગે સ્પષ્ટતા કેળવી ના હોય.
- પ્રશ્નપત્રના મહાવરામાં સ્વમૂલ્યાંકનો અભાવ-મહાવરા દરમિયાન સ્વમૂલ્યાંકન વડે વધુ સિદ્ધિ કે સુધારણા માટેના પ્રયાસો અને તે માટેના માર્ગદર્શનનો અભાવ હોય.
- અભ્યાસ પદ્ધતિ અયોગ્ય હોય-ફક્ત વાંચન, લેખન કે ગોખણપટ્ટીને સ્થાન આપવામાં આવ્યું હોય.
- રજૂઆતની પદ્ધતિની જાણકારીનો અભાવ.
- આદર્શ ઉત્તરપત્ર લખવા માટેના સૂચનોની જાણકારી અને અમલીકરણનો અભાવ.
- નિયમિત અભ્યાસમાં દલીકરણ, પુનરાવર્તન, મૂલ્યાંકનના સ્થાનનો અભાવ.
- પરીક્ષાના પરિણામનો ભય વાલી તરફથી થનાર શિક્ષા સાથે સંબંધિત હોય
- પરીક્ષા માટે તૈયાર કરેલ સાહિત્યમાં સ્વાવલંબનનો અભાવ હોય. પરીક્ષા માટેની તૈયારી માટે ઉપયોગમાં લીધેલ શોર્ટ કટની માહિતી લખતી વેળા વધારે શોર્ટ થતા પ્રશ્નપત્ર માટે ફાળવેલ સમય વધે છે. આ સમયે ગેર રીતિ માટે ઈચ્છા થતાં પકડાઈ જવાનો ભય રહે.
- શારીરિક તંદુરસ્તી યોગ્ય ના હોય તો પરીક્ષા સમયે સ્વસ્થતાનો અભાવ રહે.
- પ્રશ્નપત્રનું માળખું, અભ્યાસક્રમનું આવરણ, સંદર્ભ સાહિત્ય, માહિતીની યોગ્ય અયોગ્યની જાણકારીનો અભાવ શિક્ષક અને વાલી તરફથી માર્ગદર્શન મેળવ્યું ના હોય, મળ્યું ના હોય

અથવા તે માર્ગદર્શનને અનુરૂપ અનુસરણ ના કર્પુ હોય તો તે સમયે તે અંગે પશ્ચાતાપ અનુભવવાય છે.

ઉપર દર્શાવ્યા જેવી અનેક બાબતોને લઈને અધ્યેતાને પરીક્ષાનો ડર રહે છે. તે દૂર કરવા માટે શિક્ષક, વાલી, અધ્યેતા ત્રણેયનો ત્રિવેણી પ્રયાસ જરૂરી છે.

તે દૂર કરવા માટે કેટલાંક સૂચન નીચે દર્શાવ્યા છે.

- પરીક્ષા આપવા જાવ ત્યારે મનમાં સંપૂર્ણ તૈયારીનો ભાવ રાખો. મારી તૈયારી પૂર્ણ છે એવો આત્મવિશ્વાસ અને શ્રદ્ધા રાખો. એ જ શ્રદ્ધાથી હું લખી શકીશ અને બધું આવડે છે એવા ભાવથી ઉત્તર લખવાની શરૂઆત કરો.
- પરીક્ષા સમયે ખોટા પ્રલોભનોથી દૂર રહો-અગત્યના પ્રશ્નો, વર્ગખંડમાં નિરીક્ષક, સાથી વિદ્યાર્થી તથા અન્ય પરિબળોનો સહારો ના લો. તમે જે તૈયારી સાથે આવેલા છે તે જ તૈયારીની રજૂઆત કરો.
- પરીક્ષા આપવા માટેનું ધ્યેય અધ્યેતાએ નક્કી કરવું અને તે ધ્યેયથી તેને પરિચિત કરો-અધ્યેતાને કઈ કશાએ લઈ જવો છે ? ... વગેરેની સ્પષ્ટતા જરૂરી.
- અભ્યાસ કરતી વખતે અભ્યાસક્રમના એકમ, પેટાએકમ, મુદ્દાઓ, સંકલ્પનાઓ ... વગેરે સ્પષ્ટ બનાવો.
- અભ્યાસક્રમ માટેના સાહિત્યથી પરિચિત થાવ.
- તે સાહિત્ય પરથી તમને અનુરૂપ સાહિત્ય બનાવો.
- તમે તૈયાર કરેલ સાહિત્યમાં અગત્યના મુદ્દા અને પેટા મુદ્દાની નોંધ હાંસિયામાં અથવા શરૂઆતમાં મધ્યે કરો.
- હર રોજ નિયમિત પછે તમારી નોંધના પાના ઉલટાવી મુદ્દા અને પેટા મુદ્દાને ધ્યાનમાં રાખી મનન કરો.
- એકમના અંતે અપેક્ષિત પ્રશ્નો તૈયાર કરી તેના અપેક્ષિત જવાબ નોંધો તે માર્ગદર્શક શિક્ષકને બતાવી વધારે સાચા જવાબ માટે સૂચન મેળવો.
- દરેક વિષયને સરખું મહત્વ આપો.
- દરેક વિષયની નોંધ અલગ પરંતુ સમય કાળવધી હર રોજ કરવી.

- કઠિન લાગતા વિષય માટે ઘોડો વધારે સમય (જરૂરિયાત પ્રમાણે) કાળવો.
- અભ્યાસમાં વાંચન, લેખન અને મનનને સ્થાન આપો સાથે એકાગ્રતા કેળવો. એકાગ્રતાથી માહિતી સરળતાથી યાદ રહે છે—વર્ગખંડમાં, ગૃહકાર્યમાં, સ્વાધ્યાય કે અન્ય પ્રવૃત્તિમાં એકાગ્રતા કેળવતા ઓછા પરિશ્રમે વધુ સિધ્ધિ પ્રાપ્ત થશે.

કેટલા કલાક વાંચ્યું તે મહત્વનું નથી, પરંતુ કેલું વાંચ્યું તે મહત્વનું છે.

કેટલા પાના વાંચ્યા તે મહત્વનું નથી, પરંતુ કેટલા ધ્યાનથી વાંચ્યા તે મહત્વનું છે.

કેટલું પુનરાવર્તન કર્યું તે મહત્વનું નથી, પરંતુ કેટલું યાદ રહ્યું તે મહત્વનું છે.

વિષયો વાંચી નાખ્યા તે મહત્વનું નથી, તે વિષયોમાં કેટલો રસ જાગ્યો તે મહત્વનું છે.

- અભ્યાસ માટે સમયપત્રક અને કાર્યક્રમ બનાવો જેનાથી વાંચન, મનન, લેખન, દૈનિકરણ, પુનરાવર્તન, મૂલ્યાંકનનું આવરણ કરી શકાય, અભ્યાસની પ્રગતિ જાણી શકાય.
- રસની પ્રવૃત્તિને પ્રાધાન્ય આપો પરંતુ અભ્યાસના ભોગે તેમ થવું જોઈએ નહીં.
- વાંચવા, લખવા, રહેણીકરણી, વાતચીત અને વ્યવહાર માટેની યોગ્ય પદ્ધતિની જાણકારી મેળવી જીવનમાં ઉતારો અને તેને અનુસરવા પ્રયત્ન કરો.
- તમારામાં રહેલી શક્તિ, કૌશલ્યને ઓળખી આત્મવિશ્વાસ કેળવો જેથી ડરના સ્થાને તત્પરતા આવે. અભ્યાસમાં મદદરૂપ થાય, માર્ગદર્શકરૂપ હોય, હકારાત્મક વલણ ધરાવતા હોય તેઓના સંગમાં રહી તેમની પાસેથી મેળવો અને તમારી પાસે હોય તે આપવાનું કાર્ય કરો.
- વડીલો કરે તેમ નહિ પરંતુ તેમની સૂચના અનુસાર કરેલા કાર્ય તમારા જીવન ઘડતરમાં ઉપયોગી નીવડશે.
- સમયાંતરે એકમ કસોટીનો મહાવરો રાખો. સ્વમૂલ્યાંકન કરો, શિક્ષકના મૂલ્યાંકન સાથે સરખાવી, માર્ગદર્શન મેળવી નિદાન અને ઉપચાર અંગે વિચારો.
- પ્રશ્નપત્રનું માળખું, અભ્યાસક્રમને ધ્યાનમાં રાખી, વિષયવસ્તુના મુદ્દા અને ગુણભાર અંગેની સ્પષ્ટતા કેળવો.
- સમયની અનુકૂળતા અને અયોજનને અનુલક્ષી પ્રશ્નના ઉત્તરની માહિતી સુવાચ્ય અક્ષરે, ક્રમશઃ, મુદ્દાસર, આકર્ષક સ્વરૂપમાં યોગ્ય ઝડપે આપવા મહાવરો કેળવો.

ઉપરોક્ત દશવિલા પરીક્ષાના ૬૨ માટેના કારણો જાણી તે માટેના ઉપાયો પૈકી કોઈક ઉપાય તમારા જીવનમાં પરીક્ષાના સમયે સહાયભૂત નીવડે એવી આશા સાથે પરીક્ષાનો ભય ભગાડી, પરીક્ષાને પ્રેમ કરવાનો સંકલ્પ કરવા જણાવું છું.

સંદર્ભ :

- હોલ્ટ જરોન અનુવાદક : ડો. કિરણ શીગ્લોત : બાળકો નિષ્ફળ નીવડે છે ? : શિશુ મિલાપ, વડોદરા. ૧૯૯૫.
- દેસાઈ દોલતભાઈ : આનંદમય શિક્ષક શી રીતે ઘર્ષણું ? સુમન પ્રકાશન, મુંબઈ. જૂન, ૧૯૯૧.
- પટેલ ભખાભાઈ (સંકલન) : શિક્ષક-ઉપનિબદ્ધ : ગૂર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય, અમદાવાદ. બીજી આવૃત્તિ, પુનઃ મુદ્રણ : ૧૯૯૦.
- મોદી જગમોહનદાસ જે. : શિક્ષણના સિદ્ધાંતો : પ્રાચ્ય વિદ્યામંદિર, એમ.એસ.યુનિ., વડોદરા., ૧૯૬૪.

" વિદ્યાનો ચોથો ભાગ જ ગુરુ પાસેથી મળે છે, બીજો ચતુર્થાંશ સહધ્યાયી સાથે વિચારવિમર્શ કરવાથી, ત્રીજો અંશ ભણનારની મેઘાથી - બુદ્ધિમત્તાથી, અને ચોથો અંશ તો સમય જતાં અનુભવની પરિપક્વતા થતાં જ પ્રાપ્ત થાય છે, વિદ્યાનોયે અનુભવથી ઘડાય છે. "

CLASS ROOM INTERACTION : Strategies for Better Interaction

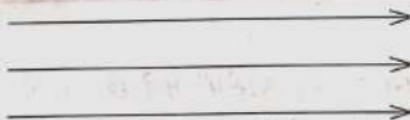
PRAVINCHANDRA MASTER :

The Class room interaction term is normally misunderstood. A teacher goes to the class room with a written or an unwritten plan. He teaches according to the plan he has drawn. He acts upon the class with the plan he has and gets reaction from the class. There may be complete silence or the children start talking in their mother tongue.

Normally the teachers take it for granted that the children have understood what has been presented. He never takes pain to probe what are the reasons for the children's non co-operation. This will ultimately lead to conflict and nothing will be learned by the pupils. In a traditional classroom the teacher dominates. The learner is not given proper opportunities to ask a question to the teacher or to have any discussion with the classmates. The following is the interaction pattern in a traditional classroom.

Teacher

class

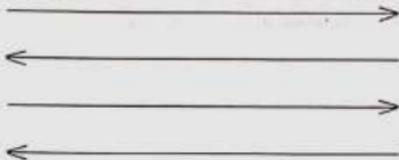

Is this interaction ?

Then what is interaction ?

Actions and reactions are not interaction. Interaction is more than actions followed by reaction. Interaction means acting reciprocally, acting upon each other. Thus a lesson which exemplified interaction would progress as follows.

Teacher class

The teacher acts upon the class. But the class reaction subsequently modifies his next action and so on. The class reaction becomes in itself an action, evoking a reaction in the teacher which influences his subsequent action. There is a constant patterns of mutual influence and adjustment.

PATTERNS OF VERBAL INTERACTION :

- Teacher _____ Whole class
- Teacher _____ Individual Student
- Individual Student _____ Teacher
- Individual Student _____ Individual Student
- Teacher _____ Group
- Individual _____ Group

Class room interaction is a two way process. It can proceed harmoniously. It can be fraught with tension. It can be a positive state where the pupils feel something worthwhile is being achieved as the result of the interaction or it can be a negative one. Every interaction situation has the potential for co-operation or conflict. How the situation actually develops depends on the attitudes and intentions of the people involved and on their interpretation of each others attitudes and interactions.

HOW TO ACHIEVE BETTER CLASSROOM INTERACTION ?

We can have better class room interaction by giving pair work/group activities. In such activities the learners get oportunitites to talk with the teacher and with their own friends. We can use a number of activities for this purpose.

Language games, both traditional & communicative can be used.

e.g.

- 1) Twenty questions lg. games.
- 2) Describe & draw (Pair Work).
- 3) Ask the right questions
- 4) Giving /Showing a picture & asking them to interpret it.
- 5) Give some authentic materials and ask them to collect various types of information (News papers, Magazines etc.)
- 6) Giving the pair two identical pictures and finding out the missing thing.
- 7) Preparing a diary using the simple past.
and so on.....

અભિનંદન

૧. ડૉ. અશ્વિનભાઈ એસ. કાપડીયા (કૉલેજ ટ્રસ્ટના માનનીય પ્રમુખ સ્ત્રી)ને દ.ગુજ.યુનિ, સુરતના કુલપતિ થવા બદલ ...
૨. ડૉ. કરપ્રસિદ્ધ ગોહિલ (આચાર્ય, શારીરિક શિક્ષણ કૉલેજ, રાજપીપળા)ને શિક્ષણ વિભાગ (દ.ગુજ.યુનિ. : સુરત)ના અધ્યક્ષ થવા બદલ ...
૩. શ્રી જયેશ યુ. પટેલ (પ્રશિક્ષણાર્થી) ૧૯૯૬-૯૭માં વિશેષ યોગ્યતા સાથે કૉલેજ પ્રથમ આવવા બદલ
૪. કુ. વલ્સલા પરમાર (પ્રશિક્ષણાર્થી) ૧૯૯૬-૯૭માં એમ. એ.ની પરીક્ષામાં મનોવિજ્ઞાન વિષયમાં ગોલ્ડ મેડલ મેળવવા બદલ ...

મંગલ મંદિર ખોલો

૧. સ્વ. દિલાવર વસાવા (૧૯૯૧-૯૨)
નિગટ તા. કેડિયાપાડા જિ. ભરૂચ.
૨. સ્વ. શાંતિલાલ માહલા (૧૯૯૫-૯૬)
ઉમરકૂઈ તા. વાંસદા જિ. વલસાડ
બંને ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓ ગુમાવ્યાનું દુઃખ છે તેમનો કૉલેજ પ્રત્યેનો અનુરાગ ખૂબ હતો.
પ્રભુ તેમના આત્માને શીર શાંતિ આપે તેવી પ્રાર્થના...

વિચાર દોહન (BRAIN STORMING)

પ્રા. જયંત એ. શાહ

ટ્રેનમાં અપ-ડાઉન કરતી વેળા એક સંસ્કૃતના પ્રાધ્યાપક મિત્રનો પરિચય થયો. હું બી. એફ. કૉલેજમાં પ્રાધ્યાપક છું જાણવા પછી તેમણે ખૂબ જ આનંદ અને ઉત્સાહથી જણાવ્યું કે ‘‘ સાહેબ, હું પણ બી. એફ. થયેલો છું. બે વર્ષ પહેલાં જ બી. એફ. કર્યું હતું. પણ, હમણાં જ એમ. એ. ના બેઈઝ પર ટકા સારા હતા એટલે કૉલેજમાં જ નોકરી મળી ગઈ. સાહેબ, બી. એફ. માં તો મને ખૂબ જ મજા આવી. પાંચ વર્ષ કૉલેજમાં શીખવા ન મળ્યું હતું તે બી. એફ. માં શીખવા મળ્યું. બી. એફ. નું શિક્ષણ મને કૉલેજમાં ખૂબ જ ઉપયોગી થઈ રહ્યું છે. મારી સાથે જ પસંદગી પામેલા અન્ય પ્રાધ્યાપક મિત્રોને શરૂઆતમાં શિક્ષણકાર્યમાં ઘણી તકલીફ પડી હતી. પરંતુ મને બી. એફ. માં ષાઠ આપ્યા હતા એટલે કંઈ જ ચિંતા નહોતી. તાલીમ દરમિયાન ખરેખર ઘણું શીખવાનું મળે છે અને વ્યક્તિનું ઘડતર થાય છે. પ્રાથમિક કક્ષા માટે મોન્ટેસરી, પી. ટી. સી. અને માધ્યમિક કે ઉ. માધ્યમિક માટે જેમ બી. એફ. અનિવાર્ય ગણ્યું છે. તેમ અધ્યાપકો માટે પણ કૉલેજ કક્ષાએ શિક્ષણકાર્ય માટે આ પ્રકારની વ્યાવસાયિક તાલીમની વ્યવસ્થા કરવી જોઈએ.’’

ઉપરોક્ત ઉદગારો પરથી શિક્ષક પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમ કેટલો ઉપયોગી છે, તે સમજી શકાશે એટલું કહી શકાય કે અભિપ્રેરણા, હેતુકથન, વિષયવસ્તુ નિરૂપણ, મૂલ્યાંકન અને સ્વાધ્યાય એ રીતે સોંપાનો મુજબ ષાઠ આયોજન કરીને કોઈ શિક્ષક કોઈ પણ શાળામાં ભણાવતા નથી. જે તાલીમી કોલેજોમાં સોંપાનો મુજબ જ ષાઠ આપવા અંગેનો અભ્યાસદ્વારા રાખવામાં આવે છે, ત્યાં ખુદ અધ્યાપક દ્વારા નિદર્શન ષાઠ સિવાય વર્ષ દરમિયાન સમગ્ર શિક્ષણ કાર્ય ષાઠ આયોજનના સોંપાનોને ધ્યાનમાં રાખીને થતું નથી. પરંતુ આ ષાઠ આયોજન એ બી. એફ. તાલીમનું આંશિક પાસુ છે. જો વિવિધ શિક્ષણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરવામાં આવે તો શિક્ષણકાર્ય, જરૂર ઉત્કૃષ્ટ બની શકે. આ માટે આધુનિક શૈક્ષણિક ઉપકરણોની મદદ લઈ વ્યાખ્યાન, ગ્રસ ઉકેલ, નાટ્યકરણ, સ્વાધ્યાય, નિરીક્ષિત અભ્યાસ, ટીમ ટીચિંગ, વર્કશોપ, જૂથવર્ગ વગેરે શિક્ષણ પદ્ધતિઓનો અવારનવાર અમલ કરવો જોઈએ. આ શિક્ષણ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ થાય છે ખરો, પણ આઈ. આઈ. ટી., એમ. બી. એ. જેવા ઉચ્ચ ગુણવત્તા ધરાવતા અભ્યાસક્રમોમાં જ થાય છે. ત્યાં તે ખરેખર ફાયદાકારક નીવડી છે. શિક્ષણના સિદ્ધાંતો અને પદ્ધતિઓનો સાચો અમલ શિક્ષણની દરેક કક્ષાએ જો કરવામાં આવે તો શિક્ષણ રસપ્રદ બને અને તેના મીઠા ફળો સમાજને અને રાષ્ટ્રને પણ ચાખવા મળે. આ દિશામાં એન. સી. ટી. ઈ. દ્વારા ફળદાયી પ્રયત્નો થશે, એવી અભિલાષા અસ્થાને નથી. શિક્ષણના વિવિધ સ્તરે દષ્ટિપાત કરીએ તો ભારતમાં મોટેભાગે ઉપયોગી શૈક્ષણિક ઉપકરણો, શૈક્ષણિક પદ્ધતિઓ અને સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખી શિક્ષણકાર્ય કરવા અંગે દુર્લભ સેવાતું રહ્યું છે. અને તેથી જ ક્યારેક શિક્ષક પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમ નાહક ટીકાપાત્ર બને છે. જો શિક્ષક દ્વારા વિવિધ શિક્ષણપદ્ધતિઓ ધ્યાનમાં રાખી શિક્ષક વાર્ષિક એકમ આયોજન કરે તો શિક્ષણ રસપ્રદ, વિદ્યાર્થીન્દી અને ફળદાયી નીવડે અને સાચા અર્થમાં વિદ્યાર્થીનું જીવનલક્ષી ઘડતર થાય.

અહીં આ પ્રકારની જ એક અતિ ઉપયોગી શિક્ષણપદ્ધતિ વિષયક માહિતી આપવા વિચાર્યું છે. ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રમાં તેનો બહોળા પ્રમાણમાં ઉપયોગ થતો રહ્યો છે, પણ હવે શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં પણ તેનો વ્યાપ વધે તે જરૂરી

છે. આ પદ્ધતિમાં કોઈક સમસ્યા અંગે વ્યક્તિગત કે શ્રાવણિક ચિંતન કરવા અંગેના નિયમો અને પદ્ધતિ દર્શાવવામાં આવ્યા છે. આ શિક્ષણ પદ્ધતિને ગુજરાતીમાં વિચાર દોહન, વિચાર વંદોળ કે વિચાર વંચન તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. અંગ્રેજીમાં તેને (Brain Storming) કહેવામાં આવે છે. અહીં તેને વિચાર દોહન પદ્ધતિ તરીકે ઓળખીશું.

વિચારો નિપજાવવા માટે વપરાતી આ પ્રયુક્તિમાં અણપદક વિદ્યાર્થીઓને કોઈ મુદ્દા વિશે વિચારવાનું કહે છે. આમ તો આ પદ્ધતિ ચર્ચા પદ્ધતિ કે પ્રશ્ન ઉકેલ પદ્ધતિનો અંગ જ છે. સર્જનાત્મક વિચાર પ્રક્રિયાની તાલીમ માટે તે ખૂબ જ ઉપયોગી પદ્ધતિ પુરવાર થઈ છે. ઓસ્ટબોર્ન (1953) દ્વારા આ પદ્ધતિ વિકસાવવામાં આવી. તેમણે નિર્ણય પ્રક્રિયાને મૂલતવી રાખવાનો શિદ્ધાંત અપનાવ્યો, કારણ કે કલ્પનાશક્તિ અને નિર્ણયશક્તિ બંને સાથે હોય તો તે સર્જનાત્મક વિચાર પ્રક્રિયા માટે અનુકૂળ રહેતી નથી, પરંતુ બંનેને એકબીજાથી અલગ રાખવામાં આવે તો જ અન્યાયને ઉપયોગી બની શકે. આ માટે મૂલ્યાંકનના સોપાનને દૂર કરવામાં આવતું નથી, પરંતુ મૂલ્યાંકનને માત્ર મૂલતવી રાખવામાં આવે છે.

ધારો કે આપણી પાસે કોઈ પણ વિષયનો એક મુદ્દો છે. તે અંગે નવા નવા વિચારોની શોધ કરવી છે તો તે અંગે વધારેમાં વધારે વિચારો પ્રાપ્ત કરવા હોય તો શું કરી શકાય? આ માટે એક ઉપાય તો એ છે કે, કોઈ પણ વિચારને મનમાં પ્રવેશ મળે નહિ, મન સ્વસ્થ હોય ત્યારે એક ઓરકામાં બેસી માત્ર એક જ મુદ્દા પર સતત વાગોળ તા રહી તે અંગે વધારે ને વધારે નવા વિચારો મેળવવા છે, તેવો પાકો નિર્ણય કરવો, મનમાંથી વિચારોના ઝરણા કૂટતા રહે તે માટે એ મુદ્દા પર જ લક્ષ હોવું જોઈએ. આ રીતે થયેલ સભાન પ્રયત્નથી મગજ સક્રિયપણે વિચારવા માંડશે. આ પ્રકારે ત્રણ ચાર બેઠક યોજવાથી અણધાર્યા પાસાંઓ તે મુદ્દા અંગે પ્રાપ્ત થશે. વિચારો ઝબકારા સ્વરૂપે પ્રાપ્ત થાય ત્યારે તરત જ નોંધપોથીમાં તે અંગે નોંધ કરી લેવી જરૂરી છે. કવિ, લેખક, સંશોધક, કેક્ટરી માલિકો, જાહેરાત કંપનીના સંચાલકો સર્જનાત્મક વિચારણા માટે જાણે અજાણે પોતાના કાર્ય કે સમસ્યા સંદર્ભે આ પદ્ધતિનો જ ઉપયોગ કરતા હોય છે. આ પ્રકારના સધન અને સભાન પ્રયત્નને જ Brain Storm કહે છે.

આ વિચાર દોહન પદ્ધતિનો આપણે વૈપકલિક લાભ લઈ શકીએ પરંતુ તેનો વધારે સારો લાભ લેવો હોય તો સમૂહમાં રહીને વિચાર દોહન પદ્ધતિ અજમાવવી જોઈએ. એક વ્યક્તિની શક્તિ મર્યાદિત હોય તેથી મર્યાદિત દષ્ટિએ જ જે તે મુદ્દાને મૂલવી શકે. બીજા વ્યક્તિ તે જ બાબતને જુદા દષ્ટિકોણથી નિહાળશે. ત્રીજા વ્યક્તિ તેને કોઈ અલગ ખૂબેથી જોવાનો પ્રયત્ન કરશે. આમ એક જ મુદ્દો ચાર, પાંચ વ્યક્તિની મદદથી ચર્ચાની એરણે ચઢતા તેમાંથી અવનવા વિચારો પ્રાપ્ત થાય. કેટલીકવાર એક જ વ્યક્તિ વિચારે ત્યારે તેના વિચારોમાં તીવ્ર ગતિ હોતી નથી, પરંતુ ચાર, પાંચ વ્યક્તિ સાથે વિચારે ત્યારે મગજની વિચારવાની ગતિ તીવ્ર બની જાય છે. ક્યારેક કોઈના દ્વારા થયેલ સૂચન આપણા માટે નવી કલ્પના માટેનું પ્રેરક બની જાય છે. કેટલીક મુશ્કેલ સમસ્યાની વિચારણા કે ઉકેલ માટે સભાઓ, પરિસંવાદોનું આયોજન કરવામાં આવે છે. હાજર રહેલ દરેક વ્યક્તિ સમસ્યા અંગે પોતાના વિચારો અભિવ્યક્ત કરે છે. સમગ્ર પાસાંઓને ધ્યાનમાં લઈ ચર્ચા થાય છે, અને ત્યારે કેટલાક અતિ ઉપયોગી ઉકેલો મળી આવતા હોય છે.

આમ વિચાર દોહન એ વ્યક્તિગત રીતે કે જૂથમાં ઉપયોગમાં લઈ શકાય છે. જૂથમાં ખાસ કરીને શાળાના

વર્ગબંધમાં વિચાર દોહનની બેઠકનું આયોજન ૧૨ થી ૧૫ જેટલા વિદ્યાર્થીઓના નાનકડા જૂથ ૫૨ કરવામાં આવે છે. જેમાં નેતા તરીકે શિક્ષક સંકલનકારનું કાર્ય કરે છે, અને પાંચ સભ્યોને ઠેરબઠલ કરતા રહેવાનું હોય છે. વિચારકાર્યના નિયમોની જાણકારી શિક્ષક દ્વારા આપવામાં આવે છે. જૂથના સભ્યોને ઠેરબઠલ કરવાનું અને તેમના વર્તનને નિયંત્રિત કરવાનું કાર્ય શિક્ષક જ કરે છે. એક વિદ્યાર્થીને સહયોગી તરીકે બેઠક દરમિયાન પ્રાપ્ત થતા વિચારો નોંધવાનું કામ સોંપવામાં આવે છે. જે વિદ્યાર્થીઓ જૂથમાં સામેલ થયા ન હોય તેઓ પ્રેક્ષકો તરીકેની ભૂમિકા અદા કરે છે. જૂથના દરેક સભ્યને ઘોડા સમયે બઢલવામાં આવે છે. જેથી સમગ્ર વર્ગબંધના વિદ્યાર્થીઓને વિચાર દોહન બેઠકમાં સહભાગી થવાની તક મળી શકે. વિચાર દોહન પ્રયુક્તિમાં સંખ્યાનું બંધન હોતું નથી. સમગ્ર વર્ગબંધને પણ એક જૂથ તરીકે વિચાર દોહન બેઠકમાં સામેલ કરી શકાય છે.

સામાન્ય રીતે આ બેઠકનું સંચાલન સવારના કલાકો દરમિયાન કરવામાં આવતું હોય છે. જ્યારે વિદ્યાર્થીઓનું મન તાજગી અનુભવતું હોય છે. આ બેઠક માટે કોઈ નિશ્ચિત સમય હોતો નથી. ૪૦ મિનિટ થી ૬૦ મિનિટ સુધી પણ બેઠક સતત ચલાવી શકાય છે. પરંતુ ૩૦ થી ૪૦ મિનિટ સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીઓ માટે પૂરતી કહી શકાય. કારણ કે ત્યાર પછી તેઓ સહજ થાક અનુભવે છે. જ્યારે પણ વિચારો પ્રાપ્ત થતા બંધ થાય ત્યારે બેઠક બંધ કરવી જોઈએ. આ માટે બેઠકના સંચાલક તરીકે શિક્ષકે મુક્ત વિચાર માટે વર્ગબંધમાં યથોચિત વાતાવરણ તૈયાર કરવું જોઈએ. ક્યારેક અસાધારણ જાણતા અજુગતા વિચારોને પણ હેતુપૂર્ક પ્રોત્સાહિત કરવા જોઈએ. ક્યારેક આવા અજુગતા જાણતા વિચારોમાંથી જ ખૂબ ઉપયોગી વિચાર ઘૂણઘોયાને મળતી સુવર્ણરજની જેમ મળી આવતા હોય છે.

વિચાર દોહન પદ્ધતિમાં અવરોધરૂપ પરિબલો :

૧. સર્જનાત્મક વિચાર અંગે એતુ જોવા મળે છે કે આપણે કોઈ એક જ દિશામાં અમુક હદ સુધી પ્રશ્નો ઉઠેલ શોધતા હોઈએ છીએ. સમસ્યાને દરેક ખૂણેથી તપાસવી જોઈએ. વિચારોને મર્યાદા બાંધવી ન જોઈએ. અમુક બાબતથી વિશ્લેષ તો કરી હોઈ શકે જ નહિ ને ? એવા સામાન્ય વિચારોથી ઉપર જઈને વિચારવું જોઈએ.
૨. ક્યારેક મૂર્ખ દેખાવાનો ડર અનુભવાય છે, તેથી શાળામાં મોટેભાગે વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્ન પૂછતા ડરે છે. ઉપરાંત તેમના કોઈ મિત્રો પ્રશ્ન પૂછવા તૈયાર થતા નથી. દરેક વિદ્યાર્થી માને છે કે હું પ્રશ્ન પૂછી બીજા વિદ્યાર્થીમિત્રોની નજરમાં મૂર્ખ દેખાઈશ.
૩. ડેટલીકવાર અશક્ય, ગાંઠપત્ર ભરેલા કે અવ્યવહારિક જાણતા વિચારોને મૂલવીને આપણે તરછોડી દેતા હોઈએ છીએ, તેના તરફ ધ્યાનથી વિચારવાની તકલી લેતા નથી.
૪. કોઈ પણ પ્રશ્નને એક જ સાચો જવાબ હશે એમ વિચારી તે માટે તાર્કિક જવાબ શોધતાં રહીએ છીએ પરંતુ સંદિગ્ધ જાણતા ઉપાયો પણ તે અંગે વિચારણામાં લેવા જોઈએ.

વિચાર દોહન પદ્ધતિનાં નિયમો :

૧. ટીકાની ટેવ ટાળો :

વિચાર વિનિમય કરતી વખતે ટીકા કરવાનું ટાળવું, તો જ ફળદાયી વિચારો પ્રાપ્ત થઈ શકે. આપણી ટેવ હોય છે કે કોઈ તદ્દન નવો વિચાર આવે તે અંગે ઝડપથી નિર્ણય આપી દઈએ છીએ. જો એ નવો વિચાર આપણાથી ઉતરતી કલાની વ્યક્તિ તરફથી મળે તો તેની ટીકા કરવાનું આપણું સહજ વલણ જોવા મળે છે, તે વિચાર સ્વીકારવાની આપણને ઈચ્છા જ થતી નથી. નવો વિચાર બેહુકો લાગે તો તે અંગે આપણે ભાગ્યે જ સ્વસ્થતા જાળવી શકીએ. આપણે તેવા વિચારોને સહજપણે હસી કાઢવાને ટેવાયેલા હોઈએ છીએ. આજથી લગભગ ૮૩ કે ૮૪ વર્ષ પહેલા ટેલિવિઝન કે કોમ્પ્યુટરની કલ્પના કરવી એ મૂખાંધી ભરેલી વાત ગણાય, લોકો સાંભળે તો હસી કાઢે કે આવું કદી બની શકે ખરું. યુદ્ધ અને લૌહિયાળ ક્રાંતિનો ઈતિહાસ ભણેલા લોકોને મહાત્મા ગાંધી દ્વારા 'અહિંસા ને બળે સ્વરાજ્ય પ્રાપ્તિ' નો વિચાર નયો તુકો જ લાગતો. આવા પ્રકારનું નકારાત્મક વલણ નવા નવા વિચારો મેળવવામાં અવરોધરૂપ બને છે. જે કઈ વિચારો પ્રાપ્ત થાય તેની નોંધ કરી અજુગતા જણાતા વિચારોને પણ સ્વીકારવા જોઈએ. ક્યારેક નિરર્થક જણાતો વિચાર બીજા વિચાર મેળવવામાં પ્રેરક બની જતો હોય છે. ટીકાત્મક વલણને કારણે જુદાંજુદાં વિચારો આવતા અટકે છે. જુદાં શરૂઆતથી જ સૂચના આપવી જોઈએ કે", આ બેઠક દરમ્યાન કટાક્ષ, હાસ્ય, મશ્કરી, વિવિધ હાવભાવ જેવી બાબતો કરવી નહીં. દરેક જણે સતત વિચારતા રહેવું અને કોઈના પણ વિચારને મૂલવવાની આ તબક્કે છૂટ નથી."

૨. જથ્થાની જરૂરિયાત :

વિચાર દોહન પદ્ધતિમાં એમ માનવામાં આવે છે, કે વિચારોનો જથ્થો જ ગુણવત્તા યુક્ત વિચારોને મેળવી આપશે. હંમેશા ઉત્તમ વિચારો વિચાર પ્રક્રિયાના અંતિમ તબક્કામાં આવતા હોય છે. આથી શિક્ષકે વધુમાં વધુ સંખ્યામાં વિચારો અને વિચારોમાં વૈવિધ્ય મેળવવાનો આગ્રહ રાખવો જોઈએ. વિચાર પ્રક્રિયા ઉત્તેજન પામે અને વધારાનો પ્રયત્ન જુદાંજુદાં ઘણાં વધારે માટે વિચારોત્તેજક પ્રશ્નો શિક્ષક દ્વારા રજૂ થવા જોઈએ. જેટલા પ્રમાણમાં તુકાઓમાં કે વિચાર હોય તેટલા પ્રમાણમાં ઉકેલ મેળવવાની શક્યતા વધે. ધૂળધોયાની પ્રક્રિયા સુવર્ણ રજ મેળવવા ઘણાં છે તેવી રીતે ક્યારેક સ્વરૂપ જણાતા વિચારોના ઢગમાંથી ક્યારેક ઉત્તમ વિચાર મળી આવે છે. માત્ર શ્રેષ્ઠ વિચાર મેળવવા પૂરતી મર્યાદિત શોધ ચાલી શકે નહિ. કોઈ સમસ્યા માટે ૨૪ વિચારો જન્મે તે કરતાં નબળા સંખ્યા ૮૪ વિચારો જન્મે તે વધારે મહત્વનું છે. એક વિચાર બેઠકમાં ટાંકણીનો ઉપયોગ કેટલો? એ અંગે વિચાર દોહન કરતાં ૧૭ વ્યક્તિઓએ ૧૧ મિનિટમાં ૪૪ ઉપયોગ દર્શાવ્યા. પછીના તબક્કે ખરેખર ઉપયોગી વિચાર કેટલા છે તે એક કલાક બેસીને નિષ્પ્રાપ્તો દ્વારા નક્કી કરી શકાય. ક્યારેક નબળો જણાતો વિચાર ઉત્તમ વિચાર સાથે જોડાતા ઉપયોગી સાબિત થાય. આમ ગુણવત્તા કરતા વિચારોના જથ્થાની જરૂરિયાત વધારે છે.

૩. સમસ્યાનું સ્પષ્ટ સ્વરૂપ :

વિચાર દોહન પદ્ધતિમાં જે મુદ્દા અંગે કે સમસ્યા અંગે વિચાર મેળવવા હોય તેના સ્વરૂપને જુદા સમજાવવા સ્પષ્ટ રીતે રજૂ કરવું જરૂરી છે. શિક્ષક કે જુવના નેતાએ જુવને ઓક્કસ દિશામાં વિચારી શકાય તે રીતે સમસ્યા કે મુદ્દા અંગેનું વિશ્લેષણ રજૂ કરવું જોઈએ. સમસ્યાને નાના ભાગોમાં વહેંચી દેવી જોઈએ. એક કંપનીને નવા જ પ્રકારે અગરબત્તી બજારમાં મુકવી હતી. તો તે માટે તેનું નામ, રંગ, ઘાટ, પેકિંગ, સુવાસ, વેચાણ, માંગ વગેરે અનેક વિષય પાસાંઓ ધ્યાનમાં લઈ બેઠકમાં સહભાગી યનાર જુદા સમજાવવા વિશ્લેષણ રજૂ કરવા જણાવ્યું. આ જ રીતે માતૃપ્રેમ વિશે નિર્બંધ લેખન પણ તૈયાર કરી શકાય. તેને અનુરૂપ અગત્યના મુદ્દા, પંક્તિઓ, કહેવતો, કોઈક - મહાન પુરૂષના વિધાનો વગેરે એકત્ર કરવામાં અને તેનો વિસ્તાર કરવામાં વિચાર દોહન પદ્ધતિ વડે બે કે ત્રણ બેઠકોમાં વિદ્યાર્થીઓની સર્જનાત્મક વિચારશક્તિને ખીલવીને કરી શકાય. કદાચ શિક્ષકને પણ નવીન બાબત જાણવા મળે. નિર્બંધમાળામાંથી નિર્બંધના યતા ઉત્તારા કરતા આ પદ્ધતિ વડે ઘણેલું કાર્ય અતિ ઉત્તમ છે.

૪. મુક્ત વિચારધારા :

જુવને ગતિશીલ રીતે મુક્તપણે વિચારો કરતા રહેવાનું સુચન કરવું. અગાઉ જોવું તેમ અજુગતા કે અસાધારણ જાજ્જાતા વિચારો પણ રજૂ કરવા અંગે શિક્ષકે આગ્રહ કરવો, આવા વિચારોને સ્વીકારવા, પ્રશંસા કરવી અને તેનો ઉપયોગ (નોંધ) કરી પ્રોત્સાહિત કરવા. જો આ પ્રકારના વિચારો નહીં મળે તો તેનો અર્થ એ થાય કે આંતરિક રીતે વિદ્યાર્થીઓના મનમાં વિચારોના મૂલ્યાંકનની પ્રક્રિયા ચાલી રહી છે. જો આવી નિશ્ચાની જણાય તો બેઠક દરમ્યાન શિક્ષકે સજાગપણે વિદ્યાર્થીઓને મુક્ત વિચાર કરવા તરફ દોરવા જોઈએ. વિચારોની અંગત મૂલવણી ટાળવાનું સુચન પોતે આપી પોતે એકાદ બે નમૂના પૂરા પાડવા. આમ કરવાથી વિચારોનો વિશાળ જથ્થો મેળવી શકાશે.

૫. વિચારોનું જોડાણ અને સુધારો :

વિચાર દોહનની બેઠક દરમિયાન શિક્ષકે બીજાઓ તરફથી મળતા વિચારોના ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપવું જોઈએ. જેમાંથી બીજાને નવા વિચારો ઉત્પન્ન કરવાની પ્રેરણા મળે. જુદા જુદા વિચારોનું જોડાણ કરી નવી નવી કલ્પનાઓ અને વિચારોની શૃંખલા સર્જી વધારે ને વધારે નવા વિચારો મેળવવા માટે જુવને ઉત્તેજન મળશે. વિદ્યાર્થીઓને એક વિચારક તરીકે પ્રોત્સાહિત કરવા અને વધારે ને વધારે વિચારો જ્યાં સુધી મળે ત્યાં સુધી ચિંતન શક્તિને કામે લગાડવી અને કોઈ પણ જાતના અપવાદ સિવાય વિચારો નોંધપોથીમાં કે બ્લેક બોર્ડ પર જુદા સમજાવવા નોંધતા જવું. અંતમાં આ વિચારોની યાદીમાં કોઈ નવા વિચાર ઉમેરી કે જોડી શકાય એમ હોય તો તેની સુચના આપવી. આ ઉપરાંત બેઠકમાં પ્રાપ્ત થયેલ વિચારોની યાદી જુવના સભ્યોને આપી સ્વતંત્રપણે વધુ વિચારવાની તક આપી શકાય. વિચાર નોંધમાં વિચારની સામે વિચાર આપનારનું નામ પણ દર્શાવી શકાય. વિચાર અંગે આધાર પૂરો પાડી વ્યક્તિગત રીતે જવાબદારી સોંપવામાં આવે અને એક દિવસનો સમય આપવામાં આવે તો વ્યક્તિને કંઈક વિચારવાની ફરજ પડે છે. સમૂહમાં વ્યક્તિ

બીજા વિચારનાર છે ને મારે શું? એવું વલણ રાખે છે. ક્યારેક કાગળના નાના ટુકડાઓ આપી દરેકને જે તે મુદ્દા કે સમસ્યા સંદર્ભે પોતાના વિચાર નોંધવા કહી શકાય અને ૧૦ મિનિટ પાછી તેને એકત્ર કરી કોમન હોય તેને તારવીને દૂર કરી શકાય, અને તદ્દન ટૂંકા ગાળામાં ૫૦ વિદ્યાર્થી પાસેથી ૧૦૦ જેટલા ઉપયોગી મુદ્દાઓ મેળવી શકાય.

૬. વિચારોનું મૂલ્યાંકન :

વિચાર દોહન ભેઠકમાં મોટા જથ્થામાં પ્રાપ્ત થયેલ વિચારોમાંથી સમસ્યા ઉકેલ માટે ઉપયોગી થાય તેવા ઉત્તમ વિચારોની પસંદગી કરવી, સામાન્ય રીતે આ પસંદગી ભેઠકના બીજા દિવસે કરવી જોઈએ, જ્યારે જૂથના સભ્યો પોતાના વિચાર અંગે વસ્તુલક્ષી દ્રષ્ટિએ વિચારોની મૂલવણી કરી શકે, પરંતુ પ્રશ્ન એ યાપ કે વિચારોને પસંદ કરવા કે છોડી દેવા માટેનો માપદંડ કયો રાખવો? આ માટે માપદંડમાં વૈવિધ્ય રહેવું છે. જેમાં સમય, ખર્ચ, ઉપલબ્ધિ, સુરક્ષા, વ્યવહારિકતા, માપન, અસરકારકતા, આર્થિક પાસુ, પસંદગી, ના પસંદગી, ઉપયોગીતા જેવી અનેક બાબતો હોઈ શકે. જૂથ પોતે વિચારોના મૂલ્યાંકન માટે માપદંડ નક્કી કરી શકે, જેથી જૂથના સભ્યોને જાણકારી મળે કે તેમના વિચારો કઈ પરિસ્થિતિમાં સ્વીકારવામાં કે નકારવામાં આવ્યા. આ બાબતની જાણકારી તેમને વધુ સારી રીતે વિચારો મેળવવાની પ્રેરણા પૂરી પાડશે. વધુ સારું વિચારવાની ઈચ્છા જાગૃત કરવાની પ્રેરણા પૂરી પાડશે. આ રીતે પ્રાપ્ત વિચારોના અમલીકરણ માટેનો સર્વોત્તમ ઉકેલ તેમાંથી પસંદ કરી શકાય.

૭. અમલીકરણ માટેનું આયોજન :

વિચાર દોહન ભેઠકમાં જૂસે સમસ્યાના ઉકેલ માટે ઉપયોગી વિચાર પસંદ કરવો એ એક પડકાર છે. આ માટે વિચારના અમલીકરણ સમયે જરૂરી બાબતોમાં યથોચિત કેરકાર (પરિવર્તન) કરી શકાય વર્ગખંડમાં સામાન્ય રીતે આ તબક્કો આવતો જ નથી. જો વિચારોના અમલીકરણ માટેની જરૂર ન હોય તો શિક્ષણ ક્ષેત્રમાં સફળ વિચાર દોહનનો માપદંડ એ નવા વિચારોની સંખ્યા પર આધારિત છે.

આ શિક્ષણ પ્રયુક્ત શાળા શિક્ષણના કોઈ પણ વિષય માટે ઉપયોગમાં લઈ શકાય છે. ખાસ કરીને જ્યાં વધારે ને વધારે નવા નવા વિચારો મેળવવાની જરૂરિયાત છે, ત્યાં તેનો વધારે સારો ઉપયોગ થઈ શકે. Albert Einstein દ્વારા કહેવાયું છે કે I never teach my pupils, I only attempt to provide the conditions in which they learn - આ મુજબ વિદ્યાર્થીને સ્વયં શિક્ષણ માટેની પરિસ્થિતિનું નિર્માણ કરવામાં આ શિક્ષણ પ્રયુક્તિ શ્રેષ્ઠ છે.

જીવનમાં સુયોગ્ય રીતે ગોઠવાઈ જવાની કલા એ જ સફળ જીવનની ચાવી છે.

ઉંડા અંધારેથી પરમ તેજે

પ્રા. પ્રફુલ્લસિંહ જે. રાજ

એક તરફ વીસમી સદીની સંઘ્યા નજીકમાં છે તો બીજી તરફ એકવીસમી સદીનું પ્રભાત પણ નજીકમાં છે. એકવીસમી સદીમાં ખૂની અને નવી પેઢીએ જીવન વિતાવવાનું છે, અનેકવિધ સમસ્યાઓનો સામનો કરવો પડશે, જીવનમાં અનુકૂલન સાધવું પડશે. આ બધાનો વિચાર કરીએ તો આપણને ઘાય જ કે આપણું વર્તમાન શિક્ષણ એકવીસમી સદીમાં આપણને સ્વમાનભરે જીવવા સુસજ્જ કરી શકે તેવું છે ખરું? આ પ્રશ્ન ચિંતાનો

"એક વૃદ્ધ જાત્રા કરવા નીકળ્યો હતો. એક દિવસ ઘાકયો પાકયો કોઈ એક દ્વાર પાસે જઈ પહોંચ્યો. બીજા સારા આશ્રયસ્થાનને અભાવે એક રાત એ જ સ્થાનમાં વિતાવવાનું વિચાર્યું. રાત્રિનો અંધકાર જામતો હતો. મંદિરમાં પણ અંધારું હતું. તેણે જેવો મંદિરમાં પ્રવેશ કર્યો કે તેને માથામાં, પગમાં એમ બધે વાગવા માંડ્યું. એટલામાં દશ-બાર વર્ષની કન્યા ત્યાં ફાનસ લઈ આવી પહોંચી પેલા વૃદ્ધે પૂછ્યું "આ શું છે? મને આ બધું શું અથડાય છે.? કન્યા હસતી હસતી બોલી મંદિરમાં દેવતાને આપના આગમનની ખબર હતી તેથી આપની સગવડ અને આરામ માટે આસન, પથારી, જળપાત્ર, વસ્ત્રો, ખાણું - વગેરે દિવસના તૈયાર રાખેલું જેથી રાત્રે આપ આવો ત્યારે આપનો ઘાક દૂર ઘાય, ભૂખ તરસ મટે અને આપ નિરાંતે આરામ કરી શકો પણ આપે મંદિરમાં દિપક વગર પ્રવેશ કર્યો તેથી જ આપને માટે સુંખનાં જે સાધનો તૈયાર રાખ્યાં હતાં તે જ આપને આઘાત આપનારા બન્યાં માત્ર દિપકને અભાવે જે સાધન સામગ્રી અનુકૂળતા માટે હતી તે પ્રતિકૂળ બની."

આપણે ૫૦ વર્ષ પહેલાં આઝાદ થયા. શિક્ષણ ક્ષેત્રે ભૂખ ઉઘડી.....કહો કે વિસ્ફોટ થયો. નવાં બાલ મંદિરો, પ્રાથમિક શાળાઓ, માધ્યમિક તથા ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ, મહાવિદ્યાલયો અસ્તિત્વમાં આવ્યાં. શિક્ષણનાં વ્યાપ વધ્યો, ગુણવત્તા ઘટી, સંસ્થાઓ દૂષણોની જન્મોત્તી બની. શિક્ષણની સંસ્થાઓનો જાણે રાકડો જ ફાટયો. પરિણામ શું આવ્યું? અજંબો, તોફાનો, હડતાલ, અશાંતિ, સગવાદ, લાંચ જેવાં દૂષણો જન્મ્યા. જાણે કે આપણે સૌ પેલા યાત્રિકની માફક અંધારામાં જ અથડાવા લાગ્યા. માનવતાની મશાલ વિના માતૃમંદિરમાં પગ મૂક્યો, પરિણામે રાક્ષસી વૃત્તિ જન્મી ધર્મ (જીવન) ની ધજાનું આરોપણ કર્યાં વિના અધ્યાપન શરૂ કર્યું પરિણામે સરસ્વતીના ધામોમાં જ અધર્મની બદબૂ ફેલાવા લાગી.

સમજાવવાની જરૂર નથી જ કે સરસ્વતીના ધામો એ વિદ્યામંદિરો છે. આ મંદિરોમાં ટીપ પ્રગટાવ્યા વિના પ્રવેશ કરવો એ પાપાચારને આમંત્રણ આપવા બરાબર છે. સ્વામી વિવેકાનંદજીએ કહ્યું છે કે "જીવનમાં ધર્મનું સ્થાન (જીવન ઉન્નત બનાવવા માટે માનવ ધર્મ)

એકડા સમાન છે. એકડા પછીના મીંડાઓને કિંમત કયારે ? એકડો હોય તો જ. આઝાદી અગાઉ અદ્ય સાધનો હોવા છતાં શાળા કૉલેજોમાં અધ્યાપન કાર્ય ઉત્તમ રીતે થતું હતું કારણ કે એમાં ધર્મ (જીવનાર્થ બાબતો) નો દીપક જલતો હતો, નીતિના દીવડા જલતા હતા. આઝાદી બાદ અરાજકતા, દિશા શૂન્યતા, અજંપો, અસંતોષ, દૂષણો સિવાય આપણે કંઈ પામી ન શક્યા કારણકે "માત્ર દિપકના અભાવે જે સાધન સામગ્રી અનુકૂળતા માટે હતી તે પ્રતિકૂળ નીવડી."

આઝાદી બાદ શિક્ષણમાં જરૂરી સુધારા માટે, રાષ્ટ્રની આકાંક્ષો પૂર્ણ કરવા સરકારે જુદા જુદા સમયે અને જુદા જુદા તબક્કે શિક્ષણ પંચોની નિમણૂક કરી.

(૧) માધ્યમિક શિક્ષણ પંચ ડૉ. મુદલિયાર કમિશન

(૨) યુનિવર્સિટી શિક્ષણ પંચ ડૉ. રાઘાકૃષ્ણન કમિશન

(૩) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચ ડૉ. કોઠારી કમિશન

આ શિક્ષણ પંચો ઉપરાંત અનેક સંસ્થાઓ, સમિતિઓ પણ શિક્ષણની સેવામાં શરૂ થઈ. ઠેર ઠેર પરિસંવાદો, ચર્ચા સભાઓ અને કાર્યશિબિરો પણ અસંખ્ય રીતે થઈ. પણ પરિણામ શૂન્ય " ખોદો ડુંગર અને નીકળ્યો ઉદર " જેવો ઘાટ થયો. પંચો તટસ્થતાથી સંશોધન કરે, ભલામણો કરે પણ આખરે અમલ તો સરકાર અને શાળા કૉલેજોએ કરવાનો છે ને... અહીંથી જ ગાડી પાટા પરથી ઉતરી જાય છે.

શિક્ષણ પંચોની સામાન્ય ભલામણો

- લોકશાહીનું રક્ષણ, સંવર્ધન
- સ્ત્રી શિક્ષણ નો પ્રસાર
- સામાજિક - આર્થિક પછાત જાતિઓનો ઉત્કર્ષ
- ટેકનોલોજી અને વિજ્ઞાન નો શિક્ષણમાં સમાવેશ
- નૈતિક, આધ્યાત્મિક મૂલ્યોનો સમાવેશ
- ભારતીય સાંસ્કૃતિક વારસો અને સભ્યતાનો પરિચય
- રાષ્ટ્રીય એકતા અને આંતર રાષ્ટ્રીય સમજણ માટેનું શિક્ષણ

લોકશાહી માત્ર સરકાર ચલાવવાનું સ્વરૂપ નથી પણ જીવન જીવવાનો એક માર્ગ છે. આ બાબત સમજાવવા વિદ્યાર્થી યુનિયનો ઉભાં કરાયાં પણ સ્વછંદતા આવી જતાં અને રાજકારણ ધૂસી જતાં તે શિક્ષણવિમુખ જ કરાવનારા નીવડ્યા. સામાજિક આર્થિક પછાત જાતિઓનો ઉત્કર્ષ થવા લાગ્યો પણ તેની પાછળના હેતુ શુદ્ધ - મતભેંકનો. સ્ત્રી શિક્ષણનો કેલાવો થાય તે ગમે. સમાજના દરેક ક્ષેત્રમાં તે સહયોગ આપતી થાય તે સ્વીકાર્ય છે પણ તે એક ખતરનાક મુક્ત મિજાજ ધરાવતી થાય તે અસ્વીકાર્ય બાબત ગણાય. દરેક દેશને પોતાની રાષ્ટ્રભાષા

હોવી જ જોઈએ. પરંતુ દરેક ને માતૃભાષા દ્વારા જ શિક્ષણ મળવું જોઈએ. આપણા દેશમાં અંગ્રેજી ન જાણનાર પણ અંગ્રજી માધ્યમની સ્કૂલો ખોલી બેસી ગયા છે.

ભૌતિક અને આધ્યાત્મિક મૂલ્યોનો નો બિન સાંપ્રદાયિકતાના અંગણા હેઠળ સરકારે છેલ્લે ઉડાડી દીધો છે. બીજા ક્ષેત્રોની વાત તો ઠીક પણ શિક્ષણ સંસ્થાઓમાં નૈતિક અને આધ્યાત્મિક મૂલ્યોની થતી રહેલી વાતો દંભ સિવાય બીજું કશું જ ન કહેવાય.

વ્યક્તિ પરિવર્તન અને વ્યક્તિપદનર વિના રાષ્ટ્રનું નવનિર્માણ શક્ય નથી તેવા સંજોગોમાં હવે માત્ર આશા રાખી શકાય તેવું ક્ષેત્ર એક જ છે તે શિક્ષણ ક્ષેત્ર. સવેળા જાગીએ અને શિક્ષણનું ભારતીયકરણ કરીએ તો જ ભારત ને વિશ્વની હરોળમાં તો શું પણ એક મહાસત્તા બનાવી શકીશું. આ માટે શિક્ષણમાં ક્રાંતિકારી ફેરફારો લાવવા પડે. ભૂતકાળ વર્તમાનકાળ અને ભવિષ્યકાળને સુંદર રીતે જોડી શકાય તેવી કેળવણી ની સાથે તેને જીવન લક્ષી બનાવવી પડે. રાષ્ટ્રભાવના ઉભી કરી વિશ્વ પ્રેમની ભાવના ઉભી કરવી પડે. આ માટે શું કરીશું ? કોના શરણે જઈશું ?

તો આ રહયા કેળવણીના પથદર્શકો.....

સ્વામી વિવેકાનંદ

મહાત્મા ગાંધી

રવિન્દ્રનાથ ટાગોર

મહર્ષિ અરવિંદ

પાંડુરંગ શાસ્ત્રી આઠવલે

(૧) સ્વામી વિવેકાનંદ :-

બાહુ કે જજ બનાવનારી વર્તમાન શિક્ષણપ્રથાને નકારતા તેઓ કહેતા જે કેળવણી આપણને જીવનના સંઘર્ષ માટે તૈયાર કરતી નથી, ચારિત્ર્યનો વિકાસ કરતી નથી, અને સિંહ જેવી હિંમત પેદા કરતી નથી તે કેળવણી નથી. તેમની ફિલસુફી આદર્શવાદી છે તેમના મતે કેળવણીનું અંતિમ ધ્યેય તો આત્મસાક્ષાત્કાર હોઈ શકે.

તેમણે જીવનવ્યવહાર કરે, મનુષ્યને મર્દ બનાવે અને ચારિત્ર્યનો વિકાસ કરે તેવી કેળવણીની હિમાયત કરી. તેમના આદર્શો મુજબ રામકૃષ્ણ મિશન કેટલીક સંસ્થાઓ ચલાવે છે.

(૨) મહાત્મા ગાંધીજી

તેઓએ વર્તમાન કેળવણીની પધ્ધતિને બુધ્ધિનો વ્યભિચાર કહ્યો છે. માહિતીના ઢગલા બાળકના મગજમાં ભરી દેવાથી તેઓ વિરૂઢ છે. તેમણે કોઈપણ વિષયના શિક્ષણની શરૂઆત ઉદ્યોગથી જ કરવા પર ભાર મૂક્યો છે. તેમણે શિક્ષણની નવી પ્રણાલી આપી - નઈ તાલી મ તેમાં બે સિધ્ધાંતો છે. (૧) ઉદ્યોગકેન્દ્રી શિક્ષણ (૨) સમવાયી શિક્ષણ પધ્ધતિ. બાળક અને સંસ્થા બંને પરવાલંબી ન રહેતા આત્મનિર્ભર બને તે પાયાનો હેતુ તેમની શિક્ષણ પ્રણાલીમાં છે.

(૩) રવિન્દ્રનાથ ટાગોર :-

પ્રકૃતિવાદી કેળવણીકાર ટાગોર પરંપરાગત શિક્ષણ, પરીયા પદ્ધતિના વિરોધી હતા. સ્કૂલને અનાજ દળવાની ઘંટી કહેતા. પ્રકૃતિની ગોદમાં, બંધનરહિત સ્થિતિમાં, મુક્ત પંખીની જેમ વિરહવાનો આનંદ છે, એવી જગ્યાએ આશ્રમશાળા હોવી જોઈએ. તેમણે શરૂ કરેલ શાંતિનિકેતન શાળાઓ સમય જતાં વિશ્વભારતીમાં પરિણમી.

(૪) મહર્ષિ અરવિંદ :-

તેઓ કહેતા આજની કેળવણીની નિષ્ફળતાના કારણમાં, દિલની સગ્યાઈનો અભાવ એ મુખ્ય છે. તેમણે શારીરિક શિક્ષણ જીવન જોમ, માનસિક વિકાસ અને આત્મિક તથા આધ્યાત્મિક વિકાસના શિક્ષણ પર ભાર મૂક્યો. રાષ્ટ્ર પ્રેમ અને વિશ્વપ્રેમ માટેનું શિક્ષણ પણ અપાવું જોઈએ તેમ માનતા. વિદ્યાર્થીના શિક્ષણ માટે મા-બાપના ઉચ્ચ-આદર્શો તથા ઉચ્ચ જીવન વ્યવહાર પાયાનું કામ કરે છે. વળી માતા બાળકની શ્રેષ્ઠ અને પ્રથમ શિક્ષિકા છે. તેમ તેઓ દૃઢ પણ માનતા. આમ પણ એક આદર્શ માતા સૌ શિક્ષકથી વિશેષ છે.

પાંડુરંગ શાસ્ત્રી આઠવલે :-

શિક્ષણના ભારતીયકરણ ના પ્રખર હિમાયતી એવા શાસ્ત્રીજીએ તપોવન પ્રણાલીના શિક્ષણ પર ભાર મૂક્યો છે. તેમણે આવી સંસ્થાઓ શરૂ કરી છે. જે સરકારની આશ્રિત નથી ત્યાં શિક્ષણ સાથે સંસ્કાર મળે છે. પણ ત્યાં પગારદાર શિક્ષકો નથી. વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસ સાધતા ગુરુબંધુઓ છે. સ્વાવલંબનની ભાવના પાયામાં છે. જીવન અને જીવિકાના બારામાં સ્વયંશિક્ષણને પંથે લઈ જવાનો પ્રમાણિક પ્રયત્ન કરાવાય છે. કૃષિતાલીમ સાથે ઉદ્યોગલક્ષી તાલીમ પણ સહજભાવે અપાય છે. વિવિધ પ્રાંતના વિદ્યાર્થીઓ સાથે રહી સમૂહજીવન માણે છે.

આપણે અંધારામાં શા માટે અલડાવાનું ?

"અંધારી રાત છે. એક માણસને ચલમ પીવાની ઈચ્છા થઈ. દીવાસળીની પેટી તેની પાસે નથી. હાથમાં ફાનસ લઈ દૂરના ઝૂંપડા પાસે તે ગયો. બારણું ખટખટાવ્યું, બારણું ખૂલ્યું પેલા માણસે જલતા અંગારા માંગ્યા ત્યારે ઝૂંપડાનો માણસ હસી પડ્યો. અને બોલ્યો "ભલામાણસ, હાથમાં સળગતુ ફાનસ છે ને અંગારા શોધવા નીકળ્યો છે ?

આપણી પાસે વર્તમાન તિજોરી તથા ભૂતકાળની તીજોરીમાં ઝગઝગારા મારતાં અનેક રત્નો છે. સ્વામી વિવેકાનંદ, મહાત્મા ગાંધી, ટાગોર, અરવિંદ, પાંડુરંગ શાસ્ત્રીજી આપણી પાસે હોવા છતાં આપણે હજુ પણ અંધારામાં જ આથડીએ છીએ. તેથી સહજ શબ્દો નીકળી પડે. હે ! પ્રભુ, ઉંડા અંધારેથી પરમ તેજે તું લઈજા.

માનવસંબંધો અને શિક્ષણ

પ્રા. રાજેન્દ્ર બી. પટેલ

વિશ્વમાં મનુષ્યની ઉત્પત્તિ સાથે જ તેમની વચ્ચે પરસ્પર સંબંધો પ્રસ્થાપિત થયા હતા. તેને વિશિષ્ટ પ્રકારના જીવંત સંબંધો વડે દર્શાવી શકાય. કાળક્રમે આ સંબંધોમાં ફેરફારો જોવા મળે છે. સંસ્કૃતિના વિકાસ સાથે માનવ - માનવ વચ્ચેના સંબંધો સ્વરૂપે માનવતા ઉદ્ભવી હતી. તેના વિકાસ માટે એક માનવી બીજાને સમજી શકતો. પરિસ્થિતિ અનુરૂપ એક બીજાને સહાયક બનતો. સમયના વહેણે તો માનવીને જાણે તદ્દન બદલી નાખ્યો હોય તેમ તે તેના ભૂતકાળથી તદ્દન વિપરીત જોવા મળે છે. માનવીમાં માનવતા મૃત્યુ પામી છે અને વાઘ થઈને જન્મી છે જે વિધાન યથાર્થ થતું જોવા મળે છે.

પ્રવર્તમાન સમયે વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના વિકાસ સાથે તેની શ્રેષ્ઠતા પુરવાર માટે તેમનીવચ્ચેના સંબંધો જાણે શૂન્યવત થઈ ગયા હોય. માનવે ઉપગ્રહ છોડ્યો છે પણ માનવ - માનવ વચ્ચેના પૂર્વગ્રહો છોડતો નથી. માનવ માનવ ન રહેતાં ત રહેતાં તે યંત્ર બની ગયો હોય એમ કુટુંબના મધ્ય સાથે કે સમાજના સભ્ય સાથે તેનું વર્તન બદલાયેલું જોવા મળે છે. આ વર્તન થતા ફેરફાર માટે જવાબદાર કોણ ?

-માનવ પોતે

- માનવ સમાજ

-પર્યાવરણ કે અન્ય કોઈ પરિચય

ભૂતકાળથી જ મનુષ્ય પર સમાજનું પ્રભુત્વ જોવા મળે છે મનુષ્યે સમાજના ધારા ધોરણો પ્રમાણે જીવન જીવવું પડતું હોય છે. તેના ફેરફારો એટલે હાથે કરી શકતો નથી. વિવિધ સમાજના ભિન્ન પ્રકારના બંધારણથી સમાજ સમાજ વચ્ચે સંઘર્ષનું કારણ બની જાય છે. માનવી માનવ ન રહેતાં હિંસક સ્વરૂપ ધારણ કરી તેનાં જ જાતિબંધુની કતલ કરતાં ખચકાટ અનુભવતો નથી. ક્યાં ગઈ માનવતા ? વર્તમાન સમયે વસ્તી વિસ્ફોટથી તેમની વચ્ચેનું ભૌતિક અંતર ભલે ઓછું જોવા મળે પણ વ્યક્તિ - વ્યક્તિ વચ્ચેની આત્મીયતાનું અંતર જાણે હજારો કિલોમીટર હોય છે. એક કવિએ સુંદર રીતે કહ્યું છે કે..

" અંતરથી અંતરનું અંતર વધી ગયું
જગ નાનું તોયે બધું દૂર દૂર થઈ ગયું "

દરેક જણ તે પોતાના સ્વાર્થથી પર રહેતો નથી. પોતાની ભૌતિક સુખ સાહેબીમાં

અંધ ઘયેલ મનુષ્ય મનુષ્ય કરતાં પશુમાં વધુ વિશ્વાસ ધરાવે છે. તે પશુને પાળી શકે પરંતુ દિકરો કે દિકરીને દત્તક લઈ શકતો નથી. કારણ માત્ર એટલું જ પશુ વિસ્વાસુ હોય જ્યારે ટેકરૂપ દિકરો કે દિકરી દાનવ પણ બની શકે.

ઋગ્વેદમાં શિક્ષણ એટલે "મનુષ્યને આત્મવિશ્વાસુ અને નિસ્વાર્થી બનાવે તે" - વિદ્યાનના ઉત્તરાર્ધ તરફ નજર કરીશું તો વર્તમાન સમયે નિસ્વાર્થી કેટલા? સાચું શિક્ષણ લેનારની સંખ્યા કેટલી? જેનામાં નિસ્વાર્થ, ત્યાગ અને સમર્પણ હોય. ઉચ્ચ અભ્યાસની પદવી વાળા કુટુંબોમાં જોશો તો ત્યાં સૌથી વધુ અની તીવ્ર મતભેદો જોવા મળતા હોય છે. એનું કારણ એટલું જ કે ત્યાં ફક્ત પદવીઓ છે પણ સાચું શિક્ષણ નથી. શિક્ષણનો ઉપયોગ ફક્ત પોતાની સ્વાર્થવૃત્તિ અને ભૌતિક બાબતો કઈ અને કેવી રીતે વધુ પ્રાપ્ત કરી શકે. ત્યાગ, સમર્પણ અને માનવતા તો જાણે માનવમેદની વચ્ચે કચડાઈ ગઈ હોય એમ કયાંય પણ જોવા મળતી નથી.

શિક્ષણ માનવ સંબંધોને બગાડે અને સુધારે પણ છે. હાલના સમયે માનવ મૂલ્યો મરી પરવાયા છે ત્યારે તેને બચાવવા શિક્ષણ દ્વારા પ્રયાસ કરવો જરૂરી જણાય છે. આથી માનવ સંબંધોના વિકાસ માટે પાયાનું અને અગત્યનું પરીબળ હોય તો તે શિક્ષણ. તેના દ્વારા શાળાકીય પ્રવૃત્તિઓ, વ્યવહારપૂર્ણ વાતાવરણ, અન્યોન્યની સમજ, સમાનતા, સ્વાતંત્ર્યતા જેવા લોકશાહીના મૂલ્યોનો વિકાસ થઈ શકે. શિક્ષણને જાગૃત બનાવવામાં આવે તો તે જ તે માનવ સંબંધોને સુદૃઢ બનાવવામાં એક અગત્યની કડી બની શકે.

જે ચીલે ચીલે ચાલે, તે જગમાં પરિવર્તન શું કરશે ?
 આફતનું શરણું શોધે તે, ઉત્કર્ષનું દર્શન શું કરશે ?
 કલ્યાણ પોતાનું શું કરશે ? જે પામરતાના પૂજક છે.
 ને અંધ બનેલા સવારથમાં, જીવનને રોશન શું કરશે ?

ગ્રંથ અને ગ્રંથાલય

રાઠવા કવિતાબેન અરવિંદકુમાર (ગ્રંથપાલ)

માનવી પથ્થરયુગથી આજની કોમ્પ્યુટરની દુનિયા સુધી પહોંચ્યો છે, જે તેના વિકાસની કથા છે. આ કથાને જીવંત રાખવાનું એના સંસ્કારવારસાને એક યુગથી બીજા યુગ સુધી જીવંત રાખી, જાણવી અને વર્તમાન સમયના વહેણ સાથે યુગયુગાન્તરનું અનુસંધાન સાધવાનું છે. તો બીજા બાજુ સમાન્તરપણે મનુષ્ય ભૌતિકવાદમાં રચ્યો રહે છે અને તેનાથી સંકુચિત માનસ, સંઘર્ષ, વેરઝેર અને નિરાશામય જંદગીના ભાવાવેશમાં ડુબેલો રહે છે. પરિણામ શું આવ્યું? - સંસ્કૃતિના મૂલ્યોમાં ઉપેશા સાથે ઘટાડો. આવી દ્વિપક્ષીય પરિસ્થિતિમાં મનુષ્ય જીવનના સાચા સુકાની તરીકે, સમાજ ના ભિન્ન ભિન્ન વર્ગનું જીવન દર્શન કરાવી ને પથદર્શક તરીકે અને શીલવાન, સંસ્કારપુકત અને શિશિત સમાજ પડતર માટે પ્રભાવશાળી માધ્યમ હોય તો તે છે. - " ગ્રંથાલય "

સામાન્ય રીતે ગ્રંથાલય નો સાદો અર્થ થાય છે. પુસ્તકો નો સંગ્રહ કરીને સાચવવાનું સ્થાન એટલે પુસ્તકાલય. પરંતુ આજના અર્વાચીન યુગમાં તેની સંકલ્પના બદલાઈ ને ઘણી વ્યાપ્ત બનેલી છે. જે તેના મહત્વ ને આધારે આંકી શકાય.

ગ્રંથાલય ના મહત્વને વિચારતાં પહેલાં ગ્રંથ અંગે વિચાર કરીએ તો

માનવ જીવનમાં પુસ્તક નું મહત્વ ખુબ ઉચું સ્વીકારાયું છે કારણ કે તે માનવમનની જ્ઞાનપ્રાપ્તિ ની ઝંખના સાથે જોડાયેલું જડાયેલું છે. માનવી પોતાના વિચારો વ્યક્ત કરતાં શીખ્યો પછી એ વિચારો - લાગણીઓને સંઘરી રાખીને અન્ય સુધી પહોંચાડવાની તેને ઈચ્છા થઈ પરિણામે અભિવ્યક્તિના સુંદર માધ્યમો શોધાયા. પ્રથમ સંજ્ઞા, ચિત્રલિપિ ત્યાર બાદ ભાષા આવી ભાષાના વિકાસની સાથે તેને લખાણમાં મુકવા માટે જુદા જુદા પ્રયોગો થયા. આમ માનવ સર્જિત વિચારો, તર્કો, મંથન ને ગ્રંથસ્થ કરવામાં આવ્યા તેની સાથે ગ્રંથ નો આર્વિભાવ થયો. અર્વાચીનયુગમાં જ્ઞાનપ્રચાર અને મનોરંજન ના દ્રશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમમાં પુસ્તકો કરતાં ઓછા સમયમાં વધારે આનંદ અને માહિતી આપે છે. પણ પુસ્તકોનો આનંદ અને જ્ઞાન એક આગવી પ્રતિભા ધરાવે છે. એની મારફતે માત્રસં સંકડો અનુભવ ભોગવી શકે છે. કોઈપણ અનુભવ એ પોતાનો કરી શકે છે એટલે જ પુસ્તકો માટે વિચારો દ્વારા કહેવાયું છે.

" પુસ્તકો એટલે વિચારોના વૃંદાવનમાં ઉભેલાં મનોરમ્ય વૃક્ષો "

" Books are not mere paper ink or cloth they are persons."

" પુસ્તકો સમયના વિશાળ સાગરમાં ઉભી કરેલી દીવાંદાડી છે. "

પુસ્તકો માટે જે કહેવાયું છે તે તદ્દન સાચું રહ્યું કારણકે કેટલાંક પુસ્તકો એવી ખાણી જેવા હોય છે કે તેના વાચનથી કઈક નવું જ્ઞાન, અનુભવ, અર્થ તેમજ નવા સંદર્ભો સંર્જાય છે.

❖ પુસ્તકાલય એક જ્ઞાનમંદિર

પુસ્તકાલય નું મહત્વ પૂજ્ય મહાત્મા ગાંધીજી ના મત પ્રમાણે

" પુસ્તકાલય એ તો જ્ઞાન મંદિર છે, તેમાં પ્રવેશવાનો ત્યાં ભેરીને વાંચવાનો વ્યક્તિમાત્રનો હક્ક છે. " આ જ્ઞાન મંદિર માં પુસ્તકો એ ભાવના ની મૂર્તિઓ છે. પુસ્તક એટલે વિચારોનું મૂર્ત સ્વરૂપ, સમાજ જીવનની આરસી પુસ્તકાલયમાં અનેક વિદ્યાશાખાઓનાં તથા અનેક પ્રકારના વાચનરસને તેમની જ્ઞાન પિપાસાને પુસ્તકાલય સંતોષી શકે છે. વ્યક્તિને એક કરતાં વધુ વિદ્યાશાખાઓનું જ્ઞાન ઝુક જ સ્વરૂપે પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

❖ લોક શિક્ષણનું સાધન ગ્રંથાલય

માટીમાંથી માનવ, વાલિયામાંથી વાલ્મિકી, નરમાંથી નારાયણ, મોહનમાંથી મહાત્માને ઘડવારા પરિભયો એ લોક શિક્ષણના અંગો છે. લોક શિક્ષણમાં જે જ્ઞાનરૂપી ગંગા વહે છે. આમ જ્ઞાનનું પ્રતિબિંબ સાહિત્યરૂપે રજુ થાય છે, તેને લોકો સુધી પહોંચાડવાનું તેમાં સ્થાન કરીને પ્રવિત્ર ઘવાનું તેમજ લોકસંસ્કૃતિનું જતન કરવાનું કાર્ય ગ્રંથાલયોનું છે. ગ્રંથાલય એ સાહિત્ય ના વિવિધરૂપો, ગુણો ને પ્રજાના માનસમાં અંકિત કરનારું મહામૂલ્ય શૈક્ષણિક સાધન છે.

❖ શૈક્ષણિક સંસ્થા તરીકે ગ્રંથાલય

પુસ્તકાલય પણ શૈક્ષણિક સંસ્થા છે. ગ્રંથાલય સમાજની પ્રત્યેક વ્યક્તિને નાત જાત અને ધર્મના ભેદભાવ રાખ્યાવગર સમાજના દરેક સ્તરે અને કક્ષાએ ગ્રંથો દ્વારા આજીવન સ્વ-શિક્ષણ પુરું પાડીને સમાજના ભાવિ નાગરિક નો સર્વાંગી વિકાસ કરે છે. " પુસ્તકાલય એ ગારિત્ર્ય ઘડતરનું અણમોલ સાધન છે. " વિદ્યાર્થી શિક્ષણ પ્રાપ્તિમાં અનુકુલ સાભવામાં એ પેલા પૂર્ણ કરવા કૌશલ્યો ની ખીલવણી માટે પુસ્તકાલયના ઉપયોગથી સ્વયમ મૂઠ્ઠકરણ કરીને પોતાના બૌદ્ધિક વિચારો ને વિકસાવે છે. જ્ઞાનનું સ્તર ઉચું લાવવામાં, અભિયોગ્યાતા વધારી જીવનની કારકિર્દીનું આયોજન સકળતા માટે પુસ્તકાલય મહત્વનું રહ્યું છે.

અંતમાં ડૉ. કોઠારી શિક્ષણપંચ રીપોર્ટ નું વાક્ય ને કરી સંસ્મરણ કરી એ -

" વિકાસશીલ દેશ માટે ગ્રંથાલયની અવહેલના અથવા ઓછી અગ્રીમતા આપવા જેટલું વધુ નુકશાન કરનારું બીજું કઈ નહીં નીવડે. "

મીઝબત્તી બનીને રહેજો

સ્નેહ તણા સોહામણા સ્વપ્ન બનીને રહેજો,
 હાંદગીમાં હવે કોક ના સહારા બનીને રહેજો,
 કોને ખબર છે ? કાલની, આ જીવન રહેશે યા નહિ,
 પ્રેમનાં પુષ્પોમાં મધુરી મહોંકે બનીને રહેજો.

ન મળે આદર, ભલેને મળે હળહળતો અનાદર,
 નાસ્તિકતા છોડી દઈને આસ્તિક બનીને રહેજો.
 શત્રુ શત્રુ ને પળે પળે ભલે ઠુકરાવે જગત તમને,
 માની ઠાંકરો મુલાયમ સૌના ઋણી બનીને રહેજો.

દિશાઓ બધી ધૂંધળીને હશે ચોમેર ઘોર અંધકાર,
 પ્રવેત પ્રકાશ પાથરવા; મીઝબત્તી બનીને રહેજો.
 ભવિષ્યની અનોખી રોનકમાં ભૂલી જજો વેરભાવ,
 અપૂટ એકતાના પિંજરે, વર્તમાન બનીને રહેજો.

સુરજનાં ઉચ્ચ કિરણોથી તપ્યા હોય ભલેને દેહ,
 હરિયાળા વૃક્ષોનો મીઠો છાંયડો બનીને રહેજો.
 વેરાનમાં ઉછળે છે, વેરનાં વંટોળે વમળોની છાંબ,
 લીલુડી આ ઘરતી પર વનરાઈ બનીને રહેજો.

પ્રવિષ્ણા ચૌહાણ
 રોલ નંબર : ૭

શિક્ષકોનું ઉત્તરદાયિત્વ

શિક્ષકોએ પોતાની દીનતા ખંખેરીને લઘુતાઅંધિમાંથી બહાર નીકળી પોતાની જાનની ગરિમા અને અસ્મિતા ઊજાગર કરવા માટે કટિબદ્ધ બનવું જાઈએ. ઇતિહાસની એક ઘટના છે ફ્રાન્સ અને જર્મની વચ્ચે ઘમસાણ પુલ્ક થયું હતું, જેમાં જર્મની જીત્યું અને ફ્રાન્સ હાર્યું. જર્મનીની રાજસત્તા અને પ્રજા એ સેનાપતિ અને સેનાના સન્માન માટે જાહેર કાર્યક્રમ યોજાયા. આ સભામાં વિજેતા સેનાપતિએ જે સૌજન્યસભર પ્રતિભાવ આપ્યો હતો, તે કોઈપણ સમય કે સ્થળના શિક્ષકને અત્યંત ગૌરવ બક્ષનારો તેમજ ઉત્તરદાયિત્વ સ્પષ્ટ કરનારો છે. તેમણે કહ્યું હતું કે : "આ જીત એ અમારી જીત નથી પરંતુ જર્મનીના શિક્ષકોની જીત છે. જેમણે અમારા સૈનિકોનું અને પ્રજાનું ખમીર ઘડ્યું છે અને આપણા બધામાં સુરેચિપૂર્ણ સંસ્કાર સિંચ્યા, રાષ્ટ્રગૌરવ માટેની સભાનતા કેળવી અને નિજ સ્વાર્થ ને માટે લૂંટાલૂંટમાં પડવાને બદલે સાર્વત્રિક રાષ્ટ્ર કલ્યાણ માટે જઝૂમવાનું મૂલ્ય ઉજાગર કર્યું. પરિણામે આજે એવી પેઢી તૈયાર થઈ છે કે આપણે પ્રમાદ ખંખેરીને રાષ્ટ્ર ને માટે જઝૂમી રહેવા છીએ. જ્યારે ફ્રાન્સના શિક્ષકો એમનું ઉત્તરદાયિત્વ નિભાવવામાં ઉણા ઉતર્યા - પરિણામે તમામ કક્ષાએ અનુશાસન તૂટ્યું અને ત્યાં એક પ્રમાદી સ્વાર્થી અને નિર્માલ્ય પેઢીનું સર્જન થયું જે રાષ્ટ્ર ને ભોગે નિજસ્વાર્થ ની લૂંટમાં વ્યસ્ત છે અને તેઓ હાર્યા " આજે આપણા દેશની પરિસ્થિતિ પણ તત્કાલીન ફ્રાન્સ જેવી જ છે. ઝાડું વર્ણન કરવાની આવશ્યકતા જણાતી નથી.

ભૌતિકવાદની અસર હેઠળ એક સ્પર્ધાત્મક સમાજ આકાર લઈ રહ્યો છે. સમગ્ર પ્રજા ભૌતિક લૂંટ પાછળ પાગલ બની છે. એક પ્રમાદી પેઢીનું નિર્માણ થઈ રહ્યું છે. વ્યકિતગત તેમજ રાષ્ટ્રીય ચારિત્ર્યનું વ્યાપક ધોવાણ થઈ રહ્યું છે. દરેક કેવળ નિજસ્વાર્થમાં જ રાવે છે. એક હિંદી કવિ એ કહ્યું છે : " હર એક આદમી અપની અપની સીડી લીએ દિવાર ઠેકનેકી કોશિશમે લગે હુએ હૈ. " આપણે નિશ્ચય રીતે પતનનો માર્ગ ઊંડો ન ઊંડો ખોતરી રહ્યા છીએ. કોણ ઉગારી શકે આમાંથી ? જવાબ છે, શિક્ષક અને માત્ર શિક્ષક જ ઉગારી શકે.

શિક્ષક કહેતા મા અને માસ્તર બંને નજર સમક્ષ ઉપસે છે. એક સંસ્કૃતિની જનેતા અને બીજો સંસ્કૃતિનો વાહક.

આજે શિક્ષકક્ષેત્રમાં ઢીલા થતાં જતાં મૂલ્યો અંગેની સમસ્યા છે, પરંતુ મેક્સમૂલરે કહ્યું

છે " શિક્ષણ જ્યારે MASS માટે વલાવો છે ત્યારે VALUES - ETHOS વગેરે બાબતોમાં અતિ ગંભીરતાથી ચિંતા ન કરી શકાય " સુરેશ દલાલે કહ્યું છે : " પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણ સર્વ ને માટે હોવું જોઈએ પરંતુ ઉચ્ચ શિક્ષણ તો માત્ર સાચા - સંનિષ્ઠ જ્ઞાન વિપાસુ માટે જ હોઈ શકે " શિક્ષણસેત્રની મોટાભાગની સમસ્યાનું મૂળ આજ છે, તેના ઉપાયો પણ છેજ, છતાં તેનો અમલ કરવો મુશ્કેલ છે.

સમર્પિત શિક્ષકોનું પ્રમાણ જળવાતું નથી તો વળી ભૌતિકવાદની અસર શિક્ષકને પણ લાગી ગઈ છે. પરિણામે શિક્ષક ગુરુ મટીને કર્મચારી બની ગયો છે. આ પરિસ્થિતિનું નિર્માણ થવા માટે સમાજ અને સરકાર બંને જવાબદાર છે. જૂના જમાનામાં પણ ગુરુઓ રાજ્યાશ્રયી જ હતાં તેમ છતાં ' રાજા ' પોતે પણ ગુરુને વંદન કરી ભવ્ય આદર આપતો ગુરુને પણ આવા રાજ્યાદરથી વિશેષ કોઈ ભૌતિક ઈચ્છાઓ નહોતી રહેતી. આજે આદરના સ્થાને તુચ્છકારની ભાવનાથી વાજ આવી જઈને શિક્ષકે ગુરુ મટીને કર્મચારી બનવાનું જ પસંદ કરી લીધું છે. જે રાજા - રાજ્ય કે સંસ્થા સારસ્વતોનું જતન કરે છે અને ઉચિત આદરમાન આપે છે તેજ રાજ્ય કે સંસ્થા ટકે છે અને વિકસે છે, અન્યથા પતન ને નોતરે છે, એ ચોકસ. આથીજ રાજ્ય કે સમાજે હંમેશા 'સારસ્વતો' નું જતન કરવું જોઈએ. શાણકયે પણ કહ્યું છે. : "જ્યારે રાજ્ય કે સંસ્કૃતિનું" જતન કરવામાં શાસકવર્ગ અસમર્થ નીવડે છે ત્યારે શિક્ષકનું સાપશ્ચ જ ઉપસોગી બને છે.

શિક્ષક પોતાનું ઉચ્ચરદાશિત્વ સુપેરે બજાવે એ સમયનો તકાજો છે અને અન્ય સૌ કોઈ ભૌતિક જરૂરિયાત ની આવશ્યકતાની સાથોસાથ વ્યક્તિગત ચારિત્ર્ય અને સંસ્કારને પણ અગ્રિમતા આપે પોતાની લુપ્ત થતી જતી સંવેદનાને સંકોરીને પુન : પ્રજ્વલિત કરે એવું શુભ દિશા તરફનું પ્રયાણ સૌ ઈચ્છે છે આ માટે પુસ્તક અને પ્રકૃતિનું સંવનન કરવાની આવશ્યકતા છે.

સમાજનું અને રાષ્ટ્રનું ઘડતર કરવાનું અને પ્રેરણા આપવાનું કાર્ય શિક્ષકોએ કરવાનું છે. તેઓ જ સાચા રાહબર બની શકશે. ડૉ. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણને કહ્યું છે. : " રાષ્ટ્રીય એકતાનું ચણતર કંઈ ઈટ અને ચૂના વડે કરી શકાય નહિ. એ તો માણસોના દિલ અને દિમાગમાં શાતિપૂર્વક પાંગરવી જોઈએ. આ માટેની પ્રક્રિયા કેળવણીની પ્રક્રિયા જ હોઈ શકે. એ કદાચ ધીમી પ્રક્રિયા હશે, પરંતુ અવિરત અને સૂચક પ્રક્રિયા છે. એ એક જ શાસ્ત્રવત રીજ છે. માનવજાત એક અને અવિભાજ્ય છે, એ વાત આપણે કેળવણી થી જ આત્મસાત કરી શકીશું." આપણે આજે ધર્મના નામે કોમને નામે અનેક વિતંડાવાદના તૂટી રહ્યા છીએ અને લાખો સામાન્ય માણસોની અવહેલના કરી રહ્યા છે. ત્યારે એક કવિ પોકારી ઉઠે છે. :

" આસમાનોકા ખુદા, ચાહે કોઈબી હો,

મગર મેરી ઘરતીકે ખુદા તો તુમહી હો, મેરે દોસ્ત.

માનવ કલ્યાણ માટે કંઈક નક્કર કરી છૂટવાનો સંકલ્પ કરીએ, પ્રવૃત્તિશીલ બનીએ તો અવશ્ય ઉજ્જવળ દિવસો આવશે. ધોર અંધકારમાં પણ આશાનું કિરણ સમાયેલું હોય છે, આવા આશાવાદમાંથી જન્મેલ ચેતના જ જિંદગીમાં જીવનનો સંચાર કરે છે. આપણા સીમાં નૂતન ચેતના વડે જીવનસંચાર પ્રકટે અને પાંગરે એવી શ્રદ્ધા સાથે આવનારા દિવસો વધુ ઉજ્જવળ બની રહેશે એજ અંતરની અંતયામીને પ્રાર્થના. આપણા જીવનમાં માત્ર વર્ષો નથી ઉમેરવા પણ વર્ષોમાં જીવન ઉમેરવું છે.

જોષી ધર્મશ બી. રોલ નં. : ૨૭

જીવન પ્રત્યેનો દષ્ટિકોણ

જીવનની કોઈપણ પરિભાષા સ્વીકારો, તેમાં માણસે સંઘર્ષ, પડકાર, ખેલદીલી સ્વીકારવાં જ પડે.

જીવન એક બાજી ગણીએ તો તેમાં હાર અથવા જીત આવેજ સારાં પત્તાં આવે તો સી કોઈ જીતી બતાવે. નબળાં પત્તાં આવે તો બાજી જીતી દેખાડવામાં સાચા ખેલાડીની કુશળતા છે.

જીવન એક સંઘ્રામ ગણીએ તો તેમાં પ્રહારો આવવાના જ પ્રહારોને સામી છાતીએ ઝીલીને યુધ્ધ જીતી દેખાડવું એ સાચા યોધ્ધાનું લક્ષણ છે.

જીવન એક રમત ગણીતો તેમાં આપણું મનઘાયું કેમ ઘાય ? જેમ રમતમાં અમ્પાયર ના નિર્ણયને માથે ચઢાવીએ છીએ તેમ જીવનની રમતમાં પ્રભુના નિર્ણયને માથે ચઢાવી બડબડ ન કરવામાં સાચા રમતવીર ની ખેલદીલી છે.

જીવન એક નાટક ગણીએ તો જેમ નાટકમાં વિવિધ પાત્રો આવે તેમ જીવન માં અનેક પાત્રો ઉત્કૃષ્ટ રીતે ભજવી બતાવવાં એ સાચા નાટ્યકારનું લક્ષણ છે.

—ભાનુ પટેલ રોલ નં. ૩૨

શું રૂપીયો ડોલરને પકડી શકશે ?

ગરીબી, બેકારી, વધતી મોઘવારી, વિદેશી દેવાનો વધતો બોજો, વારંવાર આવી પડતી ચૂંટણીઓનો ખર્ચ ભ્રષ્ટાચારી અને દ્રષ્ટિવિહીન નેતાઓથી ઘેરાયેલાં ભારતીય મગજનો પોતાની વાસ્તવિકતાની પરિચિત છે. છતાં સ્વપ્ન જોવાનો દરેકને હક છે. ભારતની ૯૫ કરોડની પ્રજા એવું કલ્પી શકે કે વિશ્વ અર્થકારણમાં ભારત એક મહાસત્તા હોય. આજે જેમ "મેડ ઈન જાપાન" કે "મેડ ઈન યુ.એસ.એ." ગુણવત્તાની કે પ્રતિષ્ઠાની નિશાની છે તેમ "મેડ ઈન ઈન્ડિયા" એક દિવસ "વિશ્વ ગુણવત્તાનું પ્રતીક ન બની શકે ?

હા, આ સ્વપ્ન છે. પરંતુ અશક્ય તો નથી જ. આયોજન પણ અંતે શું હોય છે.? સ્વપ્ન સિધ્ધ કરવાની યોજના જ ને ! ભારતની આર્થિક સમ્પૂર્ણતા વિશેનું સ્વપ્ન પૂર્ણ કરવા જરૂરી છે, દઢ સંકલ્પ, દૂરદેશી નેતૃત્વ અને પ્રચંડ પુરુષાર્થ. અરે, કમનસીબીની વાત તો એ છે કે આઝાદીનાં ૫૦ વર્ષ બાદ પણ આજે આપણો દેશ અલ્પવિકસિત છે. આપણા આયોજનપંચનાં મતે જે દેશમાં વણ વપરાયેલી માનવ સંપત્તિ અને કુદરતી સાધન સંપત્તિ પડયા હોય તે અલ્પવિકસિત દેશ છે. આથી, જો આપણે આર્થિક સત્તા બનવું હોય તો આપણી છૂપી શક્તિઓને ઓળખવી પડશે. અને અર્થતંત્રને મજબૂત બનાવવાનાં નક્કર અર્થશાસ્ત્રીય ઉપાયો યોજવા પડશે.

આપણે આર્થિક વિકાસ સાધવો જ પડશે. માત્ર સ્કૂટરો, મોટરો, મોટર-સાઈકલોની સંખ્યા વધે એટલે કાંઈ આર્થિક વિકાસ થયો છે તેમ કહેવાશે નહિ. પહોંચા રસ્તા પાર્કિંગની વ્યવસ્થા, ટ્રાફિકની વ્યવસ્થા અને વધતી પેટ્રોલિયમ માંગ માટે પેટ્રોલિયમ પેદાશો પણ જરૂરી બને છે. આર્થિક વિકાસ માટે લોકજાગૃતિ પણ જરૂરી છે. દા.ત. ગુજરાતમાં સુતરાઉ કાપડની મિલો બંધ છે. કામદારો બેકાર છે. આપણે સૌ સરકાર સામે તાકી રહયા છીએ. પણ જો ગુજરાતના ૪ કરોડ લોકો માંથી ૧૦% લોકો એટલે કે ફક્ત ૪૦ લાખ લોકો સુતરાઉ કાપડની માંગ શરૂ કરે તો સુતરાઉ કાપડના ઉદ્યોગમાં તેજી આવે. મિલો શરૂ થાય અને બેકારી હટે પણ સુતરાઉ કાપડ તો કાંઈ પહેરવાની ચીજ છે ? ભારતીય બેકારીના મૂળમાં " વ્હાઈટ ક્લર જોબ " સંસ્કૃતિ છે. તેમાંથી આપણે શ્રમની સંસ્કૃતિ તરફ વળવું જ પડશે. જે શ્રમ ભારતીયોને દુબઈ કે અમેરીકામાં જઈને કરવામાં શરમ નથી આવતી તે શ્રમ ભારતમાં કરવામાં શરમ શેની ?

ભારતમાં સસ્તા જીવનધોરણ, અલ્પસ્પર્ધા, સરકારી સબસીડીનું અર્થતંત્ર વગેરેનો લાભ લઈ ડોક્ટર કે એન્જિનીયર બનવું અને પછી " અહીં મારું ક્યુગર નથી " એમ કહી વિદેશમાં ઉપડી જવું એ તો દેશ સાથે ગદ્ગરી છે. આવા ભવિષ્ય પ્રેમીઓએ તો જન્મતાની સાથેજ વિદેશ પહોંચી જવું જોઈએ. ભારતના મૂડીરોકાણનો લાભ બીજા દેશને આપવો તે ક્યાંનો ન્યાય ? સરકારે પણ આ બાબતે યોગ્ય કાયદા ઘડવાનો સમય આવી ગયો છે. આવે તો અર્થતંત્રમાં પ્રાથમિક જીવન-જરૂરી ચીજવસ્તુઓ માટે પ્રજા કાંકાં મારી રહી છે અને બજારમાં વપરાતી મોજશોખની વસ્તુનાં ઢગલાં ઘવાં લાગ્યા છે. અરે, વોશીંગ મશિન, ડબલડોર રેફ્રીજરેટર, સેલ્યુલર ફોન, એ આપણી પાયાની જરૂરીયાતો નથી જ. હજુ ૭૫ કરોડ લોકો પાસે ફીજ તો થું , ફીજમાં મૂકવા માટેય કશું નથી અને આપણા રાજકારણીઓને ભોજન અને વોશિંગ મશીન સમાન લાગે છે. વાસ્તવમાં પ્રજાનાં સામાન્ય વર્ગની આવકો વધે, તેમની ખરીદશક્તિમાં વધારો થાયતો જ તેઓ બજારમાં માંગ કરશે. ખેડૂતો કમાશે તો ઘરમાં ટી.વી., ટેપ, ફીજ વસાવશે અને તોજ ફીજ, ટી.વી. વાળાને પણ આવક થશે. અર્થતંત્રમાં એકનું ખર્ચ બીજાની આવક બને છે. સૌને કમાવા દેવું પડશે. આવક એક જ જગ્યાએ ભેગી થશે તો અર્થતંત્ર સ્થગિત થઈ જશે. રૂપિયો ગોળ હોવો જોઈએ, ચપટો નહિ...

"જીવો જીવસ્ય જીવનમ્" એ ઉક્તિ અર્થતંત્ર માટે પણ એટલીજ સાચી છે. તમે સાદી સોડા પીશો તો સોડાવાળાને આવક થશે. તો સોડાવાળો ચપ્પલ ખરીદશે અને મોચીને આવક થશે. મોચી સુતરાઉ કાપડ ખરીદશે અને મિલકામદારને રોજી મળશે. અને મિલકામદાર રોજી મળશે. અને મિલકામદાર સાંજ પડયે સોડા પીવા નીકળશે તો સોડાવાળાને આવક થશે. પણ આપણે "પેપ્સી" પીશું તો આપણે રૂપિયો પહેલી જ વખતે બહાર કેંકાઈ જશે. વિદેશી કંપનીનાં બૂટ પહેરીશું તો આપણી જ સોડા પીવા કોઈ નહિ આવે.

આપણે જો આપણા રૂપિયાને ઉચો લાવવો હોય તો પ્રધાનો રિબીનો નહિ કાપે તો ચાલશે. ઉદ્ઘાટન ખર્ચાં, દેખાડાઓ વિદેશી પ્રવાસો ક્યાંક તો અટકવું પડશે. આપણે આવકો ન વધારી શકીએ તો ઘટાડી જ શકીએ.

અને જો આ શક્ય બને તો ભારતને આર્થિક મહાસત્તા બનવું કોઈ ન રોકે. ભારત ખરા અર્થમાં સૌને ક્રી ચીડીયાં નો દેશ બનેતો દુનિયા ભારત સામે પાલવ પાથરશે અને આજે ડોલરને પકડવા દોડતો રૂપિયો ડોલર સામે સન્માન જનક રીતે સ્થિર થશે.

નિલિમા ડી. પરમાર (પ્રશિક્ષણાર્થી)

રોલ નંબર : ૪૭

PERSONALITY DEVELOPMENT

Great leaders like Vivekanand, Budha, Gandhi and Christ could lead people and make history only due to their **"fully Functioning personality"**

Personality refers to all behaviours with their manifestation in thinking, emotional and action levels unlike intelligence, memory and creativity, personality can be developed and improved to a great extent.

What we are and what we hope to become is our personality.

Personality is an individuals consistent adjustment to his enviornment.
-Boring.

Personality is the dynamic organization within the individual of those psycho-physical system that determine his uniqe adjustments to his enviornment. -Allport G W 1939.

❖ Characteristics of Personality : ❖

Dynamic	Organized and Integrated	Uniqueness	Psycho-Physical
Social	Determination	Self conscious	

Adjustment with environment

Personality Traits

Physical Traits

Mental Traits

Emotional Traits

Sex

Heridity

Environment

Socialization

Culture

to improve your PERSONALITY

Have self confidence

Be Positive

Be a leader

Divorce your egoism

take risk

Be tolerate

motivate others

Have good manners

be resourceful

Use names

develop successful appearance

Have strong will power

Be adjustable

Appreciate others

Play down the "I"

Have right approach

Play up the "YOU"

Develop Communicative skills

Keep smiling

Seek pleasure, admit mistakes

Use body language

Be assertive

Have the spirit

Develop human relation

Have the zeal and eagerness

AVOID

anger

anxiety fear

negative thinking

arguments

rage

criticism

Daxa Patel**Varsha Patel****Roll No. - 8****Roll No. - A - 6**

જડ જોડ જે કામ કરે તેની ચેતના જડ હરી લે છે પણ...

જે અવ અવંત જોડે કામ લે, તેનામાં અવન ઉર્જા ભરે છે

વિદાય વેળાએ

આ અવનિ પર જન્મેલા હરેક મનુષ્ય માટે હંદગીને આમુલ પરિવર્તનશામ બનાવતો માહોલ હોય છે જ્યાં બાલ્યકાળથી માંડી અંતિમશાણ સુધી વિતતી હરેક પળ કંઈક બનવાની અનિમેષ જંખનાઓ માનવીય હૃદયમાં પદાર્પિત કરતી હોય છે.

હંદગીના જુદા જુદા તબક્કાઓમાં સૌથી શ્રેષ્ઠતમ તબક્કો એ યૌવનની ઉભરતી ઉર્મિઓના સુરમ્ય સાંગોયાંગ અપ્રતિમ માહોલને મહેકાવવાની શમતા ધરાવે છે. વિદ્યાભ્યાસની સાથે સાથે વિદ્યાર્થીમાં (તાલીમાર્થીમાં) રહેલી સરાહનીય વ્યક્તિ વિશેષ મૂલ્યતાને વિકસવાની તક એ આગવું પ્રદાન બની રહે છે. મારા આ એક વર્ષનાં સમયગાળામાં મારી પ્રતિભા વિકસાવવામાં આ કોલેજનો ફાળો એટલો તો અમૂલ્ય છે કે જેની કોઈ સીમા નંથી.

વૈયક્તિક વિકાસની સાથે વિદ્યાભ્યાસ ક્ષેત્રે પણ વૈચારિક કક્ષાએ ઉત્તમ કહી શકાય એવો કોલેજનો આ માહોલ અમારા રોમરોમને રોમાંચકતા આપતો રહેશે. આ કોલેજનું મિત્રવૃંદ એ એવી તો અવિસ્મરણીય નવા જેશનો સિલસિલો બની રહેશે જેની હસી ખુશીના ચોતરફ વહેતા પ્રવાહનું આચમન મારા પરમ સ્નેહકમળની આરજી બની રહેશે.

જે દિવંગતોએ અમારા વિચારોને વિકસાવવામાં અમૂલ્ય ફાળો આપ્યો એ દિવંગતોની વ્યક્તિત્વ પ્રદાનની હરેક રીતભાતો આ હંદગીની અવિસ્મરણીય બાબત બની રહેશે.

પણ શું ખરેખર હરેક વિદ્યાર્થી આ હંદગીની અનિશ્ચિતતાભર્યા માહોલમાં આગવું પ્રદાન આપી શકે ખરો ? વ્યક્તિત્વ વિકાસ જરૂર પડે છે ઉચ્ચ માર્ગદર્શકની અને મારા માટે આપણી કોલેજનાં જે દિવંગતોનું આગવું પ્રદાન છે કે કોલેજની જે image છે તે એક સરાહનીય બાબત છે.

જ્યારે આટલું બધું આગવું પ્રદાન આપણી કૉલેજ કરતી હોય તો શું તેને છોડવાનું મન થાય ? તેની યાદને કદી ભૂલાવી શકીએ ? કદી નહીં અને આવી જ દિલના આયનામાં આ કૉલેજનો પ્રેમ કાયમ રહી જશે અને તેથી જ અંતે કહેવાનું મન થઈ જાય....

કદી ન વિસરીશું આ માહોલને,
જ્યાંથી વિદાય અમારે થવું પડે છે,
કદી ન ભૂલીશું તારા સ્નેહાલાપને,
જ્યાંથી અશ્રુભર્યા નયનોએ પાછા ફરવું પડે છે.

— અનુરાધા પટેલ (પ્રશિક્ષણાર્થી)
રોલ નંબર: ૩૦

૧૯૯૭ - "૯૮ અને અમે....."

સહ અભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ

I સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ :

કોલેજનો સાતમો વાર્ષિકોત્સવ જીલ્લા કોંગ્રેસ અગ્રણી શ્રી ઈકબાલ કાકુજી તથા ટ્રસ્ટના હોદ્દાદારશ્રીઓ તથા આમંત્રિતોના સાનિઘ્યમાં સાંસ્કૃતિક સમિતિના અધ્યક્ષ પ્રા. જયંત શાહના માર્ગદર્શન હેઠળ સંપન્ન થયો. જેમાં રજૂ થયેલ પ્રહસન, આદિવાસી નૃત્યો, ગરબો, એકપાત્રિય અભિનય નાટક વગેરેને સૌએ માણ્યા અને વખાણ્યા. (૧૮/૩/૯૮)

II ઉત્સવ ઉજવણી :

૧. કોલેજ સ્થાપના દિન અને શિક્ષક દિન

કોલેજના ટ્રસ્ટના ઉપપ્રમુખ શ્રી સુનિલ પટેલના પ્રમુખ સ્થાને આ ઉત્સવ ઉજવાયો. પ્રશિક્ષણાર્થીઓના પ્રતિનિધિ કુ. ભાનુ પટેલ તથા ધર્મશજોષી એ વાગ્ પુરુષ વડે સંસ્થા પૂજન કર્યું. પ્રા. પ્રફુલ્લસિંહ રાજે શિક્ષકની અરિમા વિશે મનનીય વક્તવ્ય રજૂ કર્યું. આચાર્યશ્રીએ પણ પ્રાસંગિક ઉદ્બોધન કર્યું. પ્રમુખ સ્થાનેથી શ્રી સુનિલ પટેલે પણ પ્રશિક્ષણાર્થીઓને શિક્ષકના વ્યવસાયને ગૌરવ અપાવવા અપીલ કરી.

૨. ગીતા જયંતી.....

માગસર સુદ - ૧૧ નો દિવસ એટલે ગીતા જયંતી જીવનના બધા કોષ્ટકોનો ઉકેલ આપતો જીવન ગ્રંથ એટલે ગીતા પ્રા. પ્રફુલ્લસિંહ રાજના માર્ગદર્શન હેઠળ 'શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા' ને લગતાં ગીતો ગવાયાં કુ. વલ્લભા પરમારે ગીતાના પંચપ્રાણ સમજાવ્યા પ્રાચ્યાપક પ્રફુલ્લસિંહ રાજે ગીતાની મહત્તા સમજાવી સમાપનમાં આચાર્યશ્રીએ ગીતા મહત્વ સમજાવી આ ઉત્સવના પ્રયત્નને બિરદાવ્યો.

૩. હિન્દી દિવસ

પ્રા. પ્રવિણ માસ્ટરના માર્ગદર્શન હેઠળ પ્રશિક્ષણાર્થીઓ દ્વારા વક્તવ્ય રજૂ થયાં વિદ્યાલય કલક પર હિન્દીના મહત્વને સૂચવતા વિચારો રજૂ થયા. હિન્દી દિવસ ઉજવવાના હેતુઓ અને મહત્વ વિષે શૈલેન્દ્ર મહેતા અને કુ. ભાનુ પટેલે પોતાના વિચારો રજૂ કર્યાં.

૪. સ્વયં શિક્ષણ દિન

પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ પ્રાચ્યાપકોની ભૂમિકા લઈ શિક્ષણ કાર્ય કર્યું. આ માટે તેમનો ઉત્સાહ અને તૈયારી પ્રશંસનિય રહી. આ માટે માર્ગદર્શન ડો. ડી. પી. પટેલ સાહેબે આપ્યું.

III અમારી મુલાકાતે

ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓ રાજવી ધારેખ, યોગેશ સુઘાર (રાજસ્થાન) જ્યેશ્ઠ પટેલ..... વગેરે એ પ્રશિક્ષણાર્થીઓને ઉદ્બોધન કર્યું. અને અભ્યાસ અંગે સૂચનો કર્યાં.

— ભરૂચ સિવિલ હોસ્પિટલના ડો. એન. ડી. ભગાડેની શુભેચ્છા મુલાકાત..... પ્રશિક્ષણાર્થીઓને 'તાલીમી સંસ્થા' અંગે સંબોધન કર્યું.

— ગ્રંથાલય તાલીમ કાર્યક્રમ પ્રસંગે..... ડૉ. હસમુખભાઈ અમીન (આચાર્ય આર્ટ્સ અને કોમર્સ કોલેજ, અંકલેશ્વર) ડો. ભોમી કાવિના (આચાર્ય, કોમર્સ કોલેજ, ભરૂચ.) ડો. દલાલ સાહેબ (ભૂ. પૂ. ગ્રંથપાલ — દ.ગુ. યુનિ.) (ડૉ. હાકોર સાહેબ ગ્રંથપાલ દ.ગુ. યુનિ.) તથા શ્રીમતિ એલ્વીરા કિસ્તી શ્રી અબ્દુલભાઈ નોરાત, શ્રી અલીભાઈ વગેરેએ પ્રશિક્ષણાર્થીઓને ઉપયોગી માર્ગદર્શન આપ્યું.

IV પ્રશિક્ષણાર્થી ગ્રાહક સેવા યોજના

પ્રા. પ્રફુલસિંહ રાજમા સંચાલન હેઠળ અર્થશાસ્ત્ર વર્તુળના ઉપક્રમે ૧૯૯૭ ના વર્ષમાં શરૂ થયેલ પ્રશિક્ષણાર્થી ગ્રાહક ભંડાર દ્વારા પ્રશિક્ષણાર્થીઓની જરૂરિયાતોની વસ્તુઓનાં ખરીદ-વેચાણ અને હિસાબનો અનુભવ પૂરો પાડવામાં આવ્યો.

V સ્થાનિક સર્વેક્ષણ : ખરોડ

અભ્યાસક્રમના ભાગરૂપે શૈક્ષણિક પ્રોજેક્ટ પ્રવૃત્તિના ઉપક્રમે અર્થશાસ્ત્ર પદ્ધતિ પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ ખરોડ ગામનો સામાજિક, શૈક્ષણિક અને આર્થિક સર્વે કર્યો. સ્થાનિક સર્વેનો આ અનુભવ પ્રા. પ્રફુલસિંહ રાજ તથા ડૉ. પટેલ સાહેબના માર્ગદર્શન હેઠળ પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ ગેળવ્યો.

VI ગ્રંથાલય તાલીમ કાર્યક્રમ

જી. આઈ. એલ. અંકલેશ્વરના સહયોગથી કૉલેજમાં ગ્રંથાલય તાલીમ શિબિર સંપન્ન થયો. અંકલેશ્વર કૉલેજના આચાર્ય ડૉ. હસમુખભાઈ અમીનના હસ્તે ઉદ્ઘાટન થયું. સમાપન ભરૂચ કોમર્સ કૉલેજના આચાર્ય ડૉ. ભોમી કાવિનાના હસ્તે થયું.

ગ્રંથાલય તાલીમમાં શ્રી એમ. જે. દલાલ (ભૂ. પૂ. ગ્રંથપાલ દ.ગુ. યુનિ.) શ્રી કુંજભાઈ હાકોર (ગ્રંથપાલ દ.ગુ. યુનિ.) તથા શ્રીમતિ એલ્વીરા કિસ્તી, શ્રી અબ્દુલભાઈ નોરાત તથા શ્રી અલીભાઈ વગેરેના જ્ઞાન અને અનુભવનો સાભ મળ્યો

VII અંગ્રેજી શબ્દભંડોળનો અભ્યાસ :

બારડોલી ની શ્રી બી. એ. બી. એસ. વિદ્યાલય , જે. એમ. પટેલ સાંવર્જનિક હાઈસ્કૂલ અને વામદૂત હાઈસ્કૂલના ધોરજ ૮ નાં અંગ્રેજી શબ્દ ભંડોળનો કેટલાક ચલના સંદર્ભમાં પ્રાથમિક પ્રતીચિત્રદ માસ્ટરના માર્ગદ

ગ્રામ હેઠળ પ્રશિક્ષણાર્થી ગીતા પંચાલ, પ્રવિજ્ઞા પટેલ, પ્રદિપ મિસ્ત્રી અને રમીલા પટેલે અભ્યાસ કર્યો.

ભોરકોલીની પુનિત ઈંગ્લીશ મીડીયમ હાઈસ્કૂલની પ્રવૃત્તિ માનવસંપત્તિ અને ભૌતિક સંપત્તિ ના સંદર્ભે પ્રશિક્ષણાર્થી પ્રદિપ મિસ્ત્રી અને ગીતા પંચાલ એ અભ્યાસ કર્યો.

VIII પરિસંવાદ :

શાળા પ્રશાસન શિક્ષણના ભાગરૂપે 'વિદ્યાર્થી સમિતિ' અર્થ, મહત્વ, રચના અને કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા પ્રાથમિક પ્રવીણાનંદ માસ્ટરના માર્ગદર્શન હેઠળ પરિસંવાદ દ્વારા કરવામાં આવી.

રજૂઆત કરનાર : કવિતા વ્યાસ, અનુરાધા પટેલ, જીતેન્દ્ર વસાવા, ધર્મેશજોષી, સુરેશ પટેલ

રિપોર્ટીંગ : ભાનુપટેલ, પ્રવીણા ચૌહાણ

સંચાલન - સંકલન : સૈયદ અહમદ

VI પ્રવૃત્તિ સહયોગ

પ્રાથમિક શાળા ખરોડમાં સ્વાતંત્ર્ય દિન નિમિત્તે આચાર્યશ્રીનું પ્રાસંગિક ઉદ્બોધન (૧૧/૮/૯૭)

સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ, પાનોલીમાં " વિશ્વ અન્ન દિન " (૧૬ મી ઓક્ટોબર) અંગે આચાર્યશ્રીનું પ્રાસંગિક પ્રવચન (૧૭/૧૦/૯૭)

અંજુમને સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ, ખરોડમાં ધોરણ ૧૦ ના વિદ્યાર્થીઓને આચાર્યશ્રીનું નવ પ્રસ્થાન અંગે પ્રવચન (૧૦/૩/૯૮)

નારાયણ વિદ્યાલય, ભરૂચના વાર્ષિકોત્સવમાં આચાર્યશ્રીએ વ્યક્તિ વિશેષ તરીકે ઉપસ્થિત રહી પ્રાસંગિક ઉદ્બોધન કર્યું. (૬/૩/૯૮)

બી. એફ. કેન્દ્રીય પ્રવેશ સમિતિના ૧૯૯૮-૯૯ ના પ્રવેશપત્ર વિતરણ અને સ્વીકાર કાર્યવાહીમાં કોલેજે સહયોગ આપ્યો. (૨૩/૨/૯૮ થી ૧૬/૩/૯૮)

બી. એફ. કેન્દ્રીય પ્રવેશ સમિતિમાં વિદ્યાર્થી સહાય વિતરણમાં સમિતિની વિશેષતા અંગે આચાર્યશ્રીએ માહિતીની રજૂઆત કરી. (૨૧/૨/૯૮)

વી. ટી. સી. કોલેજ, અંકલેશ્વરના પ્રશિક્ષણાર્થીઓના ખરોડ ગામની પ્રાથમિક શાળામાં યોજાયેલ સતત શિક્ષણ કાર્યક્રમમાં અધ્યાપકો અને પ્રશિક્ષણાર્થીઓ સાથે ગોપ્તિ ગ્રામ સકાર્ઠના કાર્યક્રમમાં સહયોગ તેમના શૈક્ષણિક પ્રદર્શન અને સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિતિ (૨૦/૨/૯૮)

ગુજરાત યુનિ. અમદાવાદમાં શ્રી પરમાર પી. એસ. ની પી. એચ. ડીની ઉપાધિ માટેની રૂબરૂ મુલાકાતમાં આચાર્યશ્રીની એક સભ્ય તરીકે ઉપસ્થિતિ (૧૦/૨/૯૮)

ખરોડની મા. શાળામાં વી.ટી.કોલેજના પ્રશિક્ષણાર્થીઓ સમક્ષ 'તાલીમનું મહત્વ' અંગે આચાર્યશ્રીનું પ્રવચન (૧૭/૨/૯૮)

અંજુબને જમિયતુલ અકાલ (યુ.કે.) પોજિટ હી મેડિકલ કેમ્પમાં કોલેજ પરિવારનો સક્રિય સહયોગ (ખરોડ મુકામે) (૧૧/૨/૯૮)

મા. શાળા, ખરોડમાં આચાર્યશ્રીના હસ્તે વ્હજવેદન (૨૬/૧/૯૮)

ખરોડ મા. શાળામાં વી.ટી.સી. કોલેજના પ્રશિક્ષણાર્થીઓ સમક્ષ "શિક્ષક તાલીમમાં ભાષા શિક્ષણનું મહત્વ" વિષય પર મા. જયંત શાહે વક્તવ્ય રજૂ કર્યું..... પ્રશ્નોત્તરી પણ થઈ. (૧૭/૨/૯૮)

ખરોડ મા. શાળામાં જી.આઈ.એલ.ના સહયોગથી પોજિટિવ વિચાર ગોષ્ઠીનું પ્રા. જયંત શાહે દિપ પ્રાગટ્ય કર્યું. તે જ દિવસે ખરોડ, ગુપ શાળા ના શિક્ષકો સમક્ષ એમ. એલ. એલ. સંદર્ભે "વાંચન શિક્ષણનું મહત્વ" વિષય પર વક્તવ્ય રજૂ કર્યું. (૨૬/૭/૯૭)

સરકારી મુસ્તકાલય કોસેલા (તરસાડી) ના 'સાહિત્ય મિલન' ના ઉપક્રમે " સુબને એક અવસર તો આપો" રમેશ પુરોહિત લિખિત કાવ્યાનુવાદનું આસ્વાદન પ્રા. જયંત શાહે કરાવ્યું. (૨૬/૧૦/૯૭)

ગુજરાતી અધ્યાપક સંઘના ઉપક્રમે મુંબઈ મુકામે થયેલી નાટક અંગેના કાર્યશિબિરમાં પ્રા. જયંતભાઈ શાહ સતભાગી થયા. (૨૨/૮/૯૭)

શ્રી ડી. કે. પટેલ હાઈસ્કૂલ યુવાવી જિ. વડોદરાના ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ ના વિદ્યાર્થીઓને " જાહેર પરીક્ષાની પૂર્વ તૈયારી અને પરીક્ષા વખતે લેખિત રજૂઆત " અંગે પ્રા પ્રકુલસિંહ રાજે ઉપયોગી માર્ગદર્શન આપ્યું. (૧૮/૧૨/૯૭)

ટોલાવિજ્ઞાના મર્યાદિત ઉપયોગ અંગે જાગૃતિ લાવવાના રોટરી કોમ્યુનિટી કોર્પસ, અંકલેશ્વર ના અભિયાનના પ્રોજેક્ટ એરમેન તરીકે પ્રા. જયંત શાહે સેવા આપી તેના પ્રારંભ રૂપે ૨/૩/૯૮ ના રોજ એસ.વી.એસ. હાઈસ્કૂલ અંકલેશ્વરમાં ડો. શશીકાંત શાહના પ્રેરક પ્રવચન અને પ્રશ્નોત્તરીના કાર્યક્રમનું સંચાલન પણ કર્યું. લાખન્સ સ્કૂલ અંકલેશ્વરમાં અધ્યાપન અને અધ્યાપનમાં સફળતાના સોપાનો" વિષય પ્રા. જયંત શાહનું વક્તવ્ય રજૂ થયું. (૨૪/૩/૯૮)

અભિનંદન પ્રવૃત્તિઓ :

આચાર્યશ્રીના વિદ્યાર્થી શ્રી પી. એસ. પરમાર ને પી. એચ.ડી.ની પદવી પ્રાપ્ત થઈ. શ્રી પરમાર અને માર્ગદર્શક ડો. ડી. પી. પટેલ સાહેબને અભિનંદન....

કોલેજના પ્રશિક્ષણાર્થી વલ્લભા પરમારને ૧૯૯૬-૯૭ ની એમ.એ.ની પરીક્ષામાં મનોવિજ્ઞાન વિષયમાં મોડલ મેડલ મેળવવા બદલ ધન્યવાદ.....

આચાર્ય સંઘ (દ. ગુજ. યુનિ. સુરત) માં શિક્ષણની કોલેજના પ્રતિનિધિ તરીકે ડૉ. ડી.પી. પટેલ

સાલેજની નિમણૂક થવા બદલ અભિનંદન.....

ભરૂણ (તા. એકલેષ્વરે) મુકામે જી.આઈ. એલ. યોજિત ગ્રામ સર્વેક્ષણમાં આચાર્યશ્રીની રાહબરી હેઠળ સહયાંગ આપી કોલેજને ગૌરવ અપાવવા બદલ પ્રશિક્ષણાર્થીઓને અભિનંદન.

બીલીમાંરા મુકામે વક્તૃત્વ સ્પર્ધામાં પ્રશિક્ષણાર્થી કુ. અનુરાધા પટેલે કૉલેજનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું તે બદલ અભિનંદન

ભરૂણ મુકામે વક્તૃત્વ સ્પર્ધામાં પ્રશિક્ષણાર્થીઓ ભાવના મિસ્ત્રી, રશિક પટેલ, વત્સલા પરમાર, સૈયદ અહમદ વગેરે એ કૉલેજનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું તે બદલ અભિનંદન.

દીવા વ્યસન મુક્તિ શિબિરમાં પ્રશિક્ષણાર્થી વસાવા સુરેશભાઈ એ ભાગ લીધો..... અભિનંદન...

અન્ય પ્રવૃત્તિ :

પ્રશિક્ષણાર્થીઓનો શુભેચ્છા સમારોહ - પ્રમુખ સ્થાન શોભાવ્યું શ્રી મહમદભાઈ ભૈયાત (સરગંધ શ્રી ખરોડ)

- ઉદ્દ મુબારક ભાદી જિજ્ઞેશ પટેલ દ્વારા વક્તૃત્વ (૩૧/૧/૯૮)

- પાવાગઢનો યાદગાર શૈક્ષણિક પ્રવાસ (૨૩/૧૨/૯૭)

- મધકેતર શિક્ષણ કાર્યક્રમ - પુવાવી, બારડોલી, રાજાપીપળા (૧૫/૧૨/૯૭ થી ૨૦/૧૨/૯૭)

- જરૂર પ્રાર્થનાનો ઉત્સવ - છાત્રવાસી ભાઈ બહેનો એ સમૂહમાં ઉજવણી કરી.....

- સર્વાસભા - " આજનું શિક્ષણ એ શિક્ષણ કે અભ્યાસ " આચાર્યશ્રીના માર્ગદર્શન હેઠળ વત્સલા પરમાર, જીતેન્દ્ર વસાવા વગેરેએ ભાગ લીધો.

બધા તમારી સાથે સહમત થાય અને તમારા કહયા પ્રમાણે જ ચાલે એવી અપેક્ષા કદી ન રાખો. તમને જો આદત હોય તો તે તમે એક ભણ પણ તાણ - મુક્ત નહી રહી શકો. કારણ, તમે કોઈને કોઈની સાથે કોઈને કોઈ બાબત અંગે સંકળાયેલા રહેશો. ચૂપચાપ તમારું કામ કરતા રહો, બીજાઓને તેમના હિસાબ પ્રમાણે ચાલવા દો.....

શ્રી રામકૃષ્ણ પરમહંસ

કોલેજ પરિણામ :

વર્ષ	વિશેષ યોગ્યતા	પ્રથમ વર્ષ	દ્વિતીય વર્ગ	પાસવર્ગ	વિભાગ - ૧ માં પાસ	કુલ
૧૯૯૧-૯૨	૦૨ ૩.૪૫%	૧૧ ૧૮.૯૭%	૨૨ ૩૭.૯૩%	૧૮ ૩૧.૦૩%	૦૫ ૮.૬૨%	૫૮ ૧૦૦%
૧૯૯૨-૯૩	૦૧ ૧.૭૨%	૧૪ ૨૪.૧૪%	૩૩ ૫૬.૯૦%	૧૦ ૧૭.૨૪%	-	૫૮ ૧૦૦%
૧૯૯૩-૯૪	૧૪ ૨૩.૭૩%	૧૩ ૨૨.૦૩%	૨૫ ૪૨.૩૭%	૦૭ ૧૧.૮૭%	-	૫૯ ૧૦૦%
૧૯૯૪-૯૫	૦૩ ૫.૪૬%	૧૫ ૨૭.૨૭%	૨૯ ૫૨.૭૩%	૦૫ ૯.૦૯%	૦૩ ૫.૪૫%	૫૫ ૧૦૦%
૧૯૯૫-૯૬	૧૩ ૧૯.૪%	૩૦ ૪૪.૭૮%	૨૦ ૨૯.૮૫%	૦૪ ૫.૯૭%	-	૬૭ ૧૦૦%
૧૯૯૬-૯૭	૧૬ ૨૫.૦૦%	૨૨ ૩૪.૩૮%	૨૪ ૩૭.૫૦%	૦૧ ૧.૫૬%	૦૧ ૧.૫૬%	૬૪ ૧૦૦%

કૂલોના હાસ્ય પાછળ બીજના તપની કથા છે,
ધર્મા હૈયે અગનગોલા, ગગનની એ વ્યથા છે,
જરા પૂછો સીતાને, દ્રોપદીને પાર્વતીને,
જીવન સંવેદના છે જ્યાં, જીવન એ તો પ્રથા છે.

ત્રણ સ્વીકાર

I પ્રાયોગિક કાર્યમાં સહકાર બદલ

પ્રશિક્ષણ કૉલેજમાં શિક્ષણ પાઠોનું મહત્વ ઘણું છે. પ્રશિક્ષણાર્થીઓ ના શિક્ષણ પાઠોની અનુમતિ અને સંપૂર્ણ સહકાર આપનાર અંકલેશરની શાળાઓ..... એમ. ટી. એમ. ગર્લ્સ હાઈસ્કૂલ, ટી. એમ. શાહ અને એ.વી.એમ. વિદ્યા મંદિર.... જેનિથ હાઈસ્કૂલ, ભરૂચની શાળાઓ બુદ્ધદેવ સરસ્વતી હાઈસ્કૂલ, પામોનિયર હાઈસ્કૂલ, ખરોડની અંજુબને સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ, પાનોલીની, સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ, શુક્લતીર્થની નર્મદા હાઈસ્કૂલ... આ તમામ હાઈસ્કૂલના આચાર્યશ્રી, સંચાલક મંડળ, શૈક્ષણિક અને લિન શૈક્ષણિક કર્મચારીઓ તથા વિદ્યાર્થીઓના ઉખ્માપૂર્ણ સહકારની સાન્દ્ર નોંધ લઈ ત્રણ સ્વીકાર કરીએ છીએ.

પ્રશિક્ષણની કૉલેજમાં 'મધકેતર શિક્ષણ કાર્યક્રમ' શિક્ષક ઘડતર માટે અનિવાર્ય જીજ્ઞાસો છે. આ કાર્યક્રમ માટે અનુમતિ અને સંપૂર્ણ સહકાર આપનાર.....

૧. શ્રી બી. એ. બી. એસ. સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ : બારડોલી જિ સુરત
૨. શ્રી અંબુભાઈ પુરાણી હાઈસ્કૂલ : રાજપીપલા જિ ભરૂચ
૩. શ્રી ડી. કે. પટેલ, સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ : ઘુવાવી. જિ. વડોદરા

આ ત્રણેય હાઈસ્કૂલોના આચાર્યશ્રી, સંચાલક મંડળ, શૈક્ષણિક અને લિન શૈક્ષણિક કર્મચારીઓ તથા વિદ્યાર્થીઓના ઉખ્માપૂર્ણ સહકારની સહર્ષ નોંધ લઈ ત્રણ સ્વીકાર કરીએ છીએ.

II આભાર : ઈતર પ્રવૃત્તિઓમાં સહયોગ બદલ.....

- * પ્રશિક્ષણાર્થીઓના હિતમાં ગ્રંથાલય તાલીમ કાર્યક્રમ કૉલેજમાં યોજવા બદલ જી.આઈ.એલ. લીમીટેડ, અંકલેશરના અમે આભારી છીએ.
- * કૉલેજના સાતમા વાર્ષિકોત્સવ કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત રહી કાર્યક્રમને ગરીમા ભણવા બદલ સર્વ મહાનુભવોનો હાર્દિક આભાર માનીએ છીએ.
- * વાર્ષિક કાર્યક્રમ માટેના રંગમંચની વ્યવસ્થા અને કેકોરેશનમાં સહયોગ બદલ ભરૂચના ભાગ્યોદય સાહિત, કાર્યક્રમને સંગીતથી કર્ણ પ્રિય બનાવનાર શુક્લતીર્થના શ્રી ક્રાંતિભાઈ પુરોહિત તથા ભરૂચના શ્રી દિપકભાઈ સાંના સહકારની સાન્દ્ર નોંધ લઈએ છીએ.
- * વાર્ષિક કાર્યક્રમને વિહંગોમાં ડંકારવા બદલ શ્રી મહમદભાઈ (સરખંચ શ્રી, ખરોડ) નો તથા નર્મદા

કોમ્પ્યુનિકેશન, ભરૂચના સહકારને બીરદાવીએ છીએ.

- * સંસ્થાના મુખપત્રને ટૂંક સમયમાં મુદ્રિત કરી આપનાર માનિક ઓફસેટ, ભરૂચના શ્રી રવિભાઈ પટેલના સહકારની સાનંદ નોંધ લઈએ છીએ.
- * શ્રી બોભાત મોટા (કોસમડી) : વાર્ષિકોક્ષવ કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત રહી અમારા પાંચરતા પ્રશિક્ષણાર્થીઓના અભિનયની પ્રસંશા કરી રૂા. ૨૦૫૧ થી પુરસ્કૃત કરવા બદલ આપનો આભાર માનીએ છીએ.....

III અમો ઝાણી છીએ.....

- * બી. એડ. કેન્દ્રસ્થ પ્રવેશ સમિતિ, કામરેજ તરફથી મળેલ સહકાર બદલ.....
- * સંસ્થાના પ્રેરણાસ્ત્રોત અને પચદર્શક શ્રી અહમદ પટેલના - સંસ્થાની પ્રગતિ માટે સદા ચિંતા અને ચિંતાન કરવા બદલ.....
- * ધી અંકલેષર પ્રોગ્રેસીવ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટના હોદ્દા રશીઓ અને સભ્યશ્રીઓ તરફથી મળેલ હુંફ અને માર્ગદર્શન બદલ.....
- * કોલેજને પોતાની ગણી મદ્રેસા ટ્રસ્ટ ખરોડના પોતાન મકાન આપવા બદલ
- * ખરોડના સરપંચશ્રી મહમદભાઈ ભેયાત, આમજનો, પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળા પરિવાર કે જેમલે અમારા દરેક પ્રસંગે સગવડો સાચવી છે. તે બદલ
- * ગુજરાત સરકારના ઉચ્ચ શિક્ષણ વિભાગ અને નાણાં ખાતાની સમયસર ગ્રાંટ ફાળવવા અને માર્ગદર્શન બદલ
- * દ. ગુજ. યુનિવર્સિટી, સુરતનો..... કોલેજના સંચાલનમાં સંપૂર્ણ માર્ગદર્શન અને હુંફ આપવા બદલ.....
- * ખરોડ ગામના વિદેશોમાં સ્થાયી થયેલ મહાનુભાવો - કોલેજ અને શિક્ષણ વિકાસ માટે આર્થિક સહયોગ આપવા બદલ

પ્રભુ પાસે જઈને ઉન્નતિ ન માંગતા કેવળ સ્તીતિક વૈભવ માંગવો એ
અત્તરની દુકાનમાં જઈને ઘાસતેલ માંગવા જેવું છે.

સંપર્ક સેતુ..... ૧૯૯૭-૯૮

પ્રશિક્ષણાર્થીનું નામ અને સરનામું

શિક્ષણ પદ્ધતિ,
જન્મતારીખ અને
શૈક્ષણિક લાપકાત

પ્રશિક્ષણાર્થીનું નામ અને સરનામું

શિક્ષણ પદ્ધતિ,
જન્મતારીખ અને
શૈક્ષણિક લાપકાત

સેચદ અલમદ દુલોન

૨૨૬૨૬, ચારપુલ રોડ,
બ્લોસમ એજન્સી પાસે,
નવસારી. પીન. ૩૯૬૪૪૫

વેલારી નિર્મલા ગોવિંદભાઈ

૮૯, સુંદરવન, મહતલાલ રોડ,
ટાટા એસ. એસ. એલ કંપની સામે,
નવસારી. પીન. ૩૯૬૪૪૫

મહેતા શૈલેન્દ્રકુમાર ચીમનલાલ

મુ. પો. ખીલખડી,
તા. મહુવા.
જિ. સુરત.
પીન. ૩૯૪૨૫૦

કોઠણી મહેન્દ્રકુમાર નગીનભાઈ

મુ. પો. કંચંખેડ, તા. વ્હારા
જિ. સુરત. વાયા હોલવજા
પીન. ૩૯૪૬૩૫

ચૌધરી અનુભુતકુમાર રામુભાઈ

મુ. પો. વાલ્મલ્યધામ, મઢી.
તા. ખારડોલી જિ. સુરત
પીન. ૩૯૪૩૪૦

૧. વાણિજ્ય બચ્ચિત
૨. અર્થશાસ્ત્ર
૧૪-૧૨-૭૩
એમ. ક્રોમ.

૧. વાણિજ્ય બચ્ચિત
૨. અર્થશાસ્ત્ર
૦૪-૦૪-૭૨
એમ. ક્રોમ.

૧. ગુજરાતી
૨. હિન્દી
૦૩-૦૩-૬૮
એમ. એ.
બી. પી. એડ.

૧. વાણિજ્ય બચ્ચિત
૨. અર્થશાસ્ત્ર
૧૫-૦૨-૭૧
એમ. ક્રોમ.

૧. અર્થશાસ્ત્ર
૨. વાણિજ્ય બચ્ચિત
૦૧-૦૬-૭૩
એમ. ક્રોમ.

પંચાલ ગીતા ચંપકલાલ

૨૯, શ્રીનગર સોસાયટી.
હુડકો સોસાયટીની પાછળ
ધામકોઈ, જકાત-પાકાની નજીક,
તા. ખારડોલી જિ. સુરત.
પીન. ૩૯૪૬૦૧

ચૌકાણા પ્રવિણાબેન ખંડુભાઈ

૧૮, યુનિટ, સરકારી ક્વાર્ટર્સ, રૂમ નં. ૧૧
ધામકોઈ નાકા, ખારડોલી
તા. ખારડોલી જિ. સુરત.
પીન. ૩૯૪૬૦૧

પટેલ દક્ષાબેન મગનભાઈ

મુ. પો. શેખપુર,
તા. મહુવા. જિ. સુરત
પીન. ૩૯૪૨૫૦

પટેલ લીલા બેન ઉક્કડભાઈ

મુ. પો. વેજ. (વાંડરી કમ્પ્લેક્સ)
તા. ચીખલી.
જિ. વલસાડ.
પીન. ૩૯૬૦૪૫

૧. અંગ્રેજી
૨. હિન્દી
૦૧-૦૬-૭૫
એમ. એ.

૧. અંગ્રેજી
૨. હિન્દી
૧૬-૦૯-૭૪
એમ. એ.

૧. અંગ્રેજી
૨. સમાજવિદ્યા
૨૯-૦૫-૭૨
બી. એ.

૧. સમાજવિદ્યા
૨. ગુજરાતી
૦૨-૦૬-૭૫
એમ. એ.
બી. પી. એડ.

પટેલ અમલભાઈ નાનુભાઈ

મુ. પો. વલવાડા તા. મહુવા
જિ. સુરત
પીન: ૩૯૪૨૪૮

૧. અર્વાચન
૨. વા. ગણિત
૦૧-૦૬-૭૩
એમ. ક્રેમ.

પટેલ ભક્તિભોળ રામભાઈ

મુ. પો. મહુવામ. તા. ચીપલી.
જિ. વલસાડ. વાપા બિલીમોરા.
મહુવામ. છાપ રા શ્રમિયા

૧. હિન્દી
૨. ગુજરાતી
૧૦-૦૪-૭૪
એમ. એ.

પટેલ ભવીભંદ્ર ઢાલુભાઈ

મુ. પો. ગોલવાડ. તા. ચીપલી
જિ. નવસારી.
પીન. ૩૯૬૫૨૧

૧. ગણિત
૨. વિજ્ઞાન
૧૩-૧૧-૬૬
બી. એસ. સી.

મિસ્ત્રી પ્રદિપકુમાર ઠાકોરલાલ

ગૌરી ચંકર મહોલ્લો, જવાહરપોર રોડ,
નવસારી.
પીન ૩૯૬૪૪૫

૧. અંગ્રેજી
૨. હિન્દી
૦૮-૦૯-૬૪
બી. એ.

મિસ્ત્રી કામિની અમૃતલાલ

૪૮, કલિદાસ નગર, ગોંડાપટ્ટી.
છાપરાખાદા રોડ,
અમરોલી-૩૯૪૧૦૫

૧. ગણિત
૨. વિજ્ઞાન
૦૮-૦૫-૭૪
એમ. એસ. સી.

પટેલ દેમાસી બાલુભાઈ

૨ બી. / કૃષ્ણનગર ગોંડાપટ્ટી,
વિખામ - ૨, અણજણ રોડ,
સુરત.

૧. વિજ્ઞાન
૨. ગણિત
૦૭-૦૬-૭૫
એમ. એસ. સી.

પટેલ ભાવનાબેન મકલભાઈ

ભગવાનદાસ નગર (નારવણ નગરની પાસુબી)
બીલીમોરા.
તા. ગણદેવી, જિ. નવસારી
પીન. ૩૯૬૩૨૧

૧. વિજ્ઞાન
૨. ગણિત
૨૪-૧૦-૭૫
બી. એસ. સી.

પટેલ દિનેશભાઈ મકલભાઈ

મુ. પો. કુરવામ
તા. ૧૨માપુર, જિ. વલસાડ.
પીન. ૩૯૬૦૦૧

૧. હિન્દી
૨. ગુજરાતી
૦૧-૦૭-૭૦
એમ. એ.

પટેલ સાહેશકુમાર ધીરુભાઈ

મુ. પો. વાપરેય (કેળીવાડ),
વાપા બીલીમોરા, તા. ગણદેવી
જિ. નવસારી. પીન. ૩૯૬૩૨૧

૧. વિજ્ઞાન
૨. ગણિત
૦૪-૦૬-૭૧
બી. એસ. સી.

પ્રદીપકુમાર ધર્મજીભાઈ દુલ્લભભાઈ

મુ. મદ્ય. પો. મગરકુઈ
તા. વ્યારા. જિ. સુરત.
પીન. ૩૯૪૬૫૦

૧. વાણિજ્ય ગણિત
૨. અર્વાચન
૦૭-૦૬-૭૪
એમ. ક્રેમ.

મિસ્ત્રી ભાવનાબેન કલુભાઈ

વેજલપુર, સોધનરવાડ,
ડી. ૧૦૫/ભયુચ-૩૯૨૦૦૧

૧. સમાજવિદ્યા
૨. અર્વાચન
૨૧-૦૮-૭૨
એમ. એ.

પટેલ રમેશચંદ્ર ભરસિંહભાઈ

મુ. પો. ઉમરસાઈ, માછીવાડ
તા. પારડી.
જિ. વલસાડ.

૧. અંગ્રેજી
૨. સમાજવિદ્યા
૦૧-૦૬-૬૫
બી. એ. ડી. પી. એસ.

પટેલ જયેશભાઈ વસનતુ

મુ. પો. ઉમરસાઈ - જયેશપીથા (કિર્લાવાડ)
તા. પારડી. જિ. વલસાડ.
પીન. ૩૯૬૧૭૫

૧. અર્વાચન
૨. વાણિજ્ય ગણિત
૦૩-૦૮-૭૧
એમ. ક્રેમ.

પ્રદીપકુમાર વલ્સા સોમાભાઈ

૧/૫૪ જી. એચ. બી. કોલોની.
અંકલેષ્વર
પીન. ૩૯૩૦૦૧

૧. સમાજવિદ્યા
૨. ગુજરાતી
૦૨-૦૮-૭૫
એમ. એ (મનોવિજ્ઞાન)
(ગ્રાહ મેડા)
૬. ગુ. પુન. ૧૯૯૮

પટેલ રહોતભાઈ અબ્દુલ્લા

C/O. એ. એ. પટેલ (રીટ. પોસ્ટ માસ્ટર)
કરવોર રોડ, મુ. પો. તા. આમોઠ
જિ. ભરૂચ, પીન. ૩૯૨૧૧૬

૧. વાણિજ્ય ગણિત
૨. અર્થશાસ્ત્ર
- ૨૩-૧૦-૭૦
- એમ. કોમ.

પટેલ બહુલકુમાર મગનલાલ

મુ. પારડી ગ્રામરી પો. કરંજ
તા. ઓલપાડ,
જિ. સુરત.
પીન. ૩૯૪૫૩૦

૧. ગુજરાતી
૨. સમાજવિદ્યા
- ૦૧-૦૬-૭૩
- એમ. એ.
- બી. પી. એસ.

વસાવા સુરેશભાઈ માનસીંગભાઈ

મુ. પો. જુની ઈવી.
જિ. ભરૂચ. તા. અંકલેખર.
પીન. ૩૯૩૦૦૧

૧. અર્થશાસ્ત્ર
૨. સમાજવિદ્યા
- ૦૧-૦૬-૭૧
- એમ. એ.

જોષી ધર્મેશ દિપીનભાઈ

મુ. પો. ખરવાણા, તા. ચોપર્ણી
જિ. સુરત.
પીન-૩૯૪૨૧૦

૧. સમાજવિદ્યા
૨. ગુજરાતી
- ૦૧-૦૯-૭૧
- એમ. એ.

વ્યાસ કવિતા ભરતકુમાર

૨. વિનકૃષ્ણવન્યંચંચંચાપટ્ટી, રામભાવ
બારડોલી, જિ. સુરત
પીન. ૩૯૪૬૦૨

૧. ગણિત
૨. વિજ્ઞાન
- ૧૮-૧૦-૭૩
- એમ. એસ. સી.

મૈસુરીયા મુકેશ પી.

C/O દિલીપભાઈ એચ. મૈસુરીયા
મુ. પો. ગાયલા (વિજય ટેલરી)
તા. ઓલપાડ, જિ. સુરત.

૧. વિજ્ઞાન
૨. ગણિત
- ૦૧-૦૩-૭૨
- એમ. એસ. સી.

પટેલ અનુરાધા ઈન્વરભાઈ

ઈપલી ભગ્નર, મુ. પો. મોઘા
તા. પારડોલી, જિ. સુરત
પીન. ૩૯૪૩૦૧

૧. ગણિત
૨. વિજ્ઞાન
- ૩૦-૦૯-૭૭
- બી. એસ. સી.

કોઠારી મનિપકુમાર પ્રવિણચંદ્ર

જૂની પાલીની ટાંકી પાસે,
કડિયાવાડ, નવસારી.
પીન. ૩૯૬૪૪૫

૧. ગણિત
૨. વિજ્ઞાન
- ૧૩-૦૪-૭૩
- એમ. એસ. સી.

પટેલ ભાનુભેન છીનુભાઈ

મુ. પો. બુલા ઈભિયા
જિ. નવસારી. (વલસાડી ઈભિયું)
પીન. ૩૯૬૪૩૩

૧. સિ.ટી -
૨. ગુજરાતી
- ૦૮-૧૨-૭૨
- એમ. એ.

પાઠવ મહેશભાઈ ઠી.

પુરાણી પાર્ક, કોટેની સામે,
'શિવમ નિલમ' રાજપીપલા
જિ. નર્મદા પીન. ૩૯૩૧૪૫

૧. અંગ્રેજી
૨. સમાજવિદ્યા
- ૧૪-૦૩-૭૩
- બી. એ.

પટેલ સુરેશકુમાર નરોત્તમભાઈ

મુ. પો. ગઝબોલ. અંદાજ
તા. અંકલેખર.
જિ. ભરૂચ

૧. સિ.ટી
૨. ગુજરાતી
- ૧૦-૦૩-૭૨
- એમ. એ., બી. પી. એ.

ટીમ્મર હંસાબેન ધનસુભલાલ

દરોરાટેરી, રૂમ નં. ૮૮
જિ. નવસારી
પીન. ૩૯૬૪૪૫

૧. સિ.ટી
૨. ગુજરાતી
- ૦૮-૧૧-૭૧
- એમ. એ.

પટેલ નગીનભાઈ નરસિંહભાઈ

મુ. વાણિયાવાડ પો. કરાડી
તા. જિ. નવસારી
પીન. ૩૯૬૪૪૦

૧. વાણિજ્ય ગણિત
૨. અર્થશાસ્ત્ર
- ૨૭-૦૮-૬૮
- એમ. કોમ.

પટેલ સ્મીલાબેન પેમાભાઈ

મહર્ષિ અરવિંદમાર્ગ, હાંસોટ
તા. હાંસોટ, જિ. ભરૂચ.
પીન. ૩૯૩૦૩૦

૧. અંગ્રેજી
૨. સિ.ટી
- ૨૬-૧૧-૭૨
- બી. એ.

ભેસા નફીસાભાનુ ઇસ્માઈલભાઈ

મુ. પો. ખરોડ
તા. અંકલેશ્વર
જિ. ભરૂચ.

૧. ગુજરાતી
૨. હિન્દી
૦૮-૦૭-૭૦
બી. એ.

રાઠોડ જયાબેન શંકરભાઈ

શ્રી કક્કરભાષા વાસ,
લખી ટેકરીઝની પાકળ
નવસારી, પી.ન. ૩૮૬૪૪૫

૧. સમાજવિદ્યા
૨. ગુજરાતી
૩૦-૧૦-૭૧
બી. એ.

પટેલ જિજ્ઞેશકુમાર ભીખુભાઈ

મુ. પો. ગોવાલી
તા. ઝાપડીયા.
જિ. ભરૂચ.

૧. વિજ્ઞાન
૨. ગણિત
૦૧-૦૬-૭૨
બી. એસ. સી.

પટેલ વ્યાબેન દરગોવિંદભાઈ

C/O. કી. ટી. પટેલ
મુ. પો. કથોર. (નવા કલિયા)
તા. કામરેજ જિ. સુરત.

૧. અંગ્રેજી
૨. સમાજવિદ્યા
૨૧-૦૬-૭૨
બી. એ.

પાંભુ ઉર્મિલાબેન કાઠયાભાઈ

કરકણ કોલોની, રાજાપીપળા
કચ્છ કોંગ્રેસરી બ્લોક E. રૂમ નં. ૧૦૧
રાજાપીપળા, જિ. નર્મદા.

૧. ગુજરાતી
૨. સમાજવિદ્યા
૧૪-૦૬-૬૮
એમ. એ.

પરમાર નિહિમાબેન ધીરુભાઈ

વિઠ્ઠલશિવાની વાડી,
કોસંબા (આર. એસ.)
તા. માંડરોલ, જિ. સુરત
પી.ન. ૩૮૪૧૨૦

૧. અર્થશાસ્ત્ર
૨. વાર્ષિકમ ગણિત
૦૨-૧૦-૭૩
એમ. કોમ.

મલેક મુખતાબ ઇબ્રાહીમભાઈ

કમ્પાની વાડ,
શબનમ કોમ્પ્લેક્સની સામે, અંકલેશ્વર
જા. ભરૂચ પી.ન. ૩૮૩૦૦૧

૧. ગુજરાતી
૨. હિન્દી
૦૧-૦૧-૭૨
બી. એ.

પટેલ સવિતાબેન બાવાભાઈ

મુ. પકવાણ. (સુરિયાકલિયા)
તા. ગણદેવી, જિ. વલસાડ.
પો. દેવસર, વાયા બીલીમોરા.
પી.ન. ૩૮૬૩૮૦

૧. ગુજરાતી
૨. હિન્દી
૧૯-૨-૭૪
એમ. એ.

ટંકેલ શાંતીલાલ બાબુભાઈ

મુ. દાંડી
પો. ભાગલ. વાયા હુમરી
તા. જિ. વલસાડ
પી.ન. ૩૮૬૩૮૫

૧. વાર્ષિકમ ગણિત
૨. અર્થશાસ્ત્ર
૧૯-૦૭-૭૩
એમ. કોમ.

શાહ મનિયા નટવરલાલ

મોહનધૂપા, મુ. પો. ભારા,
જિ. સુરત
પી.ન. ૩૮૪૬૫૦

૧. વિજ્ઞાન
૨. ગણિત
૨૫-૬-૭૪
એમ. એસ. સી.

રાઠોડ રાઠેશકુમાર રામુભાઈ

મુ. પો. કુરેલ વાયા ઉત્તર
તા. જિ. નવસારી
પી.ન. ૩૮૬૪૬૮

૧. હિન્દી
૨. ગુજરાતી
૦૪-૦૫-૭૭
બી. એ.

ચૌધરી અરશોકભાઈ બે.

મુ. પો. અંત્રોલી, તા. માંડરોલી
જિ. સુરત
પી.ન. ૩૮૪૧૧૦

૧. સમાજવિદ્યા
૨. ગુજરાતી
૦૨-૦૫-૬૮
એમ. એ. B.L.I. Sc.

વસાવા જુલેન્દ્રભાઈ પી.

મુ. પુની જામોલી તા. વાલિયા
જિ. ભરૂચ.
પી.ન. ૩૮૩૧૩૦

૧. હિન્દી
૨. ગુજરાતી
૦૧-૦૬-૬૮
એમ. એ.

ચૌદાસ પારૂલબેન ભરતકુમાર

'કુરુકુમા' જામવાના સ્ટ્રીટ,
રજીર, સુરત.
પી.ન. ૩૮૫૦૦૫

૧. અર્થશાસ્ત્ર
૨. વાર્ષિકમ ગણિત
૨૮-૦૨-૭૫
એમ. કોમ.

સોલંકો દોલાકુમારી રત્નસિંહ

મુ. પા. મોઢવાઈ (પરમપુર રોડ)
તા.જિ. વલસાડ
પીન. ૩૮૨૦૫૫

૧. મુજરાબી
૨. તિનદી
૩૦-૭-૭૪
એમ. એ.

પટેલ જયંતિભાઈ ગુલાબભાઈ

મુ. માંટીઘોલ ડુંગરી, પો. મટાણા
તા. પરમપુર, જિ. વલસાડ.
પીન. ૩૮૨૦૫૦

૧. અર્ધગ્રન્થ
૨. વાલિખન
૦૧-૦૨-૭૪
એમ. ગ્રેમ.

કિરોડી સિમલલ શેઠલાભાઈ

ભી. / ૧૦ ગાંધીનગર સોંચાપટ્ટી.
આવકાર સોંચાપટ્ટી પાછળ,
રામનગર. રાંછેર.
મુંસલ. પીન. ૩૮૫૦૦૫

૧. ગણિત
૨. વિજ્ઞાન
૨૩-૦૮-૭૨
એમ. એસ. સી

રાણા હંસાબેન હરમુખભાઈ

રાણા સ્ટ્રીટ, મુ. પો. વ્યારા,
તા. વ્યારા, જિ. સુરત
પીન. ૩૮૪૬૫૦

૧. અર્ધગ્રન્થ
૨. વાલિખન
૦૮-૦૮-૭૨
એમ. ગ્રેમ.

પ્રજાપતિ કિરણભાઈ પ્રવલાદભાઈ

ખેતીવાડી શ્રેણેજ, નવસારી
એરુઆર રસ્તા.
ધર નં. સી. / ૨૬
તા. જિ. નવસારી.

૧. વિજ્ઞાન
૨. ગણિત
૧૫-૦૧-૭૩
એમ. એસ. સી.

જ્યાં ભીતિ અને ગેરસમજ નથી ત્યાંજ....
મમત્વ
જ્યાં દેહ અને દિધા નથી ત્યાંજ....
દીલ્લિમય
જ્યાં પ્રીતિ અને વિશ્વવાસ છે ત્યાંજ....
મમત્વ
જ્યાં સમર્પણ અને વિસ્તરણ છે ત્યાંજ....
દીલ્લિમય

ઉત્કલ

શુભેચ્છા સહ

પુષ્પમ જ્વેલર્સ

K.D.M. સ્પેશ્યાલીસ્ટ

સોના ચાંદીના દાગીના લેનાર વેચનાર
તથા ઓર્ડરથી બનાવી આપનાર

પાંચબત્તી, સ્ટેશન રોડ, ભરૂચ.

૪૯

GesN

Phone :- 421179

Kamlesh Patel

GEMINI TRADERS

Dealing in :
Scientific Instruments with

- ❖ Microscope, ❖
- ❖ Pathology Lab ❖
- ❖ Inst. Glass Black Board ❖
- ❖ Chemicals ❖
- ❖ Glassware ❖
- ❖ Sports ❖
- ❖ Maps - charts ❖
- ❖ Audio Visual. etc ❖

Offi. : 202, 2nd Floor, Usha Kiran Bldg.
Raopura - Vadodara.

GrasN

With Best Compliments From

—HOTEL—
MAYURA

OLD N.H. No. 8,
Near Railway Station,
Ankleshwar-393 002.
Tel : (02646) - 23967, 26197, 24325

૬૩૪

With Best Compliments From :

Phone (o) 30782 Bharuch
(o) 25584 Ankleshwar

DUTT AUTO AGENCY PVT. LTD.

Authorise Dealer

Tide water oil co. (i) Ltd.

❖ Veedol Brond ❖ Automative industrial ❖
❖ Lubrication oil ❖ Greace and mitsubishi oil.

H. O. Shop No. 32
Municipal Shopping Centre
Opp. Shalimar cinema,
Civil Hospital Road,
Bharuch - 392 001

Branch :

Shop No. 9
Highway Inn Complex,
Near F. A. Amin Petrol Pupm
Rajpipla chokdi, Ankleshwar

૩૨૫

With the Best Compliments From :

Tel :
Shop : 42456

SIR

**COLLECTION
MEN'S WEAR**

28, Municipal Shopping Centre, Civil Hospital Road, Bharuch-392 001.

શ્રી ગણેશ પારડી-ઈઠ્ઠીસ પિયત વિસ્તારમાં પાણીની વહેંચણી માટેની સહકારી મંડળી લીમીટેડ

મુ.પો. પારડી - ઈઠ્ઠીસ, તા. અંકલેશ્વર, જી. ભરૂચ.

સભાસદ સંખ્યા	: ૧૫૩
બીન સભાસદ સંખ્યા	: ૪૭
સભાસદ શેર ભંડોળ	: ૧૭૩૫૦
રીઝર્વ ફંડ	: ૫૭૧૫૫-૬૮
અન્ય ફંડો	: ૮૦૫૫૩-૬૮

: ચેરમેન :

કરશનભાઈ ગોમાનભાઈ પટેલ

વ્યવસ્થાપક કમિટિના સભ્યો

૧. શ્રી નરપતસિંહ ભીમસિંહ સોલંકી	૫. શ્રી અનોપસિંહ મેરજીભાવા સોલંકી
૨. શ્રી હિંમતભાઈ રતનભાઈ પટેલ	૬. શ્રી ડાહ્યાભાઈ નરોત્તમભાઈ પટેલ
૩. શ્રી જશવંતભાઈ મગનભાઈ પટેલ	૭. શ્રી ભોગીલાલભાઈ નાગજીભાઈ મોદી
૪. શ્રી બાબુભાઈ નરભેરામભાઈ પટેલ	૮. શ્રી પરથમભાઈ હરિયાભાઈ વસાવા

: સેક્રેટરી :

ગણપતભાઈ અંબારામભાઈ પટેલ

: કલાર્ક :

પુશાલભાઈ ડાહ્યાભાઈ પટેલ

GSN

Tel : 22896, 22897, 22898

With Best Compliments from :

APEX ELECTRICALS LIMITED.

A NAME SYNONYMOUS WITH

Manufacture of distribution and power transformers of tested quality, Proven Design and reliability for over 28 years.

EUN TRANSFORMATOREN GMBH . AUSTRIA

TECHNICAL COLLABORATION FOR

- ❖ 220 Kv Transformemers
- ❖ Furnace Transformers
- ❖ Generator Transformers
- ❖ Track Side Transformers
- ❖ Loco Transformers
- ❖ Other special Transformers

Regd. Office :
Padra Road, Samiala,
Dist.-Vadodara-391 410.
Gujarat (INDIA.)

Factory :
Padra Road, Samiala,
Dist.-Vadodara-391 410.
Gujarat (INDIA.)

634

*Success is one percent inspiration and
ninety-nine percent perspiration*

With Best Compliments from :

SOUAD SHAIKH.

*Trustee of Ankleshwar Taluka,
Muslim Brotherhood Trust,*

*Nashatwad, Ankleshwar.
Tel : 43539, 57255*

ઉચ્ચ

With Best Compliments from

Tele : 43539

જે ઇન્ડ

The Furniture Shop

**Exclusive Wooden & Steel Furniture for
House, Office, Industry & Institute**

A-4, Shalimar Shopping Complex, Station Road, Bharuch.

So Decent So Sturdy,

School Bench, Steel & wooden furniture,

Play Ground & Sports Equipments,

Canteen Table (S.S. Top)

NILKANTH INDUSTRIES

FACTORY : Plot No. 157, GIDC, Phase-II,
Narmada Nagar, Bharuch - 392 015.
Phone : 47957

OFFICE : E/1088, "Pitruchhaya"
Lakkad Bazar, Bharuch - 392 001.
Phone : 43526, 43539

*"Be Obedient to your superior
and
Your inferior will obey you "*

- Hazrat Ali

SIKANDARKHAN R. FADWALA

- Muni-councillor-Ankleshwar,
- Trustee - Ankleshwar Taluka,
- Muslim - Brotherhood Trust,

**Kanugawad,
Ankleshwar.**

Phone : 58413

Phone : A (O) 52455

B (O) 47974

૭૩૪

SANJAY PATEL

SHITAL

AGENCY

Plot No. : 3604, G.I.D.C., Estate,
Near Ficom Chokdi,
Ankleshwar-393 002. Gujarat.

૧૯

Gr3N

WITH BEST COMPLIMENTS FROM

☎ : 58909
54766

NETLINK SOLUTIONS

AUTHORISED :

Wipro Consumables

Computer Consumables & Services

11, MAHAVIR SOCIETY,
ZAVERI SADAK,
NAVSARI-396445

30

.....શુભેચ્છક.....

શ્રી ખેડૂત સહકારી ખાંડ ઉદ્યોગ મંડળી લિ.

પો. સરદારબાગ, બાબેન-બારડોલી, જી. સુરત (ગુજરાત)

ટેલીગ્રામ : ખાંડ ઉદ્યોગ પ્રમુખ ફોન નં. : (૦૨૬૨૨) ૨૦૭૦૬

- મેનેજીંગ ડાયરેક્ટર ફોન નં. : (૦૨૬૨૨) ૨૧૩૩૫
- સેક્રેટરી ફોન નં. : (૦૨૬૨૨) ૨૦૦૪૩
- પી.બી.એસ ફોન નં. : (૦૨૬૨૨) ૨૦૧૭૦, ૨૦૧૭૨
- ફેક્સ : (૦૨૬૨૨) ૨૦૪૪૩

૦૧) રજીસ્ટ્રેશન નંબર : ૨૬૫

૦૩) ઉત્પાદન શરૂ થયાનું વર્ષ : ૧૯૫૬-૫૭

૦૨) ફેક્ટરી શરૂ થયાનું વર્ષ : ૧૯૫૫

૦૪) કુલ સભાસદોની સંખ્યા : ૫૪૬૫

૦૫) શેર ભંડોળ : ૨૪.૪૯ લાખ

પિલાણ વર્ષ - ૧૯૯૬-૯૭

- ક) પિલાણ મકાન : ૧૦,૦૦૦ ટન પ્રતિદીન
- ખ) સ્ટોપેજ સહિત પિલાણ : ૯૦૮૯.૨૮ ટન પ્રતિદીન
- ગ) સ્ટોપેજ વિના પિલાણ : ૧૦૧૭૧.૪૪ ટન પ્રતિદીન
- ઘ) પિલાણ કરેલ શેરડી : ૧૩૮૫૧૯૩.૫૩૫ ટન
- ઙ) ખાંડનું ઉત્પાદન : ૧૮૪૧૫૧૦ ક્વીન્ટલ
- ચ) રીફવરી : ૧૦.૯૧%

* વર્ષ ૧૯૯૬ માં અકસ્માત સિવાય દસ લાખ માનવ કલાકો કામ કરવા માટેનું ગુજરાત સરકારી કાઉન્સિલનું કદરપત્ર વિજેતા

* સીઝન ૧૯૯૦-૯૧ દરમ્યાન સર્વશ્રેષ્ઠ કામગીરી બદલ ડૉ. પંજાબરાય દેવપ્રમુખ એવોર્ડ વિજેતા ખારડાંલી પ્રદેશની શ્રીલક્ષ્મિકા તેમજ વેદકીય સંસ્થાનાં વિકાસમાં બહુમુલ્ય ફાળો.

ઉત્તમ પ્રકારની સફેદ દાણાદાર ખાંડ બનાવનાર

- (૨મણલાલ એસ. પટેલ) (ડાહ્યાભાઈ ડી. પટેલ) (પી.ટી. પટેલ)
- પ્રમુખ ઉપ-પ્રમુખ મેનેજીંગ ડાયરેક્ટર

WITH BEST COMPLIMENTS FROM

☎ : 57222

NATIONAL REFRIGERATION

AUTHORISED DEALER FOR

- * Godrej Refrigerators
- * Spare parts and compressor
- * Also selling Air-conditioners
- * Refrigerators
- * Spares
- * Refrigerant Gas M 12, M22 &
- * Compressor Oil

A-14, GALAXY COMMERCIAL COMPLEX,
PIKAPAN NAKA,
ANKLETIWAK - 393 001

.....શુભેચ્છા સહ.....

ભૂષણ ટેક્ષટાઈલ્સ

ગણેશ ઈન્ડસ્ટ્રીયલ ટેક્ષટાઈલ્સ

ભેસ્તાન

.....શુભેચ્છા સહ.....

અશોક દેક્ષટાર્લસ

ગણેશ ઇન્ડસ્ટ્રીયલ દેક્ષટાર્લસ

ભેસ્તાન

.....હાર્દિક શુભેચ્છા સહ.....

હાંતીયાભાઈ મોતીભાઈ વસાવા

મહાકાળી ક્વોટી (ખાણ)

.....અમારે ત્યાં.....

કપચી તથા હાથફોડીયા મેન્ટલ

કિફાયત કિમતે જથ્થાબંધ તથા ફૂટક મળશે.

મુ. પો. કદવાલી
વાયા રાજપારડી
તા. જમડિયા
જી. ભરૂચ.

તાર્કિક શુભેચ્છા સત્....

શ્રી હરિશકુમાર મગનલાલ મિસ્ત્રી

“ કબાટ, પલંગ, ટિપોઈ, લેટર બોક્સ
અને કોલેજ ઉપયોગી ફર્નીચર
ઓર્ડરથી બનાવી આપીશું”

રીંગવાલાની બાજુમાં, સુધાર ફળિયું,
મુ. પો. તલાવચોરા, તા. શીખલી.

નવસારી-૩૯૬૫૨૧

“ઉત્કર્ષ” અનેક પ્રગતિના શીખરો
સર કરે તેવી શુભેચ્છા સહ..”

વલ્લભભાઈ એચ. પટેલ

મુ. પો. છાણી,
તા. જ. વડોદરા.

તાર્કિક શુભેચ્છા સત્....

એપોલો ટાઈલ્સ

મેન્યુ. ફેક. ફ્લોરીંગ ટાઈલ્સ,
પ્લોટ નં. ૧૦૬, જુની જી.આઈ.ટી.સી.,

નેશનલ ટાઈલ્સ - ૮,
સીસોકરા રોડ,
કબીલપોર,

નવસારી - ૩૯૬૪૨૪

“ “ઉત્કર્ષ” ને અનેક શુભેચ્છા ”

મિતલ એજન્સીસ

જંતુનાશક દવાના વેપારી
ખંડેરાવ માર્કેટ સામે,
રાજમહેલ રોડ,
વડોદરા.

સાદેશ સુભેચ્છા સર...

અજંટા ટીમ્બર માર્ટ

ટીમ્બર મર્ચન્ટ
એન.એક.આઈ. કોલોની સામે, સુરત

શુભેચ્છા સહ...

આનંદ ફેબ્રિકેટર્સ

સર્વોદય પાર્ક,
ભટાર રોડ,
સુરત.

With Best Compliments From

M/s. GALAMAL & SON'S AHUJA AUDIO, VIDEO VISION

Rly. Tea stall contractor

PF No. 1 & 2
KOSAMBA (R.S.)
Pin - 394 120

16, Dawjee,
Shopping Center
KOSAMBA (R.S.)
Pin - 394 120

With Best Compliments From

PRINCE SODA FACTORY

KOSAMBA - 394 120

With Best Compliments From :

Ph. 02638
73900
73100

MONSUM INDUSTRIES

Mfg. of Textile processing Machinery

1/30, G. I. D. C. Pardi.

Dist - VALSAD - 396125

With Best Compliments Compliments From

Ph. 73436
(O) 3877662
3892664

INDUSTRIAL ADHESIVE TAPES IND.

Mfg. : Lamination & Coating of Cotton Cloth
& Jute Cloth & Man Made Fabrics.

Flat : C 1/B 1/28
G. I. D. C.

Killa Pardi
DIST VALSAD - 396125

Opp. Khelwad-Man Road
12th Khelwad
Gate Corner
BOMBAY 400 004

Grass

2017-18 गुणवत्ता -

श्री गणेश इंटरसाय माटें तथा श्री गणेश टायर्स एंड ऑटो स्पेअर पार्ट्स

श्री अरुण कुमार मदनराव नाथी
(जन्माय इरीपल्लाया कपारी)
श्री प्रकाशाबाई मदनराव नाथी
श्री इन्दिरादेव मदनराव नाथी
शु. अ. १६,
ता. मांडवी,
ज. सु. १

With Best Compliments Compliments From

Ph. 73436

STAR LAMINATES

Mfg. : Lamination of P.V.C. Films to
cotton cloth Hosiery & Man Made Fabrics.

Mumbai Office
22B, Khelwad & Man Road,
12th Khelwad & Large Corner
Opp. Bhavnagar
Mumbai 400 004

Factory
1 / 14B, G. I. D. C.
Killa Pardi
Dist. Valsad
Pin 396125

શ્રી ઉત્કર્ષ પ્રદેશ સહકારી ખાંડ ઉદ્યોગ મંડળી લિ.

મુ. ખો. પુસાલપુરા, તા. ભારા, પીન. ૩૯૪ ૬૫૦. ધિ. સુરત
ફોન. ૨૦૨૧૭, ૨૦૫૧૨, ૨૦૩૧૯ (ભારા)

સુરત વિસ્તારમાં આદિવાસી લાભુકામાં આવેલ ૮૦ ટકા આદિવાસી સભ્યોવાળી ઊંચી સુવ્યવસ્થાની ખાંડ પરાવનારી આદિવાસીનું આર્થિક, કાર્યાલય અને શૈક્ષણિક ઉત્કર્ષ અને ઉદ્યોગી મુખરામમાં પ્રથમ ખાંડ ઉદ્યોગ સહકારી મંડળી.

તપાસવેલકાલ-૨૦૦૧ માહિતી:

મોંઘણી નંબર અને તારીખ	: સે. ૩૬ (૮૨) તા. ૩૦-૧૧-૮૨
ઉત્પાદન શરૂ કરાવી તારીખ	: તા. ૨૬-૧-૮૬
કુલ કામચલાઉ સંખ્યા	: ૨૨,૬૨૪
આદિવાસી સભ્યો સંખ્યા	: ૧૮,૨૩૮
સેર નોંધણી	: ૪,૬૧,૮૪,૨૧૨
કુલ નિવડાં	: ૩૨,૧૦,૦૭,૪૧૨
વેરની પીઠાણ	: ૨,૭૦,૦૬૦ પે. ૭૧
ખાંડ ઉત્પાદન (કચી-૨૭)	: ૨,૯૪,૦૭૫

(કોમ્પ્યુટર ડી ગ્રામીન)
પ્રમુખ

(મનુભાઈ એ. પટેલ)
વેનેશન ડીરેક્ટર

With Best Compliments From

Ph. (02629) 32134

Life Insurance Corporation of India CHAIRMAN'S CLUB AGENT BRANCH

9, Motala Shopping Centre, Nr. Panch Ratna Tower,
Mandir Road, Kosamba - 394120
Dist - SURAT

No. One Agent of L.I.C. of India
Please come visit our office for the services as below.

All Type of L.I.C. services (Problems & Solution)
sold currency Notes will be changed immediately (Without & Charge)

TAX CONSULTANT / ADVISOR

Plan your income & save income.
Please visit between 8 A.M. to 9 P.M.

હાર્દિક સુભેચ્છા તથા

સહકાર પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ

કોમ્પ્યુટર પ્રિન્ટર, તમારે ત્યાં લગ્ન પ્રસંગે તારાકારિય કાર્ડની
છાપી આપવામાં આપને તથા નિમજલ કાર્ડ, વિગતોનું કાર્ડ
વિનંતી કરવાની ભાવેથી સમજાવે છાપી આપવામાં આપને

શ્રીમતી પાર્વતીબેન વી. પરમાર

જી.આર્.કી.સી., સબીન.

૬૧૦/૨, પાલીની સંઘે,

પાલપાલમાં પાલોલો, પાલકોલી,

જાલો - સુરત

રાજી નવસારી ચી.

માનવ બની ગયો.

(ગજલ)

આંજુ તમારા લુંડવા પાલવ બની ગયો,
તું એ બહાને ક્રોમનું મોંઘવે બની ગયો.
તું મુઠને સાંભળું છું હવે ખુલ આનખી,
કાંઈ પ્રતીક્ષા બાદ તું, પવરવ બની ગયો.
આવસર ખુશીનાં ઘોના નાખી જેને આંગળી,
એવા અભ્યાગી જીવની ઉત્સાવ બની ગયો.
જો કે મને તો કઈક અનુભવ કુદર થયા,
તોપણ કેમલ એ આસાથી કાઢવ બની ગયો.
ઉંચર બનીને છી રોમે રે 'વાને વિશ્વમાં ?
સાદું મનું કે 'રાગ' તું માનવ બની ગયો.
(કુમાર પાલિકા સોનપત્રી)
સુનીર બલમા મે. સેન
૨ ૬૨૨૭, પાલપાલ સંઘ - નવસારી

ઉત્કર્ષ

રાજેશ પટેલ
અવેસ પટેલ

રાજેશ રોઝ નર્સરી

મુ. બોરીપાસ વાયા : ખડસુયા બોરીંગ,
તા. જિ. નવસારી.

ફોન : (૦૨૬૩૯) ૨૫૧૭૫ ૫૨
(૦૨૬૩૪) ૪૬૨૩૨
(૦૨૬૩૪) R ૪૬૨૦૫

- ◆ ગુલાબની લેટેસ્ટ કલમો
- ◆ ઈન્ડોર, આઉટડોર છોડ,
- ◆ કેરી, ચીકુની કલમો,
- ◆ ગુલાબના ફુલ

" શબ્દ ચિત્ર "

હજુ તો આંબે મોર પણ નથી બેઠો. વેસાખી વાયરા પણ શરૂ થયા નથી, એવે સમયે
એક કીકી સોથી અલગ પડી, આંબાના માર્ગે કેરી ખાવા નીકળી પડી. આંબાની
ડાળીએ પોપટ ઝૂલતો હતો. પોપટ પુછ્યું, કેમ કીકીબેન ! કેમ આવ્યા છો ? કીકીએ
જવાબ આપ્યો, કેહી ખાવા, "પણ હજુતો કેરીને તો ઘણીવાર" પોપટ બોલ્યો.
કીકીના જવાબ સૌને જીવનમાં ઉતારવા જેવો છે. "હું આંબાની ડાળી ઉપર પહોંચીશ
ત્યાં સુધીમાં કેરી પાકી ગઈ હશે".

એક શબ્દચિત્ર

૭૪

ઉત્કર્ષ

સુભેચ્છા સહ

પટેલ સુમનભાલ એસ.

દેસાઈ ગિરિશભાઈ ડી.

પટેલ બાપુભાઈ સી.

Phone : (R) 328472

M/s. P. R. MEHTA

Civil Engineer & Contractor

66, Ajitnagar Society, Near Umi Society,
Dinesh Mill Road, Baroda - 390 020.

Best Compliments from :

SHAILESH BOGHANI

(Architects, Internal Designer)

805, Central Point, Alkapuri, Baroda.

૭૫

ઉચ્ચ

NTS

શ્રીકૃષ્ણ યુભેચ્છ સહ

ગંધવાતા ટ્રોલ્સપોર્ટ સર્વિસ

વાપી સેલવાસ રોડ, રેવિઝોન નં. ૨૧૬૯૯ / ૨૨૪૫૧

શ્રીકૃષ્ણ યુભેચ્છ સહ

ઇન્ડિયન ઓઈલ કોર્પોરેશન ડીલર

પ્રિયદર્શની પેટ્રોલપંપ

જીમનાથ સોસાયટીની સામે,
મુ. પો. અકલેશ્વર જિ. ભરૂચ.

શ્રીકૃષ્ણ યુભેચ્છ સહ

ઇન્ડિયન ઓઈલ કોર્પોરેશન ડીલર

અમરનાથ પેટ્રોલિયમ

વિલાસન જી. આઈ. ડી. સી. સામે
અરગામા, તા. વાવરા, જિ. ભરૂચ.

૨૭

ઉચ્ચ

કાન નં. (૧૨૪૩૪૨)૫૫૫૯૭

બીલીમોરા પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ કારીગરોની સહકારી મંડળી

વજીર સ્ટ્રીટ બીલીમોરા ૩૬૬ ૩૨૧

આમરે ત્યાં સહકારી મંડળીઓને લગતા તમામ વોપીઓ જેમ કે, નામજી, ખાતાવહી, સરનામવહી

૨૪૨૨૨, જીભાસક ૨૪૨૨૨ ૬૬૪ ખાતાવહી, કિલકાંડ ૨૪૨૨૨, પંચાથ ૨૪૨૨૨ ૧૦૨૨ સમાન તમામ બેંકો, ગ્રામા-મહાસાધાઓને લગતું ઓફિસ મુદ્દતનું કાગળામ નવોપકરક અને વાવરેકર તમામ

આવશ્યમાં આવતે. લગનપત્રિકા, આમજીન ટાઈ, કવચ માર્ક મ કલાકમાં છાપી આવવાના નાના

પ્રમુખ : ધનસુખભાઈ નારણભાઈ ટીપ્પુ
Shallesh A. Trivedi

કોન - નૈનવેઈક ટાઈપકેટિંગ એન્ડ
રેફ. (૧૨૪૩૪૨)૫૫૫૯૭

OM MOTORS

ટોટા સુમો તથા મહેન્દ્ર એન્ડ મહેન્દ્ર જીપના ઓટોરિજનલ સ્પેર પાર્ટસ માટે મજા

C/O: S. R. Parmar Complex G.I.D.C. Near S.B.I Ankleshwar

Best Best Compliments From

S. R. Parmar

Ankleshwar

૨૮

— તરાજુયા —
ઓટો કન્સલટન્ટ

આર.ટી.ઓ. તથા
વિમાના કામ માટે,
મક્કા શોર્પીંગ સેન્ટર,
સેન્ટ્રલ બસ સ્ટેશન સામે,
ભારડોલી-૩, જિ. સુરત.

“શુભેચ્છા સહ”

Ph. 02650 36301

અલંકાર સ્ટીલ ફરનિચર્સ

સ્ટીલ ફરનિચર્સ સ્પેશલાલીસ્ટ,
સ્ટીલ કબ્રાટ, ઓફીસ ફરનિચર્સ,
બનાવનાર તથા વેચનાર

મોટા બજાર, ઉનાઈ - ૩૯૬ ૫૯૦

તા. વાંસદા, જી. વલસાડ

“શુભેચ્છા સહ”

શિવમ સુપર ગેસ

વિશ્વની પસંદ

સુપર ગેસની વિશિષ્ટાઓ મેળવો.

પારડી

વાઘડીયા

ખૂટેજ

Chetan Champaneri

Quality Gears

MANUFACTURERS OF :

All Types of
Gears, Sprockets & Timing
Pulleys in Generating Process.

P.O. Box -49, Station Road,
Killa-Pardi - 396 125.
Dist - Valsad

Sanjay Patel
Maganbhai C. Patel

JAI SATIMAA

Furniture & Fire wood
Suppliers

Workdhop : Umarsadi
(Desaiwad)
ST. Pardi.
Dhandholia
Dist : Valsad

Sanjay Kapadia
Manish Kapadia

SUNNY
Electronics

દરેક કંપનીના ટેપ-રેકોર્ડર, ટી.વી.,
ડીઝ એન્ટેના અને કેસેટો મળશે.

Near Roshan Cinema,
Kambeshwar Shopping Centre,
G.I.D.C. - Ankleshwar

હાર્દિક શુભેચ્છા

ફેરફેક્સ રેફીજરેશન

- ❖ રેફીજરેટર
- ❖ વોશીંગ મશીન
- ❖ ટી.વી.
- ❖ ડીઝ એન્ટેના

૩-હીરોન શોર્પીંગ સેન્ટર,
જી.આઈ.ડી.સી., અંકલેશ્વર.

Gram : 'Chacoach'
Ph : 50325

Dipak Sani
Ph. (02646) 20165
20855

Chetan Coach
Builders Pvt. Ltd.

Fabricators & Auto Body
Builders

Plot - 85/1, G.I.D.C.
Ankleshwar - 393 002

Rakesh Patel

RAVI AUTOMOBILES

Fiat, Ambassador, 11S NE,
Spare Parts & Accessory

F/23, Golden Trade Centre,
opp. : S. A. Motors, Old N.H.,

ANKLESHWAR.

૯ : ૨૭૬૦૨

With the Best Compliments :

PANCHAL

Xerox, Typing & Cyclostyle.

Main : Near Sayaji Library,
main Road,
NAVASARI.

Branch : Shop No. : 9,
Dharam Complex,
Junathana,
NAVASARI.

(R) 51800, 59266
Phone : (02637)

AMARDEEP TRADERS

Exclusive Fancy Hosiery,
Readymade Children's Wear &
Woolen Garments.

12-13, Garda Collage Shopping
Centre, Sayaji Road,
NAVASARI.

SPORTS HOUSE

32, City Square, Grd. - Floor.
Lunsikui, NAVASARI - 396 445

With Best Compliments

SPORT HOUSE

Ph. (O) 370870 (R) 480177
Pager 9402-800978

SANJU TYRES

GOLD PROCESS RETRADING

Godam Petroleum Compound
N. H. No. : 8, CHHANI - 392740

Dist - VADODARA

Ph. : (O) 52327
(R) 51018

MEMON & CO.

♦ CARTING AGENT ♦

All Kind of Trnsport &
S. T. Parcel

204 Mahesh Market
Joshi Street

NAVASARI.

શ્રી સુભાષ ને... Ph. : (O) 51419
(R) 58834

Authorised Distributor

NETLONE

'નેટલોન' ઈન્ફેસ્ટ સીન

વચાવી બધાંરોવી રાહત વેચાવો.

NISA TRADERS

Sales depot • Nr. Bombay Timber Mill,
Bardoli Road, Kalyan - 396 424

Res : 4, Ambika Apt. Lunsikui,
NAVASARI. (Guj.)

હાર્દિક શુભેચ્છા સહ...
ફોન : ૫૯૯૬૦

સચોટ વજન માટે અવશ્ય મુલાકાત લો.

વસીમ વે હીજ

(કેપેસીટી ૨૫ ટન સુધી)

કબીલપોર, બારડોલી રોડ,

જીલ્લો - નવસારી

શુભેચ્છા સહ...

મો. ૩૩૦૦૦૦૦૦૦૦ Ph. 23911

ફોટો સ્ટુડીઓ

૧ મિનીટમા પાસપોર્ટ ફોટો, વિડીયો સ્ટુડીયો,
ફોટોકોલો, ફોટો લેમિનેશન, એનલાઈવેન્ટ

બી-૫૫, કોમ્પ્લેક્સ, વાલિયા ચોકડો,
જ. આઈ. ડી. સી. અક્ષયવર - ૩૯૩૦૦૧

With the Best Compliments...

Ph. : (0) 56656, 59665

(N) 56225

ASHA

TRADERS

♦ MERCHANTS OF ♦
IRON STEEL, CASTIRON,
MACHINERY ETC.

Behind Dadas Hospital,
NAVSARI.

With the Best Compliments...

Ph. 51030

**BLOSSOM
AGENCIES**

AGENTS & DISTRIBUTORS

1/1056/1, Charpool Road,
Near Prajapati Ashram,

NAVSARI - 396 445

શુભેચ્છા સહ...

Ph. : (02660) 87657

શ્રી પદમાવતી ટ્રેડર્સ

અનાજ, કઠોળ, તેલના
જથ્થાબંધ તથા છૂટક વેપારી

મુ. પો. પ્રતાપનગર,
તા. જી. નર્મદા.

ઉદ્યોગ

હાર્દિક શુભેચ્છા સહ...

With the Best Compliments

Ph. 30752

**છાયા
કોલ્ડ્રીક્સ**

(ઉનાઈ) મેઈન બજાર

ઈંડા પીણા, ગોકુલ આઈસ્ક્રીમ
દરેક જાતનાં શ્રીખંડના વિકેતા

With the Best Compliments...

Ph. : 37332

**ROOPKALA
NIRAV
FABRICS**

Exclusive, Wedding Saree
&
Suiting Shirting.

"Nand Darshan" Opp. Ganda
College Furwara, Sayaji Road,
NAVSARI - 396 445

**MODERN
TRAVELS**

35, Nagarpalika Shopping Center,
Opp. Shalimar Hotel,
Behind Relax Cinema.

BHARUCH - 392 001

હાર્દિક શુભેચ્છા સહ...

**જ્વાલારામ
હોટલ (મટી)**

વાડીલાલ આઈસ્ક્રીમ, ઈંડા પીણા,
અમુલ શ્રીખંડના વિકેતા.

મેઈનબજાર, (મટી)

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ

SHREE SAI AUTOMOBILES

1. Vasan Park, Opp. Nani Chowk
N. H. No. 1, Greed Road

NAVASARI.

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ
કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ

ત્રિમુતી સ્ટીલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ
કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ

કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ
NAVASARI - 362 377.

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ

PATEL OXYGON CO.

Industrial Gas Supplier
Oxygen, Acetylene,
Nitrogen, Hydrogen

Vijay Park, Incooping Centre
N. H. No. - 1, Opp. Nani Chowk

GREED - NAVASARI

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ...
કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ

શ્રી ભરતના બાણકાર

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ
કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ
કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ

શુભેચ્છા સહ

શીતલ ઝેરોક્ષ

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ
કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ

શુભેચ્છા સહ રાવલ જનરલ સ્ટોર

- ◆ શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ
- ◆ કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ
- ◆ શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ
- ◆ કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ
- ◆ શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ
- ◆ કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ
કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ

શુભેચ્છા સહ

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ
કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ
કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ
કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ

શ્રીમદ્ શુભેચ્છા સહ
કોલેજ ઓફ એન્જીનિયરિંગ

પ્રશિક્ષણાર્થીઓને હાર્દિક
શુભેચ્છા,

સરદાર

મોટર ડ્રાઈવિંગ સ્કુલ.

સુરની યજ્ઞાતનાકા પાસે,
બારડોલી.

પ્રો. રફીક કાઠી (B.A.L.L.B.)
૪ : 22020

“શુભેચ્છા સહ”

સચીનકુમાર બી. પવાર

“શિવમ ટેલર”

લેડીઝ સ્પેશ્યાલીસ્ટ

મુ. પો. આલવા,
સિવિલ કોર્ટની સામે,

ડાંગ

દરેકને શુભકામના....

વસંતભાઈ બી. ચૌધરી

મુ. પો. કેવડીયા,
તા. માંડવી,
જિ. સુરત.

દરેક લાભાર્થીઓને હાર્દિક
શુભકામના

રતિલાલ એન. ચૌધરી

મુ. પો. કેવડીયા,
પો. વેણી,
તા. માંડવી,
જિ. સુરત.

With Best Compliments

(૪૧ ૬૨૨૪)

Phone : 20125

Sanghi Brothers
(Indore) Ltd.

Water Tanker Supplier
4, Nilkanth Society,
Near ONGC Office,
ANKLESHWAR.

સુભેચ્છા સહ

Dinosh Solanki

SETU
Construction

Resi : 18-19, Janak Vatika Ankleshwar

Off. B 19, Shree Ram Society
Near G.E.B. Office,
ANKLESHWAR - 393 001

સુભેચ્છા સહ

લાક્ષ્મણ ડેરી ફાર્મ

બંધારણ રોડ, તા. મીંબલી,
જિ. તાલસાડ.

ઉમિયા કવોરી ટ્રેડર્સ

બંધારણ રોડ, તા. મીંબલી,
જિ. તાલસાડ.

ઉચ્ચ

૦. : 25,574
૨. : 55,408

Maruti

Auto Electric & Auto Parts

Old National Highway No. 6
Cambridge - Ankleshwar

WITH BEST COMPLIMENTS FROM
Phone No : 40659

GALAXY

Wholeseller

OPP. NANI CHAVSI
N. H. NO. 8 GREEN ROAD,
NAVSARI.

ન્યુ લાઈટ ટેલર

મો. ચૌધરી અખતરભાઈ એન.

જે-ટ્રસ સ્પેશીયાલીસ્ટ >>

મુ. પો. અંરડ,
તા. માંડવી, જિ. સુરત

With Best Compliments From

Vikas Motor

Dealers Of :

Original Spare parts of Matador -
Tempo Traveller & Tempo Trax

M, Jalaram Complex
H. H. No. 8, Kulkarni,
NAVSARI

ઉચ્ચ

સાઈસ પ્રવેશન કરો...

સાઈસ
>< ટેલર ><

લીમડા બોક્સ રાજપીપલા
મુ.ક. મહારી મુદ, પેન્ટ વરના સ્પેશીયાલીસ્ટ
એકવાર સીપકાલીને ખાજી કરો
પો. ડીપકાવાર પો. વરના

With Best Compliments

Phone : 410119
401090
427571

KASH PERIPHERALS

Authorised:

WIPRO PRINTER SERVICE CENTRE

Authorised Distributors for
WIPRO CONSUMABLES

Add : S. - 1020 BELGIUM SQUARE
DELHI GATE, SURAT - 395 003

With Best Compliments

PHONE : 410119
427571
401090

SAMRUDHDHI SYSTEMS

Authorised Dealer :

WIPRO / ACER COMPUTERS

Add S. - 1020 BELGIUM SQUARE
DELHI GATE SURAT - 395 003

સંગીતાબેન અમૃતભાઈ પટેલ

મુ. પો. ચોરીવાડા તા. જ. વઘાસ - ૩૯૨૧૧૧

વહી પત્રોના નમુનો

સાઈસ પ્રવેશન કરો...

ઉત્કર્ષ

With Best Compliments From :

V.
RAJENDRA KUMAR
D.E.E.E.

બેન : ૪૦૧૬૫

કમલેશ જવેલરી

બેંગલુરુની ૩૫૧૦૬ મેન્ડ સોલ્ડન ઈન્ડિયન જવેલરી

૧૧૩/૧૧૪૯ કુપિયા તલાવ,
વેંપ્રિદેવલ માઈંડ,
નવસારી - ૩૯૬ ૪૪૫

મુલંબા સહ....

કિશ્ના જવેલરી

સોના - ચાંદીના દાગીના
વેંચનાર તથા ધનાવનાર

હવેલી મહોલલાં,
નવસારી - ૩૯૬ ૪૪૫

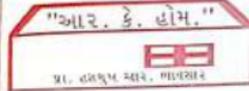
નાયુભાઈ હાંસજીભાઈ પટેલ

સ. ભુલા કળીયા, પો. ખડસુષા બોઈંડ,
તા. નવસારી

નામની પરિવાર ભુલા કળીયા
તરકથી પરોડ સોલેજને મુભેંગણ.

ઉત્કર્ષ

હાર્દિક મુભેંગણ સહ....

ગોલવાડ,
ભારા,
વિ. સુરત

"સુભાવીમાં રહવાન"
મુનુભાઈ વસુદાન"

With Best Compliments from :

Harshad kumar Ratilal Patel

297, G.I.D.C. Ankleshwar.

With Best Compliments From :

VARSHA
FURNITURE

42, Marketing Yard,
Teen Rasta Station Road,
Ankleshwar

મુભેંગણ સહ....

શ્રીમાન

માનસિંગભાઈ મુળજીભાઈ ચૌધરી
ગોઝરી (શિલાડ)

મુ. વડેલીયા પો. ગાંધામા,
તા. યાંડવી, વિ. સુરત

ઉચ્ચ

Phone (M) 34525 02649

કુળેવાર શબ્દ...

હરિવાલી કોર્સેસ સીક્રેટ કોર્પોરેશન
(રીટેઈલ હોસ ગ્રેજ વેપારી)

મુ. પો. દેહીવાપાડા
જંગલ નર્મલેના દરેક પ્રકારના
વિવારણ મળશે.

With Best Compliments From:
Phone : 69176

ZEE STUDIO

A - 7 Market Yard Shopping
Opp. Dava Hospital Station Road,
ANKLESHWAR.

કુળેવાર શબ્દ...

જય
શ્રી જલારામ

દરેક તાલીમથી મળ્યાદ સેન
પ્રક્રિયા અને સમજાવા વિષયો પર કરે એવી...

શુભેચ્છા

શ્રીમતી જયીતાબેન શુભામણી શંખેરી

કુળેવાર શબ્દ

ફોન : ૨૩૯૯૨

રેઈનબો

મેડિકલ

અને

પોવિઝન સ્ટોર્સ

૩૪, શામલાય કોમ્પ્લેક્સ
બેપરવીન નેરવ રાઉન્ડી વાડા,
૩૦. યાત્રી. પ્રે. તી. મોડી,
અંકલેશ્વર - ૩૯૩ ૦૦૨

૧૨

ઉચ્ચ

With Best Compliments From :

KRISHNA ENGINEERING
(WELDING WORKS)

Andada, Normadepark Society,
Ta : Ankleshwar

With Best Compliments from :

Phone : 20792

HARI DISH CABLE
&
GENERAL STORE

Sonjay D. Choudhari
Vijay D. Charudhri

4/5, Saurabh Shopping, Andada,
Ankleshwar.

કુળેવાર શબ્દ...

ફોન : ૫૯૩૨૦
૫૯૨૯૫
૫૯૪૧૪

રમેશચંદ્ર મીઠાલાલ દવે
હિતેશ ટ્રેડર્સ

વેલંગરોડ, મુ. પો. કામલાય
રા. માંતેરા જા. સુરવ

અનાજ કાંઈ તથા ખવડાવીના જથ્થાબંધ વેપારી

બી. એલ. કોલેજના પુસ્તકો તથા
સંપૂર્ણ મળશે.

મે. શાહ ભોગીલાલ નંદલાલ

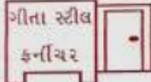
તા.ન તોલ શાંખે વલણ - ૩૯૩ ૦૦૩

- ☐ બી. એસ શાહ પ્રકાશન
- ☐ અનંકા પ્રકાશન
- ☐ મુવલ પ્રકાશન સંપૂર્ણ

૧૩

શ્રી ૨૨૨

શુભાષ પટેલ
ભાસ્કર પટેલ

- સીલ, • કપાસ, • પુરવી, • રંગા, • પબેન,
- કમ્બેન રેક, • ટી.વી. મોડેલનાં વેપારી

૧. માવડ મહાવીવ સેન્ટર,
સેલ ૩૫૩ સાથે
પેઈન વો. સંભાષ, શ્રી. સુરત.

Mobile: 92999 07588

શ્રી શુભેષા યત...

ENGINEERING WORKS

Consultants & Engineers
for Elect. & Mechanical
Project Works
Silvassa

Ph. : 59729

આકૃતિ કોશશન,

રામકૃષ્ણ મંદિર પાછળ,
બંગલા નં. A/3, કાલમનમની બાજુમાં,
અંકલેશ્વર.

COMPANY WORK :

CIVIL CONSTRUCTION WORK OF INDUSTRIAL &
RESIDENTIAL BUILDING & OTHER
MISC. CIVIL WORK.

શુભેષા યત...

પ્રિયમ ઝેરોડા સેન્ટર

ઈન્ડ. પ્રેરક એપાર્ટમેન્ટ-૨
મોરા મામળ - ૫, સુરત.

૫૮. દિવડ ભવવાનવ

Ph. (02638) 32247, 30486
fax : (02638) 30497

NEO

Pack Plast (India) Pvt. Ltd.

Plot No. : 176/ 31 A, G. I. D. C. Vapi

All kinds of Packing Materials

- Including bags and liners.
- P.P. L.D.P.E. HM/HD.P.E. bags and liners.
- Trips, drums, Carboys and boxes

With Best Compliments

Mrs. of :

વેપારી શ્રી ઝેરોડા સેન્ટર
મોરા મામળ - ૫, સુરત

Plot No. 136 / 13.
G. I. D. C. Vapi
396 195

With Best Compliments

PRAFUL G. BAFAPIA

Diploma Mech
SHOP : 42334
RESI : 41056
STD : 02638

Dealers Of :

Industrial Industrial Salt,
Grain/Items and Vegetable Seeds Suppliers

Near Jain Temple (In Jain Complex)
Silvassa 396 230 (D. S. N. H.)

With Best Compliments

Ph. 30877, 31786, 24475

GUJARAT

STEEL SUPPLIERS

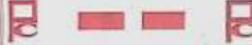
Iron Merchant

24, Adarsh Shopping Centre,
Opp. Bank Of India,
4 J. O. C., Silvassa Road,
Vapi - 396 195

ઉત્કર્ષ

With Best Complements.

PRIYA
CHEM

At. : Angam | Kalai Road)
Vis. : SARIGAM

Office : L Type 101/3
IV Phase, G. I. D. C. Vapi,
(Guj.)

શાનદાર કિલનીંગ પાવડર

શાંદિની મુલ્યવન સહ...

સહયાદી ગીયર્સ
સી. - ૧ ઉલોગનપર, નવસારી

- ◆ ગીયર ◆ ગીયર બોલ
- ◆ કેમ ◆ મશીનરી પાર્ટસ ◆
- ◆ ટેલરાર્ટલ મશીનરી પાર્ટસ

PH. : 73379, 73780
(02638)

M/s. Chhotalal Gulabhai Moty
: Distributors :

Hindustan Lever Ltd.

NESTLE INDIA LTD.

Brooke Bond Lipton India Ltd.

Station Road, Killa - Pardi,
Dist. : Valsad. 396125

મુલ્યવા સહ...

મકીટા ફેબ્રીકેટર્સ

મણીકલા રોડ, વિઠ્ઠલકાલ પકનકાની
માલ, નવસારી
પી. એલ. કંપનીની બાજુમાં

- ✦ રેશીંગ ✦ રાઉન્ડ સીડી
- ✦ ગ્રીલ ✦ કેવી
- ✦ એલ્યુમિનમ ફેબ્રીકેટર્સ
- ✦ બોલ ટાર્પ ફેબ્રીકેટર્સ

ઉત્કર્ષ

હેપ્પી ટેલર

હૃદયેશ્વર

મહાદેવ મંદિર

દરેક મીલના કપડા વેચનાર
તથા કપડાં સીવનાર

મોહનભાઈ પટેલ

સુરત : ૧ અંબાનગર

મુ. પો. મોટીઠોલ હુંગરી
તા. શરમપુર,
જિ. વલસાડ
પિન. : ૩૯૬૦૫૦

શુભેચ્છા પાઠવીએ છીએ

આર્થિક સહયોગી

- ૧ પટેલ રમીલાબેન પ્રેમાભાઈ
- ૨ પટેલ વર્ષાબેન હરગોવિંદભાઈ
- ૩ સૈયદ અહમદહુસેન સ. અહમદ
- ૪ કિરેટી સિખતલ જોનભાઈ
- ૫ પટેલ હેલાશી નિલેશભાઈ
- ૬ સાગર ઓઈલ સેન્ટર
- ૭ મહાવીર ટ્રેડીંગ કું.
- ૮ શાહ હસમુખલાલ પ્રેમચંદ
- ૯ અજનાલ બાજુલાલ ભોંગરામ

ઉદ્યોગ

શુભિચ્છા સહ,

...દેન, દેના, દેને, દેને...

દરેક જાતના પાક, (પતે, માલુસકો) પાણી, દરેક જાતનાં અપાકા, ખરવાની ભૂકી, દોષ, ઠિલાળી આ તરોવારના દરેક જાતના નાસકા પેપનવાનું સ્વપ

માલતીબેન બી. સોની.

મોટી પંદલા પદકી, ૫૨ નં. ડાલર,
વોર્ડ નં. - ૨, મીરે માપે,

નવસારી

Ph. 383589
383301

With the Best Compliments from :

IDEAL

PEST CONTROL SERVICE

8/2, Bakul park, Behind Sahyog,
G.R. Road, Gorva,
BARODA - 16

વિવેક વાણી

" વૃષ્ટિ ફિલાવ છે, માલિ જળવાવ છે, વિમાલ સંપાદ છે, સમ્પત્તિનું સર્જન પાવ છે અને કીનિલાસ વડાવ છે, આ વધુ કંઈ વૃષ્ટિ ભુમિમાં થતું નથી. એ તો શૈલશિક સંસ્થાઓમાં જ થવા પામે છે, એ જ સંસ્કૃતિની શીજસાવિકાઓ (Seed Beds) છે. "

શ્રીમંદની જે. નવનમૂર્તિ - સુપ્રિય કોર્ટ.

With the Best Compliments from :
Ph. (02630) 73192

**Ramesh Vasani,
Vasant Adhia**

DIHAMPUR.

DIST : VALSAD.

**Sanghi Finance &
Investment Ltd.**

Jeep and Buses Contractor.
ANKLESHWAR
Tel. : 59268

**એક શુભેચ્છક
તરફથી
હાર્દિક શુભકામના**

- સુવિધા

ઉદ્યોગ

With the Best Compliments from :

**N. A. Shaikh
Transport Contractor**

1, G.I.D.C. Old Shopping Centre,
Opp. Roshan Cinema.
ANKLESHWAR
Tel. : 25621 (R) 57891

હાર્દિક શુભેચ્છા સહ,

(ભારત)

પેટ્રોલીયમ કોર્પોરેશન

શ્રી અંબિકા પેટ્રોલિયમ ડીલર

ઉતરાજ, હાંસોટ.

S. K. O., L.D.O. (વિકેતા)

હાર્દિક શુભેચ્છા સહ,

મુવીશચંદ્ર : સો. કમલી (મુમુખ)

શ્રી જયચંબે સૌરાષ્ટ્ર મિત્રમંડળ

વાપી.

**ગોપાલક દૂધ ઉત્પાદક
સહકારી મંડળી લી.**

જુના સકર રોડ, તા. અંકલેશ્વર,
જિ. ભરૂચ

With the Best Compliments from :

Ph. 3024461 20491
20858 50831

**BHANU
CONSTRUCTION**

Near Development Co-op. Bank,
Borli Faliya, Kalliwad,
VAPI.

**HOTEL
Highway INN.**

MAYUR NAGAR, NEAR RLY. STATION.

OPP. G.I.D.C. ESTATE,
ANKLESHWAR-393 002.
Dist - BHARUCH. (GUJARAT)

શુભેચ્છા સહ,

શિવશક્તિ

ફરસાણ માર્ટ (અરેઠ)

ફરસાણ, ઠંડાપીણા,
અમૂલ શ્રીખંડના વિકેતા.
મેઈન રોડ, અરેઠ.

પ્રજ્ઞપતિ

પાન સેન્ટર

વાડીલાલ આઈસ્ક્રીમ, અમૂલ શ્રીખંડ,
ઠંડાપીણા, પાનના સ્પેશ્યાલિસ્ટ.
જુના બસસ્ટેન્ડ પાસે, વ્યારા.

શુભેચ્છા સહ,

પ્રકાશ

કોલ્ડ્રીક્સ

વાડીલાલ આઈસ્ક્રીમ, ઠંડાપીણા,
અમૂલ શ્રીખંડના વિકેતા.
મઢી રોડ, કડોદ

ગણેશ

ફરસાણ માર્ટ

ફરસાણ, વાડીલાલ આઈસ્ક્રીમ,
ઠંડાપીણાના વિકેતા.
મેઈન રોડ, અરેઠ.

શુભેચ્છા સહ,

દિપક

ટેક્રાટાઈલ્સ

સાડી, શુદ્ધિંગ, ગટીંગ, બ્લાઉસપીસ,
ખરીદવા માટેનું ભરોસાપાત્ર મથક.
૪, ચાંદનીરોડ, નેન્સી, (એપાર્ટમેન્ટ)
નવસારી.

With the Best Compliments from :

HETAL ELECTRONICS

Apsara Apartments, Dandia Bazar,
BARODA-1

Authorised Dealer

Oxida, Thomson, B.P.L. Audio,
Eltre Flon Mill, Mahanaza Mixer,
Compton Appli., Video Games, Cleanline.

ઉત્કર્ષ

With best Compliments from :

C. V. PATEL

MARK
Bathing Luxury

SIDHEE
CEMENT

DEALING IN :

- SANITARY WARES
- RAJARA, DALUJER, SCAMNY TILES
- INDIAN WARE & JAMB & S.W.P. FITTINGS
- MABLES
- A.C. & G.I. SHEETS
- PIPE & PIPE FITTINGS
- CEMENT ARTICALS
- CEMENT

PATEL
CORPORATION

NEAR ASOPALAV GUEST HOUSE, OLD N. H. No. 8,
G.L.D.C. ANKLESHWAR - 393 002.

Ph. 22413
22513
Fax: 50680

CEEA

NERC
Bathing
Luxury

Suresh Mehta

DIAMOND PROCESS

Tal./Dist. Navsari - 396 455

With Best Compliments From :

Phone: 24496

NATIONAL REFRIGERATION

Godrej Refrigerator Service Centre
Repairs of all types of Refrigerators.

15, Royal Commercial Complex,
Valia Chokdi,
G.I.D.C.,
Ankleshwar-395 002.

With Best Compliments From :

Phone: 02642 - 31373

TULEC PRESENTS A COURSE

That Gets You Work Experience
Even Before You Get a Job

HDSA
Higher Diploma In Software
Applications

DCPA
Diploma In Computer
Programming & Applications

The Difference Begins with the same
Affiliate : **Bit - Mappers Limited**

Bharuch : 2nd Floor, Ananddeep Complex, opp - Faltnali Market,
Bharuch - 392 001, Phone: 02642 - 31373

હાર્દિક શુભેચ્છા સહ

જય

જવારમ
ઉપહારગૃહ

પ્રખ્યાત પાતરાવાલા

લીમડા પોક આર.હોલી - ૧ કલ્લો - સુરત

સ્વાદિષ્ટ અને કરકરા પાતરાં

નોંધ : લગ્ન પ્રસંગે તથા પાર્ટીના ઓર્ડર લેવામાં શ્યાવરો.

તા. ક. : અમારી બીજી શાખા નથી.

હાર્દિક શુભેચ્છા સહ

કિરણ

કેરોસ એન્ટર & સિવ એમનર્સ

ઓ. એન. ડી. સી. વર્કશૉપ સાથે,
અંકલેશ્વર ડી. ભરૂચ.

♦ CANON ૩૦૫ કેરોસ ♦ જન્મો કેરોસ ♦ લેગીનેશન ♦ સ્માયરન આઈ-ટીંગ
♦ આઈ-ટીંગ ♦ સીમલ આઈ-ટીંગ તથા ઓફિસ સ્ટેશનરી
અને કોમ્પ્યુટર સ્ટેશનરી વ્યાજબી ભાવે મળશે.

ઉદ્યમ

શુભેચ્છા સહ....

પ્રશાંત કાર્માસ્યુટીકલ્સ

આયુર્વેદિક ઓપધો જેવાકે ધનવટી, ભસ્મો, રસ રસાયન, ગુણળો

અન્ય ઓપધોના નિર્માતા

✦ ભાવ પત્રક માટે પત્ર વ્યવહાર કરો ✦

૧-૪૫૧, ઠા. આર્ચ. ડી. ડી. ઈન્દ્રજિત એસ્ટેટ
રાજકીર્ણા - ૩૯૩૧૪૫
જિ. ભરૂચ.

શુભેચ્છા સહ....

શ્રી વિદ્યાથી મિત્ર મંડળ

મુ.પો. ઉમરવા, તા. નાહોલ, ઠા. નર્મદા
સંચાલિત

શ્રી ઈન્દ્રજિત વિદ્યાલય, ઉમરવા

✦ ધોરણ ૮ થી ૧૦ ✦ શ્રી પછાતવર્ગ કુમાર છાત્રાલય
✦ શ્રી પછાતવર્ગ કન્યા છાત્રાલય ✦ શ્રી વિગ્ન જ્યોતિ બાળમંદિર
વિગ્ને રે સંસ્થાઓ ચલાવે છે.

છાત્રાલયોમાં આદિવાસી ભાગકોને વિના મૂલ્યે પ્રવેશ આપી ઓપન નેમજ
રહેવાની તથા અભ્યાસની સહાનુભવ પ્રથક પૂરી પાછાવવાં આવે છે.

અભ્યાસકે. ધેલે વગ્ને ઠી

એ. ડી. પટેલ મંત્રી ઠી

ઉદ્યમ

શુભેચ્છા સહ....

શ્રી વિદ્યા વિકાસ મંડળ - સંચાલિત -

શ્રી એકલવ્ય પછાતવર્ગ કુમાર છાત્રાલય

તથા

શ્રી પછાતવર્ગ કન્યા છાત્રાલય, પ્રતાપનગર માં

ધોરણ ૯ થી ૧૦ સુધીના આદિવાસી ધણકો રે પ્રવેશ મળે છે.

(૧) છાત્રાલયમાં રહેવા - જમવા માટે નેમજ અભ્યાસની સહાનુભવ તથા રહેઠાણ

(૨) પ્રતાપનગર ક્ષેત્ર - રાજકીર્ણા - અંકલેશ્વર.

સર્વેને રોક ઉપર આગવ થો

પ્રમુખ શ્રી
શ્રી વિન્દાવર દાસ બી.
સરકાર

મંત્રી શ્રી
શ્રી સ્વયંભૂષે પી. શાહ

With Best Compliments From

Phone : 40603

Phone : 40603

IND - PACK

Inspection Services
&
MAINTENANCE
of Glass Lined Equipments
&
Sovinoind Valves

SAI CHEM INDUSTRIES

M.F.G. TRADING IN : CHEMICALS

201/B, Kopikar Building,
Behind Post Office Union Territory of
Dadra & Nagar - Haveli.
Silvassa Via - Vapi - 396 230.
Silvassa Std. O. 02639

201/B, Vrindavan Society,
Behind Post Office,
Silvassa.
Dadra & Nagar Haveli -396 230

With Best Compliments From

Phone : 55438

A. M. CONSTRUCTION

Roshan Society,
Piraman.
Ankleshwar.

Building Contractor.

With Best Compliments From

Phone : 50815

STAR TRANSPORT

Building Material Supplier

◆ Sand Metal ◆ Rubble ◆ Bricks ◆ Kapchi & E.T.C.

Rajpipla Chokdi
Opp. Hotel Sadanand
Ankleshwar
Dist. Bharuch.

WITH BEST COMPLIMENTS FROM

VINAY M. BISHT

Engineer (Mech.)

MTZ Pol. Ltd.
757, G.I.D.C.
Thosadia,
Bharuch. Gujarat

With Best Compliments From

VINSON TEXTILE PRODUCTS

All Type of Texurise m/c &
T.F.O. & coming m/c Spears available.

23 / Patel sopping centre
in Char Rasta, Tal. V Mangrol
Dist. Surat.

GANDHINAGAR
HITE
41
2021-22
30
HITE
GANDHINAGAR

Best Our Compliments

Tel. No 34161
34061

KOMAL ENTERPRISE
REPRESENTS & SERVICE

11 - Surbhi Complex,
Sanjar Patel Estate, Nava Pura, Kjin.
Ta - Mangrol Dist. Surat

All Type of luxury m/c & T.C.O. m/c & coming m/c. Spears Available.

હાર્દિક શુભેચ્છા સહ....

ફોન નં. ૫૧૯૩૦

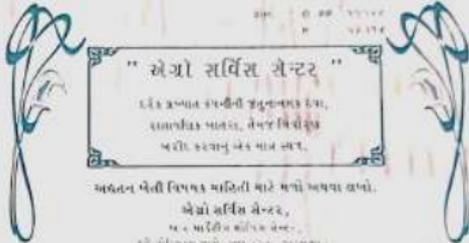
સ્વેતા ફાઈનાન્સ પ્રા. લિ.

F - ૨૩ રવિ કોમ્પ્લેક્સ
અંકલેશ્વર વાલીયા રોડ,
અંકલેશ્વર

૬૬૩ પ્રકારની ગાડી પર લગત
દાખલો લોન મળશે.
(માર વીલર, બે વીલર)

શુભેચ્છા સહ...

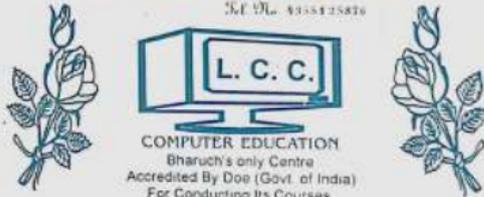
" એવો સર્વિસ સેન્ટર "

૬૬૩ પ્રકારની કમ્પ્યુટર કામ,
સામગ્રીક માલગ, તેમજ વિવેક
ખરીદી કરવાનું બેંક માલગ.

સહકારને પેલી વિષયક માટિલી માટે મળી અપવા લખો.
એવો સર્વિસ સેન્ટર,
૫૨ માઈલિંગ કોલેજ સેન્ટર,
૬૬૩ કોલેજકામ, જા. ૨૫૦, ૨૬૦૫૧.

With Best Compliments From

S.F. No. 433425870

L. C. C.

COMPUTER EDUCATION
Bharuch's only Centre
Accredited By Doe (Govt. of India)
For Conducting Its Courses

Bharuch : Opp B.T Mills, Panchbatti,
Ankleshwar : Bih Railway Station G I D C

Gr3N

Best Compliments From...

Souad Shaikh

☎ : 22479, 24182, 24207
(R) : 57255, 55875

Shaikh Petroleum

Dealer in :

L. D. O. & Crude oil
in Retail & Tanker Load

Near fair price shop,
G. I. D. C. Old Colony,
Valia Road,
Ankleshwar - 393 002.

SATYAM TRANSPORT

Fleet Owner and Transport
Contractor of Furnace Oil, L. D. O.
and other petroleum products.

Near fair price shop,
G. I. D. C. Old Colony,
Valia Road,
Ankleshwar - 393 002.

તો કેવું !

રણકાર તો ઘંટનો સરમો જ છે, પણ શાળા એક મંદિર અને તો કેવું !
વિદ્યાર્થીમમદેવ, હું પૂજારી, ને કર્મ પૂજા અને તો કેવું !
ભણતર માટે બોજ, ઉજવીએ ઉત્સવ રોજ, એવું અને તો કેવું !

પરીવાની અંધારી કોટડીમાં, જ્ઞાનનો દિપ જલાવાય તો કેવું !
પજબર રુકી, સ્પર્ધાની હાંકમાં, એકાદ મ્વાસ જવનનો લેવાય તો કેવું !
સ્વાર્થબુદિ તેજસ્વી તારકોની, ત્યાગ-સેવાથી રંગાય તો કેવું !

જવન ધડતાં, વ્હાલા શિષ્યનું, ખુદનું જવન ધડાય તો કેવું !
શાળા અમારા બન્નેનું એ અંધન, તે મુક્તિનું કારણ અને તો કેવું !
મા શરદાનું આજ બની, બસ તેની મોદમાં પોટી જવાય તો કેવું !

- કિરીટ વાઘેલા

"શ્રી રામકૃષ્ણ જ્યોત" માંથી સાબાર

With the Best Compliments from :

Telex : 011-84737

ANDIN

Fax : 2060284

2060284

201491

PRECISION INDUSTRIES

MFG.

SUGAR, CEMENT

&

PAPER MILLS MACHINERY

**12/14, CHAMPA GALLI,
ZAVERI BAZAR,
BOMBAY-400 002.**